

Urheiluvaatteesta inspiroitunut muotivaate

Sofia Skippari

LAB-ammattikorkeakoulu
Muotoiluinstituutti
Muotoilija (AMK)
Teollinen- ja brändimuotoilu
Puettava muotoilu
Kevät 2024

Tiivistelmä

Opinnäyteyössä perehdyttiin urheilu- ja juhlavaatteen ominaispiirteisiin ja niitä erottaviin tekijöihin. Opinnäytetyössä tutkittiin urheilu- ja juhlavaatteen ominaisuuksia, materiaaleja ja visuaalisia elementtejä. Tutkimus tehtiin kirjallisuusanalyysin, vertailuanalyysin ja haastattelun pohjalta. Tutkimuksen kautta saatuja tärkeitä löydöksiä käytettiin hyväksi muotoiluprosessissa. Ääripäinä toisistaan koetut urheilu- ja juhlavaate ilmenivät muotoiluprosessissa, koska niiden elementtejä yhdistelemällä muokattiin urheiluvaatteesta muotivaate. Muotoiluprosessi oli osana tutkimusta ja mallisto toteutettiin upcycling menetelmällä vanhoista urheiluvaatteista. Opinnäytetyömallisto tehtiin yhteistyössä Luhta ReUse -konseptin kanssa. Opinnäytetyö tuo esille, kuinka urheiluvaatteesta voi muokata muotivaatteen.

Tutkimuksessa selvisi, että urheiluvaatteen tärkeä ominaisuus on mukavuus. Urheiluvaatteen mukavuus pitää sisällään hiostamattomuuden, puristamattomuuden, liikettä rajoittamattomuuden, käyttötarkoitukseen sopivuuden ja esteettisyyden. Urheiluvaatteita voidaan säätää vetoketuilla, nauhoilla, tarroilla ja napeilla. Mukavuutta vaatteeseen voi saada taskuilla, tuulettavilla aukoilla, väljyyksillä, hengittävillä tai lämmittävillä materiaalivalinnoilla. Urheiluvaate valitaan sääolosuhteiden ja käyttötarkoituksen mukaan.

Tutkimuksessa selvisi juhlavaatteen käyttötarkoitukseksi erilaiset juhlatilaisuudet. Juhlavaate valitaan juhlatilaisuuden mukaan sopivaksi. Juhlavuus vaatteeseen luodaan erilaisilla esteettisillä valinnoilla. Erilaisia juhlapukuja tutkiessa selvisi toistuviksi elementeiksi pitkät helmat, säihkyvät pinnat, suuret siluetit ja volyymit, paljastavuus, laadukkaat materiaalit, rusetit, röhelöt, halkiot, kirjailut, korsetit ja näyttävät yksityiskohdat. Juhlavaatemateriaaleina voidaan käyttää esim. luonnon materiaaleja tai yksityiskohtaisia pitsejä ja paljettikankaita.

Tutkimuksessa selvisi, että urheilu- ja juhlavaatetta erottaa toisistaan niiden käyttöfunktio. Tutkimuksessa selvisi, että käyttöfunktio vaikuttaa tuotteelta vaadittaviin ominaisuuksiin ja tuotteelta vaadittavat ominaisuudet vaikuttavat samalla tuotteen ulkonäköön. Urheiluvaate on suunniteltu urheiluun ja sen ominaisuudet palvelevat käyttäjäänsä urheilun aikana. Urheiluvaatteiden keveys ja liikkumista rajoittavien ominaisuuksien puuttuminen mahdollistaa vaatteessa helpon liikkumisen. Urheiluvaatteissa käytetään hengittäviä materiaaleja ja painoa ei tuoda vaatteeseen turhalla kankaan käytöllä tai muilla painoa tuovilla yksityiskohdilla. Juhlavaatteissa ihminen ei hikoile yhtä paljon, kuin urheilusuorituksen aikana. Juhlavaatteissa näkee enemmän luonnonmateriaalien käyttöä verrattuna urheiluvaatteisiin. Urheiluvaatteissa on otettu huomioon enemmän sääolosuhteilta suojautuminen verrattuna juhlapukeutukseen. Juhlapuvut voivat olla painavampia ja niissä voi olla liikettä rajoittavia yksityiskohtia, koska juhlavaatteessa yhtä tärkeää ei ole helppo liikkuvuus ja vaatteen keveys, kuin urheiluvaatteessa. Urheilu- ja juhlavaatetta erottaa myös niiden käyttötiheys. Urheiluvaatteita käytetään ja niitä pestään useammin, koska urheilun aikana ihminen hikoilee. Juhlavaatteet eivät useimmiten ole jokapäiväisessä käytössä ja niissä käytetään usein herkempiä materiaaleja. Juhlavaatteessa ihmiset usein haluavat korostaa persoonaansa tai ilmaista itseään. Urheiluvaatteessakin esteettisyys on tärkeää, jotta tuote tuntuu käyttäjästään mukavalta. Urheiluvaatteelta vaadittavat ominaisuudet tuovat vaatteelle samalla urheiluvaatteelle tyypillisen ulkonäön, joka eroaa juhlavaatteesta.

Tutkimuksessa selvisi, että urheiluvaatteen käyttöfunktion muokkaamisella urheiluvaate kallistuu muotivaatteeksi. Urheiluvaatteesta voi muokata muotivaatteen, lisäämällä urheiluvaatteeseen liikettä rajoittavia yksityiskohtia tai muokkaamalla tuotteen painavammaksi. Tuotteen käyttöfunktio muuttuu, kun vaate ei enää sovellu urheiluun uusien ominaisuuksiensa takia. Tutkimuksessa selvisi, että vaate ei enää sovellu urheiluun, jos urheiluvaatteen olennaisia funktionaalisia osia poistaa tai siirtää niiden paikkaa huomattavasti.

Muotoiluprosessin aikana uusissa tuotteissa yhdisteltiin useita vaatekappaleita toisiinsa. Materiaalin paljous toi vaatteelle lisää painoa. Pitkät helmat ja laahukset ovat inspiroituneet juhlavaatteesta ja niiden funktio on taiteellisuus, itseilmaisu ja muoti. Muotoiluprosessissa alkuperäisiä tuotteita muokattiin niin, että alkuperäisiä urheiluvaatteelle ominaisia funktionaalisia yksityiskohtia hyödynnettiin visuaalisina elementteinä.

Avainsanat:

Juhlavaate, Urheiluvaate, Ulkovaate, Muotivaate, Upcycling, Uudelleenkäyttö

Abstract

The thesis focused on the characteristics of sports and party wear and the factors that distinguish them. The thesis investigated the properties, materials and visual elements of sports and party wear. The research was done on the basis of literature analysis, comparative analysis and interview. The most important findings obtained through the research were used in the design process. Sportswear and party wear, which were perceived as opposites, manifested in the design process, because by combining their elements, sportswear was transformed into fashion clothing. The design process was part of the research and the collection was realized using the upcycling method from old sports clothes. The thesis collection was made in cooperation with the Luhta ReUse concept. The thesis shows how sportswear can be transformed into fashion clothing.

The research revealed that an important feature of sportswear is comfort. The comfort of sportswear includes non-abrasiveness, non-squeezing, non-restricted movement, fit for purpose and aesthetics. Sportswear can be adjusted with zippers, laces, stickers and buttons. You can get comfort in the clothes with pockets, ventilating openings, looseness, breathable or warming material choices. Sportswear is chosen according to the weather conditions and purpose of use.

In the research, it was found out that the purpose of the party dress is different parties. The party dress is chosen according to the occasion. Festiveness in clothing is created with different aesthetic choices. When researching various party dresses, long hems, flared surfaces, large silhouettes and volumes, revealing, high-quality materials, bows, frills, slits, embroideries, corsets and showy details emerged as recurring elements. For example, natural materials or detailed lace and sequin fabrics can be used as party wear materials.

The research revealed that the difference between sportswear and party wear is their function of use. The research revealed that the function of use affects the properties required of the product, and the properties required of the product also affect the appearance of the product. Sportswear is designed for sports and its features serve the wearer during sports. The lightness of sportswear and the absence of movement-restricting properties enable easy movement in the garment. Sportswear uses breathable materials and weight is not added to the garment by unnecessary use of fabric or other details that add weight. In party clothes, a person does not sweat as much as during sports performance. In party clothes, you can see more use of natural materials compared to sports clothes. In sportswear, more protection from weather conditions has been taken into account compared to formal wear. Party dresses can be heavier and have details that restrict movement, because easy movement and lightness of the garment are not as important in party wear as in sportswear. Sports and party clothes are also distinguished by their frequency of use. Sports clothes are used and washed more often because a person sweats during sports. Party clothes are mostly not in everyday use and often use more delicate materials. In party wear, people often want to emphasize their personality or express themselves. Even in sportswear, aesthetics are important so that the product feels comfortable to the wearer. The characteristics required of sportswear give the garment a typical appearance of sportswear, which differs from party wear.

The research revealed that by modifying the use function of sportswear, sportswear becomes more fashionable. Sportswear can be modified into fashion clothing by adding details that restrict movement to the sportswear or by making the product heavier. The use function of the product changes when the garment is no longer suitable for sports due to its new properties. The research revealed that the garment is no longer suitable for sports if the essential functional parts of the sports garment are removed or moved considerably.

During the design process, several pieces of clothing were combined in the new products. The amount of material added weight to the garment. Long hems and skirts are inspired by party wear and their function is artistry, self-expression and fashion. In the design process, the original products were modified in such a way that the original functional details characteristic of sportswear were used as visual elements.

Keywords:

Party wear, Sportswear, Outerwear, Fashion clothing, Upcycling, Reuse

Sisällys

1	Johdanto.....	1
1.1	Aiheen tausta, rajaUS ja tavoite.....	1
1.2	Tutkimuskysymys ja tutkimusmenetelmät.....	2
2	Urheiluvaate.....	3
2.1	Urheiluvaatteen ominaispiirteet.....	3
2.2	Urheiluvaatemateriaalit.....	5
2.3	Vaatteet eri olosuhteissa.....	6
2.4	Tikattu untuvatakki.....	10
3	Juhlavaate.....	12
3.1	Mert Otsamon haastattelu.....	12
3.2	Juhlavaatteen ominaispiirteet.....	13
3.3	Juhlavaatteiden materiaalit.....	16
4	Tärkeimmät löydökset.....	18
4.1	Urheilu- ja juhlavaatteen löydökset.....	18
4.2	Urheilu- ja juhlavaatteen rajapinta.....	18
4.3	Urheiluvaatteen elementit muotivaatteessa.....	19
5	Upcycling.....	20
5.1	Tarvittava muutos.....	20
5.2	Kiertotalouden mukainen suunnittelu.....	21
5.3	Upcycling.....	21
5.4	Luhta ReUse.....	22
6	Muotoiluprosessi.....	23
6.1	Materiaalilähtöisyys.....	23
6.2	Inspiraatio ja moodboard.....	24
6.3	Lähtömateriaali ja luonnokset.....	26
6.4	Prototypointi ja valmistusprosessi.....	30
6.5	Mallisto Metamorphosis.....	44
6.6	Mallistokartta.....	46
6.7	Editorial-kuvat.....	62
6.8	Yhteenveto ja loppupäätelmät.....	78

LÄHTEET

Keskeiset käsitteet

Leikkuujäte

Leikkuujäte terminä tarkoittaa tekstiili- ja muotialalla hukkamateriaalia, jota syntyy tuotteiden valmistuksessa. Materiaalia ei pystytä käyttä ää varsinaisiin tuotteisiin. Tuotannon ylijäämä ja leikkuujäte luokitellaan jätteeksi, ellei sitä ole ympäristöviranomaisten toimesta erikseen määritetty tuotannon sivutuotteeksi. (Suomen Tekstiili & Muoti ry.)

Upcycling

Upcycling terminä tarkoittaa toimintaa, jossa uudella toiminnalla pyritään lisäämään jätteen arvoa. Tavallisesti jätteeksi päätyvästä materiaalista voidaan esimerkiksi suunnitella uusiin käyttötarkoituksiin sopivia tuotteita. Jätelainsäädännön jätehierarkiaa noudattamalla jätteet täytyisi hyödyntää tuotteisiin, jolla on mahdollisimman korkea jalostusarvo. (Suomen Tekstiili & Muoti ry.)

Poistotekstiili

Poistotekstiili termillä tarkoitetaan omistajalle tarpeetonta tekstiiliä. Termiin sisältyy tekstiilijätteet, uudelleenkäyttöön kelpaavat ehjät ja käytetyt tekstiilituotteet. Jätelainsäädännön mukaan tekstiilijätteeksi tulkitaan lajittelemattomat poistotekstiilit. (Suomen Tekstiili & Muoti ry.)

Tekstiilijäte

Tekstiilijäte terminä tarkoittaa uudelleenkäyttöön kelpaamatonta tekstiiliä, joka on likaista tai rikkinäistä. Käytöstä poistettu tekstiili, eli tekstiilijäte kuuluu tällä hetkellä sekajätteeseen. Sekajätteestä materiaali ohjautuu pääasiassa energiana hyödynnettäväksi. Vuoteen 2025 mennessä pakolliseksi tulee tekstiilijätteen erilliskeräys. (Suomen Tekstiili & Muoti ry.)

Uudelleenkäyttö

Uudelleenkäyttö terminä tarkoittaa tuotteen tai tuotteen osan käyttämistä samaan tarkoitukseen kuin mihin se on alun perin suunniteltu. Puhtaita materiaaleja voidaan uudelleenkäyttää, kun suunnitellaan niistä uusia tekstiilituotteita. Puhtaat ja ehjät vaatteet voidaan uudelleenkäyttää esimerkiksi second hand -palveluiden kautta, jos ne ovat käyttökelpoisia sellaisenaan. (Suomen Tekstiili & Muoti ry.)

Muoti

Muoti heijastaa sosiaalisia ja kulttuurillisia ilmiöitä. Terminä muoti viittaa vallitseviin pukeutumistrendeihin ja tyyleihin. Muoti muuttuu jatkuvasti. (Talkpal, Inc.)

1 Johdanto

1.1 Aiheen tausta, raja us ja tavoite

Opinnäytetyön tutkimuksellinen lähtökohta on urheilullisten tuotteiden muuntaminen juhlavammalle tasolle. Mallistoni tuotteiden taustalla on muotoiluprosessi, jossa urheiluvaatteen käyttöfunktio ja toiminnallisuutta muutetaan. Opinnäytetyön tutkimuskysymys on kuinka urheiluvaatteesta voi muokata muotivaatteen.

Tutkimuksen kohde on metamorfoosi urheiluvaatteesta muotivaatteeksi.

Käsittelen opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa juhlavaatteen ja urheiluvaatteen yhdistäviä ja erottavia elementtejä sekä perehdyn kummankin alueen ominaispiirteisiin. Urheiluvaatteista inspiroituminen rajautuu mallistossa ulkoi siin elementteihin. Mallisto ei ole lähtökohtaisesti funktionaalisia urheiluvaatteita, vaan urheiluvaatteet ja niiden funktionaaliset elementit toimivat sen visuaalisena inspiraationa. Opinnäytetyössä juhlavaatteen käsittely vertailuanalyysin pohjalta rajautuu näyttävämpään gaalapukeutumiseen.

Opinnäytetyössä urheilu- ja juhlavaatetta tutkimalla pyritään löytämään toisiensa yhdistäviä elementtejä, eroavaisuuksia ja ominaispiirteitä. Tutkimuksen avulla selvitetään, miten urheiluvaatetta tulee muokata, jotta se kallistuu muotivaatteeksi. Löydösten avulla urheiluvaatteesta muokataan muotivaate muotoiluprosessin aikana.

10 prosenttia maailman hiilidioksidipäästöistä ovat peräisin muotiteollisuudesta. Osuus on enemmän kuin kansainväliset merikuljetukset ja lennot yhteensä. Tekstiilijätettä on kaatopaikoilla, koska ihmisten käyttäytymisessä on tapahtunut muutos. Tavar oita heitetään pois, eikä lahjoiteta. 1 % käytetyistä vaatteista kierrätetään uusiksi vaatteiksi ja vain alle puolet vaatteista kerätään uudelleen käyttöä varten. (Euroopan parlamentti 2020.)

Luhta on lanseerannut ReUse-kiertotalouskonseptin, jonka avulla Luhta vastaanottaa vanhoja vaatteita. Opinnäytetyömallistoni on tehty upcycling menetelmällä Luhdalta peräisin olevista käytöstä poistuneista kuluttajien vanhoista vaatteista. Tutkin, miten saan hyödynnettyä vanhoja vaatteita upcycling- menetelmällä. Tavoitteenani on tehdä mallisto niin, että jäljelle jäisi mahdollisimman vähän leikkuujätettä. Muotoiluprosessissa pyrin zero waste ratkaisuihin, joissa leikkuujätettä ei synny.

Haluan olla tinkimättä omasta esteettisestä näkemyksestäni, mutta vastata samalla vastuulliseen näkökulmaan. Tekstiiliala on yksi maailman ympäristöä kuormittavimmista tekijöistä, eikä tuotanto voi jatkua samalla tavalla, vaatteita tuotetaan paljon ja on olemassa paljon vaatteita ilman käyttäjää. Tulevaisuuden muotoilijoiden tulee löytää ratkaisuja ja löytää tapoja, joilla vaatteita voidaan tuottaa vastuullisemmin.

1.2 Tutkimuskysymys ja menetelmät

Opinnäytetyö koostuu tutkimuksellisesta ja toiminnallisesta osuudesta. Tutkimuksen pohjana on käytetty kirjallisuutta, haastattelua ja sähköisiä lähteitä. Muotoiluprosessi on ollut osana tutkimusta. Vertailuanalyysin (benchmarking) avulla on tutkittu urheilu- ja juhlavaatteen ominaispiirteitä. Vertailuanalyysin avulla on myös kartoitettu, mitä urheiluvaatteen piirteitä muodissa on näkynyt aikaisemmin.

Tutkimuskysymys:
Kuinka urheiluvaatteesta voi muokata muotivaatteen?

Tutkimuksen kohde:
Metamorfoosi urheiluvaatteesta muotivaatteeksi

Tutkimusmenetelmät:

Kirjallisuusanalyysi
• aiheeseen liittyvä kirjallisuus ja sähköiset lähteet

Haastattelu
• aiheeseen liittyvä ammattilaisen haastattelu

Vertailuanalyysi (Benchmarking)
• aiheeseen liittyvän materiaalin analysointi ja vertailu toisiinsa
• kartoitus, mitä muut ovat tehneet

Prototypointi
• Testataan materiaalien soveltuvuutta tekstuurin luomiseen prototyypin avulla.

2.1 Urheiluvaatteen ominaispiirteet

Ihmiset urheilevat erilaisista syistä. Urheilua voidaan harrastaa esimerkiksi kilpaurheiluna, fyysisen kunnon ylläpitämiseksi tai virkistykseksi. (Kielitoimiston sanakirja 2024.)

Urheilua varten on kehitetty urheiluun sopivia vaatteita, joita käsittelem tässä kappaleessa. Urheiluvaatteilla on erilaisia ominaisuuksia ja materiaaleja. Ominaisuudet määräytyvät vaatteen käyttötarkoituksen, käyttäjän mieltymysten ja sääolosuhteiden mukaan.

Mukava urheiluvaate on sellainen, jossa ihmisellä ei ole liian kuuma eikä kylmä, se on liikettä rajoittamaton, eikä se hiosta tai purista. Lisäksi vaatteen tulee olla käyttäjälleen mieluinen, tilanteeseen- ja käyttötarkoitukseen sopiva. Lisäksi käyttäjän tulee pitää vaatetta esteettisenä, jotta se tuntuu hänestä mukavalta. Ihmisen henkilökohtaiset fyysiset ja psyykkiset tunteukset, aiemmat kokemukset ja odotukset vaikuttavat siihen, kuinka mieluisalta ja mukavalta vaate tuntuu. Ihminen arvioi kokonaisvaltaisesti tunteustensa perusteella tuotteita. On mahdollista, että muuten hyvän tuotteen voi pilata huonosti suunniteltu yksityiskohta. Vaatetukseen liittyy toiminnallisuutta ja suojaavuutta kuvaavat tekijät, sekä ulkoasuun ja viestintään liittyvät erilaiset psykososiaaliset tekijät, jotka painottuvat eri tavoin eri tilanteissa. Muotivirtauksien voimat joissain tilanteissa mennä mukavuuden edelle. (Ristikko & Marttila-Vesalainen 2006, 7.)

Urheiluvaatteen yksityiskohdat ja ominaisuudet toistuvat usein eri urheiluvaatteissa. Tietyt materiaalit ja yksityiskohdat yhdistetään helposti urheiluvaatteisiin, koska niitä nähdään urheiluvaatteissa usein. Urheiluvaatteissa yksityiskohdilla on jokin funktio, eikä turhaa painoa ole lisätty tarpeettomilla yksityiskohdilla. Urheiluvaatteisiin ei lisätä liikettä rajoittavia ominaisuuksia.

KUVA 2. Maraton takki. (Kuvakaappaus 2024)

KUVA 3. ADIDAS BY STELLA MC-CARTNEY TRUEPACE WOVEN treenitakki - Plus koko. (Kuvakaappaus 2024)

Urheiluvaatteiden mukavuutta voidaan lisätä eri keinoin. Hiostavuuden estämiseksi ja vaatteen hengittävyyden haasteeseen on käytetty erilaisia ratkaisuja. Kuvan 2 urheiluvaatteessa ratkaisuna on käytetty tuuletusaukkoja, joiden avulla ilma pääsee kiertämään. Kuvan 3 takissa selän yläosassa on käytetty kevyempää ja hengittävää materiaalia, joka lisää vaatteen mukavuutta.

KUVA 4. Adidas by Stella McCartney, kevät 2019 REA-DY-TO-WEAR. (Kuvakaappaus 2023)

KUVA 5. ARC'TERYX VEILANCE DEPLOY takki. (Kuvakaappaus 2024)

Urheiluvaatteen mukavuutta voidaan säätää kuvan 4 takissa kaksisuuntaisen vetoketjun avulla. Vetoketjulla voidaan säädellä takkia olosuhteiden mukaiseksi. Vetoketjun avaaminen voi helpottaa hiostavuutta ja samalla liikkeiden teko helpottuu. Kuvan 5 vetoketuissa on naru, joiden avulla vetoketjusta saa helpommin otteen. Narujen avulla vetoketjun avaaminen onnistuu nopeammin liikkeessäkin.

KUVA 6. ACRNM Tilak EVOLUTI-ON. (Kuvakaappaus 2023)

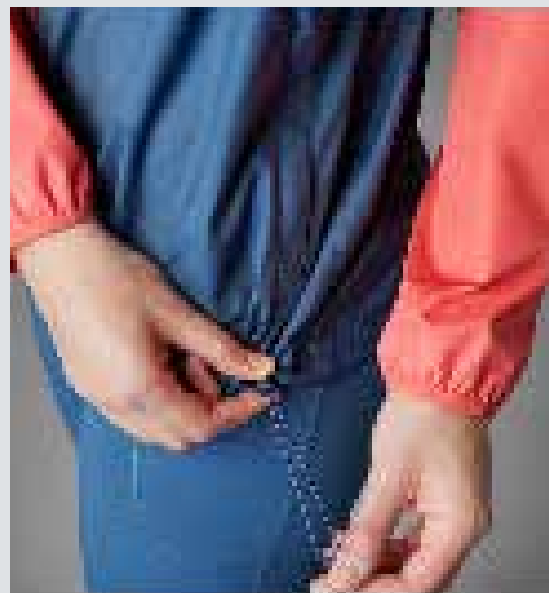

KUVA 7. Pinterest. (Kuvakaappaus 2023)

Liikkuvuutta ja mukavuutta voidaan säädellä myös tarrakiinnityksen avulla. Tarrakiinnitystä säätelemällä voidaan myös muokata tuotteen ulkonäköä. Kuvassa 6 tarrakiinnitys on lisätty huppuun, jonka avulla voidaan säädellä hupun kokoa käyttäjän koon mukaiseksi. Kuvassa 7 tarrakiinnitys on takin hihan suussa, jonka avulla voidaan säädellä hiha käyttäjän haluamalle kireydelle. Säädeltävyys on tärkeä osa vaatetta sääolosuhteilta suojautumiseksi. Hihoista tuuli ja kylmä ilma ei pääse niin hyvin takin sisään. Tarrakiinnitys auttaa suojautumaan tuulelta ja kosteudelta.

KUVA 8. Pinterest. (Kuvakaappaus 2023)

KUVA 9. Boston Marathon 2024 Celebration takki. (Kuvakaappaus 2024)

Vaatteiden mukavuutta ja liikkuvuutta voidaan säädellä kiristettävien narujen avulla. Säätelystä voi tehdä sääolosuhteilta suojautumisen tai tuotteen ulkonäön muokkaamisen vuoksi. Kuvan 8 hupun kireyttä pystyy säädellä narujen avulla. Kuvan 9 takissa helman kireyttä voidaan säätää.

KUVA 10. Pinterest. (Kuvakaappaus 2023)

KUVA 11. Pinterest. (Kuvakaappaus 2023)

Urheiluvaatteen taskut voivat lisätä tuotteen käyttömukavuutta. Kuvassa 10 tasku on takin hihassa. Takin käyttäjälle tasku hihassa, voi olla mukavampi paikka säilyttää esimerkiksi juoksulenkillä mukaan otettavaa avainta. Taskujen vuorikangas on hengittävää materiaalia. Taskut tuulettavat ja auttavat lämmönsäätelyssä, koska taskut avatessa ilma pääsee kiertämään. Liikkeessä mukaan otettava tavara voi häiritä liikettä enemmän kuvan 11 taskussa, kun tavara hölskyy taskussa. Urheiluvaatteissa taskut mahdollistavat sen, että mukaan ei tarvita erillisiä laukkuja, jos on jotain mitä mukana tarvitsee kuljettaa.

KUVA 12. Boston Marathon 2024 Celebration takki. (Kuvakaappaus 2024)

KUVA 13. 02 Finger hole. (Kuvakaappaus 2024)

Kuvan 12 takissa vetoketjullinen tasku sijaitsee takin selässä. Taskussa säilytettävät tavarat eivät häiritse liikettä, koska ne sijaitsevat selkäpuolella. Kuvan 13 paidassa tasku sijaitsee urheilupaidan hihassa ja siinä on heijastinreunus. Heijastin tuo vaatteeseen turvallisuutta pimeällä liikkumiseen. Hihan suissa on reiät sormille, joka tuo mukavuutta paidan käyttöön.

2.2 Urheiluvaatemateriaalit

Tärkeitä urheiluvaatteen ominaisuuksia ovat liian- ja vedenhylkivyyt, palamattomuus, kosteuden kulkeutuminen pois iholta, lämmönpitävyys, siliävyys ja antimikrobisuus. Suuri osa ominaisuuksista saadaan aikaan kemikaaleja käyttämällä. Hengittävyys ja tuulenpitävyys saadaan ulkovaatteisiin kuidun rakenteilla. Kuiduille voidaan tehdä kemiallisia viimeistelyksiä, jos halutaan tuotteille tietty ominaisuus ja kuidun alkuperäiset siinä itsessään olevat ominaisuudet eivät riitä. Urheiluvaatteista suurin osa tehdään tekokuidusta. Tekokuiduissa käytetään vähemmän kemikaaleja kuin puuvillan käsittelyssä. Puuvillassa tarvitaan enemmän siliävyyksäsittelyä tekokuituun verrattuna. (Ala-Mettälä 2012.)

Hikoilun haihtuminen jäähdyttää ihoa ja sitoo lämpöenergiaa. Vesihöyryn haihtumisen kautta tapahtuu osa ihmisen lämmönluovutuksesta. Vaate valitaan olosuhteiden mukaan sopivaksi. Lämpimissä oloissa, vaatemateriaaleiksi tulee valita sellaiset materiaalit, joiden kautta hiki pääsee haihtumaan iholta. Kylmissä olosuhteissa pyritään estämään kehon liika jäähtyminen ja kosteus pyritään siirtämään uloiempiin vaatekerroksiin. Kastunut vaate on käyttäjälleen epämielinen ja eristää huonosti lämpöä. Vesihöyrynläpäisyys, eli hengittävyys on kastuneessa vaatteessa heikempi. Kastunut vaate lisää urheilun kuormitusta, koska kastunut vaate painaa enemmän. (Ristikko & Marttila-Vesalainen 2006, 52.)

Urheiluvaatteiden tekniset materiaalit tuovat ominaisuuksiensa lisäksi vaatteelle tietynlaisen ulkonäön. Urheiluvaatteissa näkyy usein teknisiä ja joustavia materiaaleja. Joustavat kankaat esim. trikoo sopii käytettäväksi urheilulegginseihin tai paitoihin, koska materiaali ei rajoita liikettä. Raskaammat materiaalit esim. mikrohuokoiset kalvot sopivat päälivaatteisiin, koska niillä on ominaisuuksia, joilla voidaan suojautua tuulelta ja sateelta.

Yleisimmät tekstiilien kuituraaka-aineet voidaan jakaa luonnonkuituihin ja tekokuituihin:

Luonnonkuidut

Kasvikuidut	Eläinkuidut
•Puuvilla (CO)	•Villa (WO)
•Pellava (LI)	•Silkki (SE)

Tekokuidut

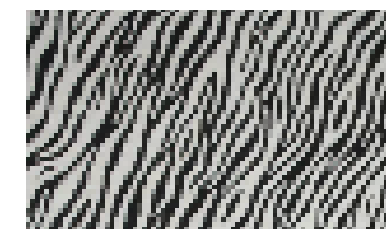
Synteettiset kuidut	Sellul.muuntokuidut
•Elastaani (EL)	•Asetaatti (CA)
•Polypropyleeni (PP)	•Viskoosi (CV)
•Akryyli (PAN)	•Modaali (CMV)
•Polyamidi (PA)	•Kupro (CUP)
•Polyesteri (PES)	•Lyocell (CLY)

(Ristikko & Marttila-Vesalainen 2006, 149.)

Kuidulla tarkoitetaan tekstiiliteollisuudessa käyttämän raaka-aineen perusosaa. (Ristikko & Marttila-Vesalainen 2006, 144.)

Esimerkkejä urheilukankaista

Villa eristää lämpöä ja kuidun kostuessaakin lämmöneristävyys säilyy melko hyvin. Villa voi imeä 30-40% kosteutta omasta painostaan, ennen kuin kangas tuntuu märältä. Villa sopii parhaiten keskiraskaaseen tai kevyeen liikuntaan tai työhön, jossa kangas ei kastu kokonaan sateesta, rännästä tai hikoilusta. (Ristikko & Marttila-Vesalainen 2006, 34.)

KUVA 14. SEEPRA – merinovilla musta. (Kuvakaappaus 2024)

Kuvassa 14 on kuosillinen merinovillakangas. Materiaalina merinovilla on monikäyttöinen, koska se viilentää kuumalla ja lämmittää kylmällä. Merinovillaa käytetään esimerkiksi legginseissä, alusasuisissa ja villapaidoissa. (Eurokangas a.)

Softshell- ja Windstopper- tuotemerkit ovat esimerkkejä Gore-Tex-tuoteperheeseen kuuluvista kalvoista, jotka eivät ole täysin vedenpitäviä. Kyseiset kalvot kuitenkin läpäisevät vesihöyryä hyvin ja suojaavat tuulelta. Kalvoa käytetään esimerkiksi kankaissa, joista valmistetaan urheilu- ja vapaa-ajan vaatteita. (Ristikko & Marttila-Vesalainen 2006, 60-61.)

KUVA 15. TÄPLIKÄS -softshell sininen. (Kuvakaappaus 2024)

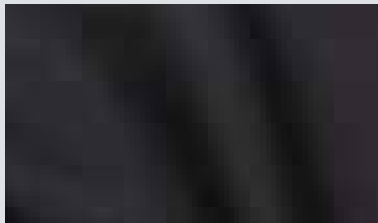
Kuvassa 15 on softshellkangas. Softshell kankaat sopivat ulkovaatteisiin. Kuvan materiaali on pehmeä ja joustava. Koostumus on 95 % polyesteriä ja 5 % elastaania. (Eurokangas b.)

Fleece on nukattu neulos, joka valmistetaan ohuesta polyesterikuidusta. Fleecekankaiden ominaisuuksia ovat materiaalin keveys verrattuna lämmöneristävyyteen, nopea kuivuminen, hyvä kosteuden siirtyminen ja kestävyys. (Ristikko & Marttila-Vesalainen 2006, 35.)

KUVA 16. POLARFLEECE 3 ruskea. (Kuvakaappaus 2024)

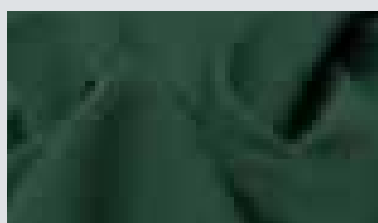
Kuvassa 16 on fleeekekangas, joka on 100 % polyesteriä. Materiaalina fleece sopii lämmittävänsä ansiosta viileisiin suihin kuten ulkoiluun. (Eurokangas c.)

KUVA 17. CORDURA 500 KPU musta. (Kuvakaappaus 2024)

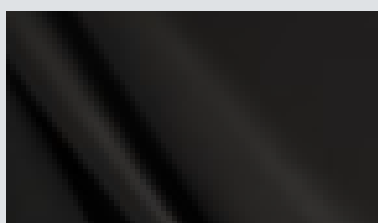
Kuvassa 17 on vedenpitävä ulkoilukangas, joka sopii vahvikkeeksi kovalle kulutukselle osuviin vaatteiden osiin. Kangasta voi käyttää esimerkiksi lahkeen- ja hihansuussa sekä polvien ja olkapäiden kohdalla. (Eurokangas d.)

Synteettisten kuitujen lämmöneristävyyttä on kehitetty eteenpäin viime vuosikymmenten aikana. Lämpöä eristävät materiaalit valmistetaan useimmiten akryylistä tai polyesteristä. Tekokuiduista saadaan valmistettua neulottuja ja kudottuja kankaita, vanuja ja tekstuuriksiä. (Ristikko & Marttila-Vesalainen 2006, 34-35.)

KUVA 18. COLLEGETRIKKOO LUOMU tummanvihreä. (Kuvakaappaus 2024)

Kuvassa 18 on esimerkki paksummasta collegetrikoo-kankaasta.

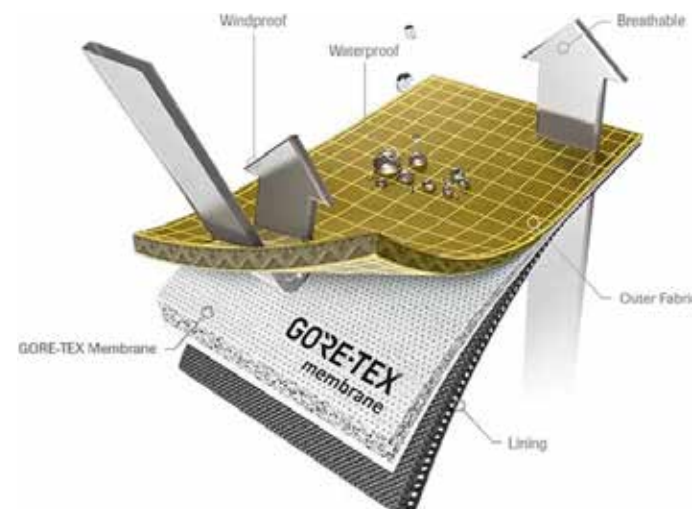
KUVA 19. ICE FUN 6 musta. (Kuvakaappaus 2024)

Kuvassa 19 on liukas pintainen, himmeäkiiltainen trikoolaatu. Joustavan materiaalin ansiosta se sopii käytettäväksi urheiluvaatteissa, kuten legginseissä ja voimistelupuvuissa. (Eurokangas e.)

Vaateen mallin suojaavuus, vedenpitävyys- ja vedenhylkivyyssominaisuudet vaikuttavat vaateen suojaavuuteen kosteudelta. Vedenpitävyys ja vedenhylkivyyssominaisuudet vaikuttavat vaateen suojaavuuteen kosteudelta. Vedenpitävyys ja vedenhylkivyyssominaisuudet vaikuttavat vaateen suojaavuuteen kosteudelta. (Ristikko & Marttila-Vesalainen 2006, 58.)

Polytetrafluorietyleenistä valmistettu Gore-Tex on tunnetuin mikrohuokoinen kalvo. Gore-Tex kalvoa käytetään urheilu- ja vapaa-ajan vaatteissa, kengissä ja käsineissä. Kalvoa venytetään molempiin suuntiin niin, että mikroskooppisen pieniä repeämiä syntyy läpi materiaalin. (Ristikko & Marttila-Vesalainen 2006, 60.)

Kuva 20 havainnollistaa Gore-Tex materiaalin ominaisuuksia. Materiaali on veden ja tuulenpitävä, mutta hengittävä. Mikroskooppisen pienet repeämät ovat tarpeeksi suuria, kosteuden siirtymiselle pois iholta. Repeämät ovat tarpeeksi pieniä estääkseen tuulen tai veden tulevan kalvon läpi.

KUVA 20. Mikä on GORE-TEX?. (Kuvakaappaus 2024)

2.3 Vaatteet eri olosuhteissa

Urheiluvaatteita suunniteltaessa tulee ottaa huomioon erilaiset vaativat olosuhteet. Eri vaatteet eri ominaisuuksilla sopivat erilaisiin käyttötarkoituksiin.

- Athleisure (Athleisure)
- Suorituskeskeiset urheiluvaatteet (Performance sportswear)
- Ulkovaatteet ja aktiivivaatteet (Outdoor / Activewear)
- Funktionaaliset vaatteet (Funktionaalinen vaatetus)
- Vapaa-ajan vaatteet (Leisurewear)
- Tekniset vaatteet (Technical apparel)
- Vapaa-ajan vaatteet (Casualwear)
- Pelivaatteet (Playwear)
- Kuntosalivaatteet (Gymwear)

(Ryder-Caddy 2022.)

Athleisure tarkoittaa trendikkäitä urheiluvaatteita. Pandemiolla oli suuri vaikutus ihmisten arkipukeutumiseen. Entistä trendikkääksi tuli yhdistellä mukavia ja tyylikkää vaatteita toisiinsa. Mukavien ja tyylikkaiden vaatteiden kysyntä on kasvanut ja ihmiset hankkivat niitä arkikäyttöön. Amerikkalainen brändi Lululemon oli ensimmäinen athleisure-vaatteita tarjonnut brändi. Trendin vaatteita on tarjonnut myös useat muotitalot, suunnittelijat ja julkisuuden henkilöt. Yhteistyömallistoista esimerkkinä on Adidas. Adidas on tehnyt yhteistyötä esimerkiksi Kanye Westin Yeezy brändin sekä Beyoncen Ivy Park brändin kanssa. Athleisure-trendin vaatteita on tuottanut myös muotitalo Balenciaga. (Refshauge.)

Kuvan 21 takin voi yhdistää arkipukeutumiseen, mutta se sopii käytettäväksi urheilussakin.

KUVA 21. Lululemon Define panelled performance takki. (Kuvakaappaus 2024)

Amerikassa saanut alkunsa 1920-luvun käsite urheiluvaatteista kuvasi rentoja ja mukavia vaatteita, joita naiset käyttivät katsoessaan katsojaurheilua. Joustavien materiaalien kehitys helpotti urheiluvaatteiden, kuten anorakkien, vetoketjullisten tuulitakkien ja urheilushortsien luomista. 1960-luvulla valmistajat aloittivat luomaan värikoordinoituja puuvilla ja nylon-jersey-verryttelypukuja sinisen, punaisen ja harmaan väreissä. Nykyään kyseiset värit yhdistetään klassisiin urheiluvaatteisiin. Valtavirran muotiin klassinen ja joustava verryttelypuku päättyi 1970-luvulla Bruce Leen avulla. Tuli muodikkaaksi käyttää urheilullisia verryttelypukuja epäurheilullisissakin aktiviteeteissa. Verryttelypuvut oli tehty polyesteristä, puuvillasta, froteekankaasta ja velourista. (Kenworthy 2015.)

Kuvassa 22 on vanhempiaikaisempi, punaisen väriäinen verryttelypuku. Kuvan 23 verryttelyasu on esimerkki nykyaikaisesta verryttelypuvusta.

KUVA 22. When tracksuits became leisure suits (thanks in part to Bruce Lee). (Kuvakaappaus 2022)

KUVA 23. BALENCIAGA / ADIDAS Kevät 2023 mallisto. (KUVA: Joshua Bright 2022)

Kuvassa 23 on Balenciagan ja Adidasin yhteistyöhön kuuluva verryttelypuku. Asussa näkyy ajan henki ja se on esimerkki Athleisure-trendiin kuuluvasta tuotteesta. Mukavien vaatteiden suosio on noussut viime vuosina. Urheiluvaatteista on tullut osa arkipukeutumista. Vaateen tulee olla esteettisesti miellyttävä, tuntuakseen käyttäjältä mukavalta. Muotivirtaukset vaikuttavat tuotteen kysyntään. Tuotteen suosion takana on mukavuus, monikäyttöisyys ja helppo puettavuus. Kaksiosaisen asun pukiessa käyttäjän ei tarvitse miettiä erikseen mitä takin tai housujen kanssa yhdistäisi.

Suorituskeskeisiä urheiluvaatteita (Performance sportswear) tuottaa useat yritykset. Suorituskeskeisissä urheiluvaatteissa yhdistyvät yksilöllinen tyyli, innovaatiot ja toiminnallisuus. Ala muuttuu jatkuvasti ja siihen vaikuttaa muodin, teknologian ja urheilun kehittyminen. Esimerkkejä suorituskeskeisten urheiluvaatteiden yrityksistä ovat Under Armour ja Asics EMEA. (Inven.)

Esimerkki urheilusuorituksiin suunnitelluista vaatteista näkyy kuvassa 24. Kuvassa on Asics -merkin juoksuvaatetus. Vaatteisiin luoduilla teknologioilla voidaan parantaa tai tukea urheilusuoritusta.

KUVA 24. Asics. (Kuvakaappaus 2024)

Ulkovaatteet ja Aktiivivaatteet (Outdoor & Activewear) ovat mukavia vaatteita, jotka ovat suunniteltu lähtökohtaisesti urheilua, harjoittelua ja ulkoilua varten. Vaatteet mahdollistavat aktiivisen ja vapaan liikunnan. Vaatteissa toistuu funktionaalisuus, keveys, nopea kuivuminen, ilmavuus, vartaloa myötäilevä muotoilu, joka edistää mukavuutta ja liikettä. Materiaaleina käytetään usein synteettisiä materiaaleja. Yleisimpiä aktiivivaatteita ovat esimerkiksi urheilutopit, shortsit, aerobic- vaatteet, tennispaidat, veritytelypuvut ja t-paidat. (Fearon 2023.)

Kuvan 25 takki on esimerkki ulkovaatteesta. Mukavuutta takkiin tuo huppu ja taskut. Hihansuun kireät resorit, huppu ja takin kangas auttavat sääolosuhteita suojaautumisessa.

KUVA 25. HAGLÖFS BETULA GTX naisten takki. (Kuvakaappaus 2024)

Funktionaaliset vaatteet (Funktional apparel) ovat mullistaneet erilaisia toimialoja, koska niissä käytetyt funktionaaliset materiaalit palvelevat käyttäjää erilaisissa tarkoituksissa. Toiminnot muodostuvat erikoistuneista langoista, kuiduista, kankaista ja vaatteilla vastataan loppukäyttäjien vaatimuksiin ja tarpeisiin. Toiminnallisia vaatetyyppejä ovat esimerkiksi suojavaatteet, lääketieteelliset vaatteet ja urheiluvaatteet. Toiminnalliset vaatteet parantavat käyttäjän turvallisuutta, mukavuutta, suorituskykyä, sekä vastaavat erityisvaatimuksiin. (Soliwal.)

KUVA 26. Cordura® Reflex. (Kuvakaappaus 2024)

Kuuma ympäristö johtuu kohonneesta lämpötilasta ja kosteudesta, joka kuormittaa ihmisen elimistöä. Suojausvaatetuksen avulla ihmisten on suojaututtava haitallisilta lämpöoloilta. (Ristikko & Marttila-Vesalainen 2006, 8.)

Kuvassa 26 housut, jotka suojavaatteena parantavat työntekijän turvallisuutta, koska housuissa on otettu huomioon työ ja sen vaatimat ominaisuudet.

Vapaa-ajan pukeutuminen (Casual wear) sisältää mukavia vaatteita, jotka sopivat jokapäiväiseen käyttöön. Vaatetus sopii käytettäväksi esim. pienissä juhlissa tai tapaamisissa. (RR Sports Wear 2022.)

Kuvan 27 purjehdustakki sopii myös vapaa-aikaan. Takin siisti ulkonäkö mahdollistaa takin käytön myös urheilun ulkopuolella.

KUVA 27. Women's Crew Hooded Sailing takki 2.0 (Kuvakaappaus 2024)

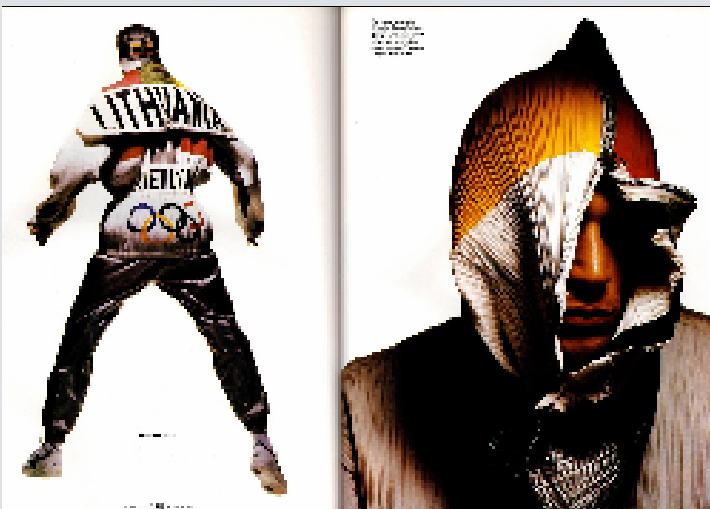
Pelivaatteita (Playwear) käytetään joukkueurheilussa. Pelivaatteita käyttävät urheilijat tai tuomarit. Peliasujen avulla pelaajat ja tuomarit erottuvat toisistaan. Peliasut ovat siirtyneet myös muotipukeutumiseen ja niitä myydään kuluttajille esimerkiksi urheilujoukkueiden fanituotteina. Eri urheilulajeihin on suunniteltu erilaisia peliasuja, mutta esimerkiksi jalkapallopaidassa pelaajat erottuvat toisistaan peliasujen selässä sijaitsevan pelinumeron ja nimen avulla. Kuvassa 28 näkyy punainen pelipaita, jossa on tilaa logoille, nimille ja pelinumerolle.

KUVA 28. Manchester United adidas Home paita. (Kuvakaappaus 2024)

Kuvassa 29 on suunnittelija Issey Miyaken suunnittelema Liettuan maajoukkueen virallinen asu, jota urheilijat käyttivät vuoden 1992 kesäolympialaisissa, Barcelonassa. (My Clothing Archive.)

Asun suunnittelussa on otettu huomioon vaateen käyttöfunktio. Suunnittelijan kädenjälki näkyy tuotteen estetiikan ja materiaalivalintojen avulla. Käyttäjälle esteettisesti miellyttävä asu, tekee siitä mukavan. Maan nimi sijaitsee asun selkäpuolella ja tekstiä on käytetty mielenkiintoisena elementtinä.

KUVA 29. Liettuan olympia edustusvaate, Issey Miyaken suunnittelema. (Kuvakaappaus 2023)

Teknisille vaatteille (technical apparel) tyypillisiä ominaisuuksia ovat vedenpitävyys, hengittävät materiaalit, tuulenpitävyys, heijastavat osat, säädettävyys, ergonominen suunnittelu. Kevlar®, RipStop® ja Gore-Tex® (SHAD-XW.)

KUVA 30. Sabre miesten housut. (Kuvakaappaus 2024)

Teknisyyden korostaminen urheiluvaatteessa voi toimia tehostekeinona ja visuaalisena elementtinä. Kuvan 30 lasketteluhousut esimerkkinä teknisestä vaatteesta ovat Gore-Tex® -materiaalia. Materiaalille ominaista on hengittävyys, tuulen ja sateen pitävyys.

Vapaa-ajan vaatteet (Leisurewear) ovat mukavia ja rentoja vaatteita, jotka ovat suunniteltu vapaa-ajan käyttöä varten. Vaatteita on esimerkiksi viikonloppukäyttöön tai lomalle. (Collins Online Dictionary.)

Kuvan 31 rento huppari on pehmeää kangasta ja se sopii käytettäväksi vapaa-ajalla.

KUVA 31. Peak Performance W Big Logo Hood -naisten huppari. (Kuvakaappaus 2024)

Salivaatetus (Gymwear) on erityisesti kuntosaliharjoitteluun suunniteltuja vaatteita. Salivaatteet ovat hengittävistä materiaaleista tehtyjä urheiluvaatteita. Esimerkkejä salivaatteista ovat t-paidat, urheilutopit, shortsit ja leggingsit.

Kuvassa 32 on kuntosaliharjoitteluun sopiva asu. Asussa käytetyt hengittävät materiaalit siirtävät kosteuden pois iholta. Asukokonaisuus sopii saliharjoitteluun koska niiden materiaali joustaa ja hengittää. Materiaaliyhdistelmillä, yksityiskohdilla, kuoseilla ja saumarakenteilla voidaan tuoda yksinkertaiselle vaattekappaleelle mielenkiintoa. Salivaatteissa tärkeää on keveys, hengittävyys ja helppo liikkuvuus. Vaatteet eivät saa estää liikeratojen tekemistä.

KUVA 32. Nike Pro Women's Dri-FIT Cropped pitkähihainen yläosa. (Kuvakaappaus 2024)

Kylmyydeltä suojautuminen

Urheiluvaatteita suunniteltaessa tulee ottaa huomioon erilaiset vaativat olosuhteet. Eri vaatteet eri ominaisuuksilla sopivat erilaisiin käyttötarkoituksiin.

Kylmissä olosuhteissa urheillessa tarvitaan lämpimiä urheiluvaatteita. Kerrospukeutumisen avulla voidaan suojautua kylmyydeltä. Hengittävillä välikerrastoilla pyritään siirtämään kosteus pois iholta ulompiin vaatekerroksiin. Pakkassäällä tulee pukeutua lämpimästi, jolloin vaatetus ei ole niin kevyttä.

Pohjoismaisilla ihmisillä on tapana liikkua ja elää ulkona kaikkina vuodenaikoina. Pohjoismaiseen ilmastoon kuuluu pakkanen, tuuli, lämpö, pimeys, sade ja vaihtelevat sääolosuhteet. Säähän oikeanlainen pukeutuminen on haaste, mutta se ei ole esteenä ulkona liikkumiselle. (Ristikko & Marttila-Vesalainen 2006, 8.)

Kuiva ja liikkumaton ilma on paras lämmöneriste. Kankaista parhaita lämmöneristeistä ovat turkis, untuva, vanut, fleece, tekoturkis, villaneulos ja tikkikangas. Materiaaleina ne ovat paksuja, mutta ilmavia. Kankaissa tai kangaskerrosyhdistelmissä lämmöneristävyys määräytyy siitä, kuinka paljon materiaali sisältää liikkumatonta ilmaa. Erittäin ilmava ja avoin materiaali ei suojaa ihmistä tuulelta, koska rakenteeseen läpi pääsevä materiaali kuljettaa lämpöä pois. (Ristikko & Marttila-Vesalainen 2006, 32.)

Kylmään ilmastoon suunnitelluissa vaatteissa ei voida tinkiä vaatteiden lämmittävydestä. Kylmyydeltä suojautumiseen voi vaikuttaa materiaali valinnoilla, suojaavilla yksityiskohdilla tai vaateen pituudella. Vaateen tulisi sopia sääolosuhteisiin, mutta olla käyttäjälle esteettisesti miellyttävä, tuntuakseen mukavalta.

2.4 Tikattu untuvatakki

Tikatun untuvatakin juuret juontavat 1930-luvulle. Eddie Bauer suunnitteli urheiluvaatteita ja hypotermian takia hän lupasi luoda lämpimämmän takin. Bauer sai inspiraation takkiin venäläisestä sotilastakista, joka oli sisältä täynnä untuvaa. Bauer ompeli untuvan tikattuihin taskuihin, joka esti untuvan uppoamasta takin pohjaan. 1990-luvulle asti tikatut untuvatakit olivat ratsastajien ja metsästäjien suosiossa. Tämän jälkeen Detroitin ja New Yorkin hiphop-artistit omaksuivat tikatut untuvatakit. Takit tulivat muotiin kylmän torjumiseen ja ulkoiluvalmistajista Helly Hansenin takkeja näkyi Pohjois-Yhdysvaltojen kaupungeissa. Tikatuista untuvatakeista tuli nopeasti tyylikkäitä, jota ovat myös nykyään. Takkeja näkee esimerkiksi 1990-luvun versioissa tai räätälöityinä versioina, jotka ovat skandinaavisen muodin innoittamia. (Kenworthy 2015.)

Toppatakit ovat näyttäviä, tyylikkäitä ja mukavia. Suosio näkyy kylmien maan ilmastoissa, koska ihmiset haluavat suojautua kylmyydeltä, mutta samalla kokea itsensä tyylikkäiksi.

Toppatakeissa käytettävällä untuvalla on korkea lämmöneristävyys sen painoon suhteutettuna. Useimmiten vaateuksessa käytetään ankan- tai hanhenuntuvaa. Untuvassa haituvien ympärille sitoutuu liikkumatonta ilmaa, jonka takia se on lämpöä eristävää. Kastuessa untuva menettää lämmöneristyskyvystään huomattavan osa. Kosteudenhyökkivyyso-minaisuuksia voidaan parantaa erilaisilla käsittelyillä tuotannon aikana. (Ristikko & Marttila-Vesalainen 2006, 33.)

Pohjoismaisissa olosuhteissa tarvitaan paksumpia vaatteita useita kuukausia, jolloin niiden esteettinen puoli korostuu. Kylmyys ja pakkanen ei välttämättä tunnu niin pahalta, jos on mukavat ja mieluisat ulko-vaatteet. Tikatuista untuvatakeista on erilaisia versioita, eri tyyleihin sopiviksi.

KUVA 33. Prada Shiny Nylon untuvatakki. (Kuvakaappaus 2022)

Kuvassa 33 Pradan kiiltävä untuvatakki on näyttävä. Kiiltävä kangas herättää katsojan huomion. Tuotteen tunnistaa Pradan logosta, joka sopii muihin takin yksityiskohtiin, kuten hopeiseen vetoketjuun. Tuote edustaa muodikkaampaa puolta untuvatakitista. Suunnittelussa on mietitty esteettisiä elementtejä osana funktionaalisuutta. Urheilullisia yksityiskohtia ovat taskut, huppu ja untuva. Muodikkaampaa puolta ovat esteettiset valinnat materiaalien ja yksityiskoh-tien suhteen. Urheilullinen vaatetus on nykyisin arkipäivässäkin yleisempää. Isommat muotitalot ovat ottaneet vaikutteita normaaleista ihmisistä ja trendit siirtyvät helposti internetin kautta.

KUVA 34. adidas by Stella McCartney TrueNature Short Padded talvi-takki. (Kuvakaappaus 2024)

Kuvan 34 Adidas by Stella McCartneyn takissa yhdistyy sporttiset elementit ja muoti. Selässä sijaitseva logo erottaa tuotteen muista Adidaksen urheilullisimista vaatteista. Tuote tasapainottelee muodikkouden ja urheilullisuuden välimaastossa. Tuotteessa yhdistyy Stella McCartneyn tyylikkään suunnittelun design sekä urheilullisempaa puolta edustava Adidas.

KUVA 35. Arc'teryx Men's Thorium Hoody. (Kuvakaappaus 2022)

Kuvan 35. Arc'teryxin takissa funktionaalisuus näkyy irrotettavassa hupussa ja lämpimyydessä. Tuotetiedoissa kerrotaan takin untuvan olevan vastuullisesti hankittua hanhenuntuvaa. Valitsin tuotteen edustamaan urheilullista untuvatakkia, koska se on suunniteltu urheilukäyttöön. Tuotteen minimaalinen ja huoliteltu design kiinnittää huomioni.

Vaikka kaikki edelliset mainitsemani tuotteet ovat mustia untuvatakkeja, ne kaikki eroavat toisistaan pienillä yksityiskohdilla, jotka muodostavat suuremman kuvan kaukaa katsottuna. Muutosta sporttisuu-den ja muodikkaamman takin välillä voidaan saada materiaaleja, pituutta, yksityiskohtia ja leikkauksia muuntelemalla, vaikka väri pysyy samana.

3 Juhlavaate

3.1 Mert Otsamon haastattelu

Erilaisia juhlapukuja ovat mm. iltapuvut, juhramekot, hameet, juhlat housut sekä hää- ja morsiusasut. (Eurokangas f.)

Juhlatilaisuuden luonne, etiketti ja pukukoodi vaikuttavat juhlavaatteen valintaan. Juhlavaatteet eroavat toisistaan ja niitä on eri pukukoodeihin ja tilaisuuksiin sopiviksi. Näyttävämmät gaala-asut eroavat hää- ja morsiusasuista. Juhlavemmat asut eroavat rennommista, pienempiin juhliin tarkoitetuista asuista, mutta juhlabia elementtejä näkyy joissain määrin kaikissa juhla-asuissa.

Mert Otsamo on juhlapukuihin erikoistunut vaatesuunnittelija. Haastattelun ja vastauksien avulla sain hyviä vinkkejä, sekä olen kiinnittänyt huomiota juhla-vaatteiden olennaisiin yksityiskohtiin. Juhlavaatteen elementtien löydökset ovat ohjanneet minua muotoiluprosessissa.

Mert Otsamo kertoo saavansa juhlavaatteeseen funktionaalisuutta tekemällä siitä asiakkaalle helposti puettavan. Puku voi olla suunnitelmaltaan monimutkainen, mutta sinne on päästävä helposti sisälle ja sen on oltava helposti puettava. Hän välttää ratkaisuja, joissa puku tulee sulkea monesta eri kohdasta. Vetoketju voi sijaita keskellä takana, sivussa tai edessä.

Mukavuutta vaatteeseen voi saada käyttämällä luonnon materiaaleja. Ne tuo vaatteelle hengittävyyttä, jolloin ne tuntuvat miellyttäviltä päällä. Mukavuutta saadaan myös oikeanlaisilla leikkauksilla. Liikkuvuutta pukuun saadaan välttämällä tyköistuvia leikkauksia, huomioimalla väljyydet ja valitsemalla laskeutuvia materiaaleja. Jos puku on tyköistuva, valitaan joustavia materiaaleja tai käytetään tekni-

koita, jotka tuovat pukuun liikkuvuutta. Kankaan täysvinoon leikkaamalla materiaali laskeutuu paremmin ja se vaikuttaa liikkuvuuteen. Joissain materiaaleissa on tekninen jousto. Täysvinoon leikatessa huono puoli on se, että materiaalia menee enemmän. Jotkut materiaalit laskeutuvat jo itsessään tarpeeksi hyvin, eikä niitä tarvitse leikata täysvinoon. Juhlaviksi elementeiksi Otsamo määrittelee kiiltävät pinnat ja huomaamattoman viimeistelyn. Mert Otsamon omaan designfilosofiaan kuuluu vaatteen arkkitehtuurillisuus ja veistoksellisuus.

Mert arvostaa hyvin rakennettuja pukuja ja jyrkää struktuuria, siistejä saumoja, juhlabia viimeistelyjä. Hän välttää näkyviä päälitikkauksia. Hän haluaa vaatteen imartelevan kantajaansa.

Tärkeistä juhlavaatteen elementeistä puhuttaessa Otsamo kuvailee kulmakiviksiin laadukkaat materiaalit, kirkkaat värit, säkenöivät pinnat. Mert Otsamo haluaa juhlavaatteessa olevan jotain näyttävää. Juhlavuuden luonti on muutakin, kuin materiaalit. Siihen kuuluu mm. stailaus, saumarakenteiden valitseminen ja asun viimeistely.

Ei-juhlaviksi elementeiksi Otsamo määrittelee rasakat ja arkiset materiaalit ja näkyvät päälitikkaukset. Mert Otsamon mielestä juhlapuvuissa tulisi olla hitusen fantasiaa ja hän kertoo saavansa näkymättömien muotolaskosten avulla vaatteesta vaivattoman näköisen.

Kysyin, kuinka Otsamo huomaa juhlapukeutumisen muuttuneen vuosien varrella ja miten se näkyy esimerkiksi asiakkaissa. Sosiaalinen media on vaikuttanut juhlapukeutumiseen. Ihmiset haluavat erottua ja vaatteita mietitään myös kuvien oton kannalta. Vaatteiden halutaan näyttävän hyvältä kuvissa ja sosiaalisessa mediassa. Pienet yksityiskohdat ovat vähentyneet ja ne ovat korvautuneet kirkkailla väreillä ja näyttävillä silueteilla. Asiakkaiden toiveena on usein, että juhlavaate olisi vartaloa imarteleva ja korostaa heidän persoonaansa. (Otsamo 2022.)

3.2 Juhlavaatteen ominaispiirteet

Informanttina käyttämäni Mert Otsamon haastattelun perusteella tutkin kuvia juhlavaatteista ja keräsin materiaalia kiinnittäen huomiota juhlavaatteen tunnistettaviin yksityiskohtiin, jotka toistuvat usein. Raja juhlavaatteen käsittelyn näyttävämpiin gaalavaatteisiin, koska tarkoitukseni on etsiä juhlavuudelle ominaisia elementtejä ja käsitellä urheiluvaatteen vastakohtana juhlavaatetta.

KUVA 36. Alexandre Vauthier, kevät 2022 couture. (KUVA: Alessandro Lucioni 2021)

KUVA 37. Valentino, kevät 2022 couture. (KUVA: Alessandro Lucioni 2021)

Kuvan 36 mekossa paljastavan materiaalin lisäksi on käytetty aukkoja, jotka paljastavat ihoa. Aukot ovat symmetrisesti molemmilla puolilla ja normaalia uskaliaammassa paikoissa. Huomio kiinnittyy paljastaviin aukkoihin, koska niitä on paljon ja pitkällä matkalla asun sivuosissa. Kokonaisuus pysyy silti juhlabana, koska muita paljastavia kohtia mekossa ei ole. Mekon helma ja hihat ovat pitkät, sekä kaulus on korkea. Kiiltävä pinta, huolellisesti ommellut saumat ja hyvin istuvat leikkaukset pitävät puvun juhlabana.

KUVA 38. Alexandre Vauthier, kevät 2022 couture. (KUVA: Alessandro Lucioni 2021)

KUVA 39. Elie Saab, kevät 2022 couture. (KUVA: Filippo Fior 2021)

KUVA 40. Fendi, kevät 2022 couture. (KUVA: Filippo Fior 2021)

Kuvassa 39 Elie Saabin luomuksessa näkyy juhlavaatteelle tyypillinen pitkä helma. Asusta juhlaban tekee sen kiiltäväpintainen ja yksityiskohtainen materiaali. Paljastavuus tekee asusta näyttävän. Kuvassa 40 Fendin puku on säihkyväpintainen ja materiaali, sekä pitkä helma saa siitä juhlaban ja mielenkiintoisen.

Muotolaskos on ommeltu taite, jonka avulla voidaan tehdä vaatteesta istuvampi tai muodokkaampi. Muotolaskos on kapeneva taite. (Toor 2010, 222.)

Muotolaskoksilla vaatteesta saadaan vartaloa imarteleva. Huomaamaton viimeistely, istuvuus ja siistit saumat tuovat juhlan tuntua vaatteelle.

Kuvan 41 hääpuvussa on pitkä helma ja laahus. Huntu on pitkä ja se on tehty läpikuultavasta pitsikankaasta. Hääasun kangasvalinnat tekevät siitä näyttävän ja juhlanan. Yksityiskohtat ja kiiltävät pinnat tuovat vaatteeseen juhlavuutta.

KUVA 41. Hääkokoelma 1880 Amerikkalainen. (KUVA: The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio 2010.)

KUVA 42. Iltakokoelma 1945 Gilbert Adrian. (KUVA: The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio 2010.)

Avoin viitta (open robe) tarkoittaa mekon kanssa yhdistettyä päällyshametta, joka avautuu edestä paljastaen alushameen. (Toor 2010, 223.)

Kuvan 42 iltakokonaisuudessa viitta on väreiltään saman värinen kuin viitan alla oleva puku. Pitkä viitan helma on yhdistetty pitkän mekon pariaksi. Kuvassa näkyvä viitta on esimerkki juhlapukeutumiseen sopivasta päälivaatteesta.

KUVA 43. Iltakokoelma noin. 1936 Maisons Agnès-Drecoll. (KUVA: The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio 2010.)

KUVA 44. Iltapuku Kevät/Kesä 1947 Jacques Fath. (KUVA: The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio 2010.)

Kirjailuilla tarkoitetaan koristeellisia käsitöitä. (Toor 2010, 222.)

Kirjailut ovat yksityiskohtaisia ja niiden tekeminen käsin on aikaa vievää. Kirjailuiden avulla voi saada aikaan juhlavia pintoja. Kuvassa 43 on vaatteeseen tehtyjä kirjailuja. Kirjailujen kiiltävä tekstuuri tekee vaatteesta juhlanan. Kirjailut voivat olla yksittäisiä tai niillä voidaan tehdä laajempialaisia pintoja.

Korsetilla voidaan korostaa vyötäröä. Korsettiin omellut luut tuovat vaatteelle ryhtiä. Kuvassa 44 on päällysvaatteena käytetty korsetti. Naruilla kiristettävä osuus on juhlavaatteelle tyypillinen elementti. Korsetteja näkyy alusasuina tai päälivaatteina.

KUVA 45. Iltapuku Syksy/Talvi 1954-55 Madame Grès. (KUVA: The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio 2010.)

KUVA 46. "Eventail" Cocktailmekko Syksy/Talvi 1956-57 Christian Dior. (KUVA: The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio 2010.)

Kuvan 45 mekossa yksityiskohtana on kultainen rusetti. Kultainen rusetti erottuu asun valkoisesta kankaasta. Kuvan 46 mekossa rusettia on käytetty mekon etuosassa näyttävänä yksityiskohtana, mutta samalla se sulautuu kankaaseen saman materiaalin ansiosta.

KUVA 47. Iltamekko Syksy/Talvi 1965-66 Cristóbal Balenciaga. (KUVA: The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio 2010.)

KUVA 48. Kokoelma n. 1855 Amerikkalainen tai Eurooppalainen. (KUVA: The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio 2010.)

Kuvan 47 mustassa mekossa on käytetty pitsikangasta ja röyhelöitä. Röyhelöt tuovat volyymia ja juhluvuuva vaatteelle. Mekon olkaimissa yksityiskohtana on rusetit. Kuvan 48 mekon helmassa röyhelöt tuovat asulle näyttävyyden.

KUVA 49. "Propaganda" mekko Syksy/Talvi 2005-06 Vivienne Westwood. (KUVA: The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio 2010.)

KUVA 50. Iltapuku noin. 1974 Halston. (KUVA: The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio 2010.)

Kuvan 49 mekossa suuri volyymi on mekon helmassa. Mekko on tehty mallinukun päälle muotoilemalla. Helman suuruus ja yläosan kontrasti tekee mekosta näyttävän. Laahus ja materiaali laskeutuu kauniisti. Kuvan 50 iltapuvusta tekee juhlanan siinä käytetty paljettikangas ja pitkä helma. Puku on varhala imarteleva ja vyötäröllä oleva nauha korostaa vyötäröä. Pitkä helma laskeutuu kauniisti ja kangas sädehtii valon osuessa kankaaseen.

KUVA 51. Mekko Kevät/Kesä 2003 Tom Ford. (KUVA: The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio 2010.)

KUVA 52. Iltapuku Kevät/Kesä 1999 Donatella Versace. (KUVA: The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio 2010.)

Kuvassa 51 on mekko, jossa on halkio ja pitkä laahus. Halkio helpottaa mekossa kävelyä ja tuo samalla paljastavuutta. Kuvan 52 mustassa mekossa on käytetty aukkoja. Aukot tuovat juhlavaatteelle paljastavuutta. Mekon helmassa mielenkiintoisena yksityiskohtana on karvareunus.

KUVA 53. Iltapuku Kevät/Kesä 2000 John Galiano. (KUVA: The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio 2010.)

KUVA 54. Iltakokoelma 1996-97 Gucci. (KUVA: The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio 2010.)

Kuvan 53 mekosta tekee juhlanan kirkkaan punainen väri, hohtava materiaali, pitkä helma ja mielenkiintoiset leikkaukset. Kuvan 54 valkoinen mekko on yksinkertainen, mutta näyttävän siitä tekee etuosan kultainen, metallinen yksityiskohta.

KUVA 55. Iltapuku noin. 1968 Hubert de Givenchy. (KUVA: The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio 2010.)

KUVA 56. Iltapuku noin. 1960-65 Cristóbal Balenciaga. (KUVA: The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio 2010.)

Kuvan 55 Vaaleanpunaisessa mekossa on yhdistetty kahta eri materiaalia. Mekon yksityiskohtana on höyhenreunus. Kuvan 56 mekon kirkas väri ja helman alta pilkottava materiaali tekee iltapuvusta näyttävän. Molemmat asut ovat stailattu valkoisilla hansikkailla. Osana juhluvuuven luontia on stailaus.

3.3 Juhlavaatteen materiaalit

Esimerkkejä juhlakankaista ovat paljettikankaat, pitsit, sifonkikankaat, tyllit, taftit, silkikankaat, jacquardit, satiinikankaat. (Eurokangas f.)

KUVA 57. SIFONKI 5 yksivärinen musta. (Kuvakaappaus 2024)

Sifonkikankaat laskeutuvat kauniisti. Kankaat ovat ohuita ja niitä käytetään juhlapuvuissa. Edullisemmat sifonkikankaat valmistetaan mm. polyesteristä. Silkkisifongit ovat yleisempi vaihtoehto. (Eurokangas g.)

Kuvan 57 sifonkikangas on esimerkki sifonkikankaasta, joka on tehty polyesteristä. Materiaalina kangas on laskeutuva. (Eurokangas h.)

KUVA 58. SILKKI STRETCH roosa. (Kuvakaappaus 2024)

Silkikankaat sopivat juhlavaatteiden vuorikankaaksi, mutta sitä käytetään mm. paidoissa ja huiveissa. Silkikangas on pehmeä, kiiltävä ja luja materiaali. Silkikangas valmistetaan silkkitoukan kotelosta kelatusta kuidusta. Silkikangasta on myös mm. elastaanisekotteisena, kreppimäisenä ja joustavana kankaana. (Eurokangas i.)

Kuvassa 58 on roosan värinen hohtava sekä joustava silkikangas. Materiaali on 93 % silkkiä ja 7 % elastaania. Kangas laskeutuu pehmeästi ja tuntuu mukavalta ihoa vasten. (Eurokangas j.)

KUVA 59. IRENE musta. (Kuvakaappaus 2024)

Pitsikankaat sopivat juhlaan ja ne voivat olla esimerkiksi puuvillaa tai polyesteriä. Pitsikuoseissa voi näkyä graafisia kuvioita tai kukkia. Pitsikankaita tehdään yksivärisinä tai värillisinä. Juhlavaatteissa voi käyttää läpikuultavaa pitsiä tai sen alle voi lisätä vuorikankaan. Pitsiä voi käyttää myös yksityiskohtiin. (Eurokangas k.)

Kuvan 59 kukkakuviollinen pitsikangas on 100 % polyesteriä. Pitsissä on koristeellinen reunus. (Eurokangas l.)

KUVA 60. SATINE STRETCH luonnonvalkoinen. (Kuvakaappaus 2024)

Satiinikankaat sopivat juhlavaatteisiin ja niitä voidaan käyttää vuorikankaana. Ohutta samettia käytetään mm. puseroissa, asusteissa ja somisteissa. Paksua satiinikangasta käytetään mm. mekoissa ja hameissa sekä vuorikankaana. Materiaalina paksu satiinikangas laskeutuu juhlavasti. Satiinisidoksia kankaita ovat esimerkiksi puuvillasatiini, polyesterisatiini sekä elastaania sisältävät joustavat satiinit. (Eurokangas m.)

Kuvan 60 satinikangas on materiaaliltaan 97 % polyesteriä ja 3 % elastaania. Elastaani tekee kankaasta joustavamman. (Eurokangas n.)

KUVA 61. ROYAL 1 musta. (Kuvakaappaus 2024)

Jacquard kankaat sopivat juhlavaatteisiin. Kankaat voivat olla kudottuina kuviollisia, mutta niitä tehdään myös moni- ja yksivärisinä. Jacquard kankaiden kuviot voivat olla esimerkiksi kukkia, raitoja tai ruutuja. (Eurokangas o.)

Kuvan 61 Jacquard kankaassa on kukkakuviota. Materiaali on 50 % asetaattia, 43 % polyamidia ja 7 % elastaania. (Eurokangas p.)

KUVA 62. BERIT-paljetti hopea. (Kuvakaappaus 2024)

Paljettikankaat sopivat juhla- ja iltapukuihin. Paljettikankaan materiaali tekee asusta näyttävän ja niitä valmistetaan erilaisilla pohjilla. Paljettikankaita on mm. pitsi-, tylli- ja verkkopohjilla. Kankaissa paljetit voivat olla myös liimattuina tai ommeltuina. (Eurokangas q.)

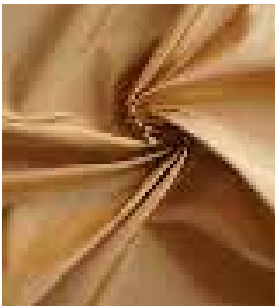
Kuvan 62 paljettikankaassa paljetit ovat saman sävyisiä kuin pohjakangas. Kangas on näyttävä, koska paljetit sädehtivät valon osuessa kankaaseen. Paljettikangas saattaa olla haastavaa ommella ompelukoneella ja kangasta usein ommellaan käsin. Paljetteja irtoaa usein kankaasta, kun kangasta leikataan.

Tyllikankaat sopivat juhla-asuihin ja esimerkiksi tylli- ja alushameisiin. Tyllikankaita on monissa eri väreissä. (Eurokangas r.)

KUVA 63. ROYAL TYLLI musta. (Kuvakaappaus 2024)

Kuvan 63 tyllikankaan materiaali on 100 % polyesteriä. (Eurokangas s.)

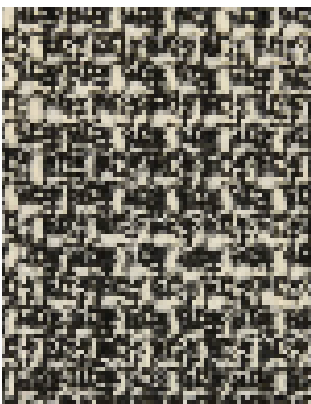

KUVA 64. Tafti beige. (Kuvakaappaus 2024)

Taftikankaat sopivat esimerkiksi iltapukuihin, jakkuihin, hameisiin ja kotelomekkoihin. Taftikankaat ovat vahvarakenteisia, kauniin näköisiä ja useimmiten kiiltäväpintaisia. Taftikankaan ominaisuutena on valon taittaminen. (Eurokangas t.)

Kuvan 64 on esimerkki silkkisestä taftikankaasta.

Muita juhlakankaita

KUVA 65. CLAUDIE musta. (Kuvakaappaus 2024)

Kuvan 65 villasekoitekangas on materiaaliltaan 60 % villaa, 30 % polyesteriä ja 10 % polyamidia. Juhlakankaana se sopii esimerkiksi hameisiin ja jakkuihin. Ominaisuuksiltaan kangas on mattapintainen ja laskeutuva. (Eurokangas u.)

KUVA 66. POLLINA punainen. (Kuvakaappaus 2024)

Kuvan 66 punainen hapsukangas sopii juhlakankaaksi esimerkiksi jakuksi, mekoksi tai puseroksi. Materiaali on 97 % polyesteriä ja 3 % MTF, eli metallia. Materiaalin pinta on kiiltävä ja se on ominaisuudeltaan laskeutuva. (Eurokangas v.)

4 Tärkeimmät löydökset

4.1 Urheilu- ja juhlavaatteen löydökset

Urheiluvaate on suunniteltu lähtökohtaisesti urheilua varten. Sen tulisi olla mukava, liikkumista rajoittamaton ja puristamaton. Osa vaateen mukavuutta on esteettisyys. Urheiluvaatteissa on erilaisia viimeistyksiä, teknisiä materiaaleja ja ominaisuuksia. Urheiluvaatteiden ominaisuuksia ovat: tarrakiinnitykset, vetoketjut, säädettävät narut, tuuletusaukot, taskut, materiaalivalinnat, säältä suojaavuus ja hengittävyys. Urheiluvaatteilla voidaan parantaa urheilusuoritusta, koska urheiluvaatteissa on otettu huomioon eri lajeihin suunnitellut ominaisuudet. Sääilmiöiltä kuten tuulelta ja sateelta voidaan suojautua urheiluvaatteilla, joissa on otettu sääolosuhteet huomioon. Tuotteen suojaavuuteen liittyy materiaalivalinnat ja urheilussa hikoilemisesta johtuvaa epämukavuutta voidaan helpottaa käyttämällä urheiluvaatteita, jotka ovat hengittävää materiaalista. Hengittävä materiaali ohjaa kosteuden pois iholta. Kylmemmällä ilmalla kerros-pukeutumisessa kosteus pyritään ohjaamaan ulompiin pukukerroksiin, jotta ihminen pysyy lämpimänä.

Juhlavaatteilla voidaan ilmaista estetiikkaa ja pukeutuja voi ilmaista itseään ja persoonaansa pukeutumisen kautta erilaisissa juhlatilaisuuksissa. Erilaisia juhlapukuja ovat mm. iltapuvut, juhlamekot, hameet, juhlat housut sekä hää- ja morsiusasut. Juhlapuku valitaan tilaisuuteen sopivaksi. Juhlavaatteissa toistuvia elementtejä ovat: pitkät helmat, kiiltävät pinnat, korsetit, koristeet kuten kirjailut ja rusetit, röyhelöt, suuri volyymi ja kankaan käyttö, näyttävät yksityiskohdat, esimerkiksi kankaasta tai metallista, paljastavuus, siistit saumat, viimeistelyt, muotolaskokset. Juhlavuuden luomiseen kuuluu myös stailaus.

4.2 Urheilu- ja juhlatteen rajapinta

Urheilu- ja juhlatteetta yhdistää mukavuus, mutta se näkyy vaatteissa eri tavoin. Urheiluvaatteessa funktionaalisuus näkyy vaatteiden ominaisuuksilla, jotka edesauttavat niiden mukavuutta, puristamattomuutta ja vapaata liikettä.

Juhlavaatteessa on eri käyttötarkoitus, eikä vaatetta ole suunniteltu raskaaseen liikuntaan, jossa ihminen hikoilee. Funktionalisuus ja mukavuus voi näkyä vaatteessa esimerkiksi halkioilla tai helpolla puettavuudella, joka tuo vaatteelle mukavuutta. Juhlavaatteissa mukavuus ei aina ole välttämättä ensisijainen tarve. Mukavuuden tärkeys on käyttäjäkohtaista, mutta näyttävät ja suuret juhlapuvut voivat olla raskaita. Juhlavaatteissa näkyy usein pitkiä helmoja ja näyttäviä siluetteja. Käyttäjä usein haluaa korostaa persoonaansa ja ilmaista itseään.

Mitä enemmän vaatteessa on materiaalia, sitä enemmän vaate painaa. Juhlavaatteiden pitkissä helmoissa mukavuus on otettu huomioon huomioimalla väljyydet ja materiaalivalinnat. Juhlavaatteessa mukavuus liikkumiseen voidaan tehdä halkioilla ja laahuksen väljyydellä.

Juhlavaatteet eivät sovellu urheiluaktiviteetteihin painavuuden, liikettä rajoittavien siluettien ja pituuksien takia. Juhlavaatteissa voidaan käyttää luonnon materiaaleja, jotka hikoillessa tuovat vaatteelle kosteutta ja kosteuden kerääntyminen vaatteeseen tuo vaatteelle painoa.

Juhlavaatteelle tyypillinen pitkä helma tai laahus voi rajoittaa liikettä ja tuntua raskaalta urheiluvaatteessa.

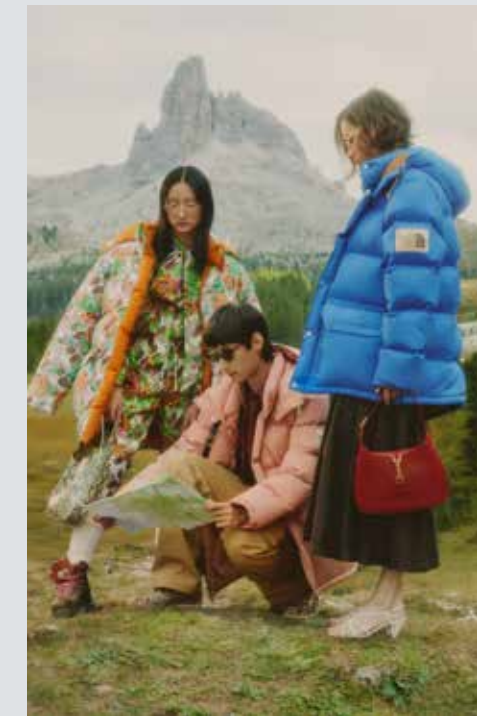
4.3 Urheiluvaatteen elementit muotivaatteissa

Urheiluvaatteen elementtejä on näkynyt muotivaatteissa aikaisemminkin.

Kuvassa 67 on Etro -merkin paita. Paidassa näkyy pelipaidalle tunnusomaiset elementit, jotka ovat yhdistetty brändiin ja huipumuotiin.

KUVA 67. Etro. (Kuvakaappaus 2024)

KUVA 68. Gucci x The North Face: the first images of the collaboration are here. (KUVA: Daniel Shea)

Kuvassa 69 Alexander Wang -merkin kaksivärinen mekko on kangasvalinnaltaan urheiluhenkkinen. Mekolle epätyypillinen kangasvalinta tekee siitä mielenkiintoisen. Mustan ja kirkkaan värin kontrasti tekee asusta näyttävän.

KUVA 69. alexander-wang-2015-spring-summer-runway-show07. (Kuvakaappaus 2024)

KUVA 70. Women's Ski Wear and Technical Gear. (Kuvakaappaus 2024)

Kuvan 71 mekossa on käytetty urheiluvaatteille tyypillistä verkkokangasta. Urheilullisesta hengittävästä kankaasta tehty mekko on yhdistetty korkokenkien kanssa. Kenkissä yhdistyy sama verkkokuosikuin mekossa.

KUVA 71. alexander-wang-2015-spring-summer-runway-show12. (Kuvakaappaus 2024)

KUVA 72. Y-3. (Kuvakaappaus 2024)

Kuvan 73 Monclerin takissa näkyy epätyypillisissä silueteissa urheiluvaatteiden raskaita kankaita. Juhlavaatteelle tyypillinen pitkä helma ja suuri volyymi on yhdistetty raskaisiin materiaaleihin.

KUVA 73. Moncler. (Kuvakaappaus 2024)

5 Upcycling

5.1 Tarvittava muutos

Väkiluku maapallolla on lisääntynyt ja samaan aikaan massakulutuksesta on tullut valtavirtaa ja yksilökeskeistä. Kertakäyttökulttuurista on tullut yleistä. Maapallolla on rajallinen määrä luonnonvaroja ja luonnonvarat ovat talouden perusta. (Malleus 2022, 7.)

Luonnonvaroja käytetään maapallolla lähes kahden maapallon verran. Maapallon ainut ulkopuolinen resurssi on auringonvalo ja maapallo muodostaa suljetun ja rajatun systeemin. Kestävä tulevaisuus on ihmisten käsissä. Ihmiskunnan selviytymisen kannalta tulisi pienentää jalanjälki maapallon kantokyvyn koiseksi. Jalanjälki on liian suuri kulutuskeskeisistä elämäntavoista johtuen. Muutoksia tulisi näkyä jokaisella elämän osa-alueilla, jotta päästään siirtymään kestäväan elämäntapaan, maailmaan ja yhteiskuntaan. Ylikulutuksesta tulisi irtautua, sekä tulisi keskittyä todellisiin tarpeisiin halujen sijasta. (Malleus 2022, 8.)

10 prosenttia maailman hiilidioksidipäästöistä ovat peräisin muotiteollisuudesta. Osuus on enemmän kuin kansainväliset merikuljetukset ja lennot yhteensä. Tekstiilijätettä on kaatopaikoilla, koska ihmisten käyttäytymisessä on tapahtunut muutos. Tavarointa heitetään pois, eikä lahjoiteta. 1 % käytetyistä vaatteista kierrätetään uusiksi vaatteiksi ja vain alle puolet vaatteista kerätään uudelleen käyttöä varten. Hiljattain markkinoille on alkanut tulla teknologioita, joiden avulla vaatteita voidaan kierrättää takaisin kuiduksi. (Euroopan parlamentti 2020.)

Tekstiiliteollisuuden päästöt ovat liian suuria, ja ne jatkavat kasvamistaan. Vaatteita tuotetaan enemmän kuin niitä tarvitaan. Maapallon tulevaisuuden kannalta olisi tärkeää, että kulutustottumukset muuttuisivat, ihmiset lahjoittaisivat käyttämättömät vaatteet, vaatteita korjattaisiin ja niitä uudelleenkäytettäisiin.

Pikamuodin ansiosta kulutus on lisääntynyt. Sosiaalisen median kautta muotitrendit leviävät suuremmalle ihmisjoukolla aiemmin ja nopeammin. Erilaisilla strategioilla pyritään vastaamaan pikamuodin ongelmaan. Kuluttajia ohjataan ostamaan laadukkaampia ja kestäviä vaatteita, jotta ostaminen vähenisi. Strategioihin kuuluu myös muodin kiertotalous. Tuotteiden kierrätys helpottuu, kun niiden uudelleen käyttö ja kierrätys otetaan huomioon jo suunnitteluvaiheessa. (Euroopan parlamentti 2020.)

Ihmiset ostavat vaatteita ilman tarvetta ja maapallolla on liikaa hyljättyjä vaatteita ilman käyttäjää. Vaatteen hajotessa on helppo käydä ostamassa kaupasta halvalla uusi paita sen sijaan, että korjaisi sen. Kaikilla ihmisillä ei ole tietoisuutta maapallon tilanteesta, aikaa tai korjaustaitoja. Uuden vaatteet ostaminen voi tulla lompakolle halvemmaksi, jos korjauspalvelut maksavat enemmän kuin uuden vaatteet ostaminen.

Oliisi tärkeää levittää kaikille ihmisille tietoa strategioista, joilla voidaan vastata pikamuodin ongelmaan. Ihmisten tulisi kiinnittää enemmän huomiota omiin kulutustottumuksiinsa. Kuluttamisen sijaan trendikkääksi pitäisi tulla hidas muoti, kuluttamisen vähentäminen ja tarpeeseen ostaminen. Vaatteita tarvitaan maapallolla niin kauan kuin ihmisiä on ja vaate-

suunnittelun tärkeys korostuu nykypäivänä, koska suunnittelijat voivat suunnitella tuotteen elinkaaren ja voivat löytää uusia ratkaisuja kierrättää sekä uudelleenkäyttää tuotteita. Vaatesuunnittelun avulla voidaan kehittää uusia teknologioita, joiden avulla vaatteiden kierrätys takaisin kuiduksi onnistuu. Jätteen syntyyn voidaan vaikuttaa vaatteet suunnitteluvaiheessa.

5.2 Kiertotalouden mukainen suunnittelu

Kiertotalouden toimintamalli on jätehierarkia. Jätehierarkia toiselta nimeltään on etusijajärjestys. Se tarkoittaa jätehuollon toiminnan tärkeysjärjestystä. Kaikessa toiminnassa tulisi pyrkiä noudattamaan jätehierarkiaa.

Jätehierarkiassa ensimmäisenä on jätteen määrän ja haitallisuuden vähentäminen. Jätettä syntyessä, jätteen tuottajan on valmistettava jäte uudelleenkäyttöä varten tai kierrättää jäte.

Jätehierarkiassa toisena on uudelleenkäyttö ja kolmantena on kierrätys, eli uusiokäyttö.

Uudelleenkäyttö tarkoittaa tuotteen käyttämistä uudelleen. Tuotetta voidaan käyttää samaan tai muihin tarkoituksiin kuin alkuperäiseen tarkoitukseen. Tuote ei ole päätynyt vielä jätteeksi. Uudelleenkäyttöön sisältyy tavaroiden myyminen kirpputorilla, lahjoittaminen hyväntekeväisyyteen ja tuunaaminen. Uusiokäyttö tarkoittaa kierrätystä. Kierrätyksen avulla materiaaleja käytetään uusien tuotteiden valmistukseen.

Neljäntenä on hyödyntäminen energiana ja viidentenä loppusijoitus. Kotitalouksista syntyvästä jätteestä suurin osa hyödynnetään energiaksi tai kierrätetään. Poltettava jäte voidaan hyödyntää energiaksi, kuten sähköksi ja lämmöksi. Loppusijoituksella tarkoitetaan jätteen päätymistä kaatopaikalle. Nykypäivänä kaatopaikalle päätyvä jäte tulee pääosin teollisuudesta tai yrityksistä. (Lakeuden etappi.)

Kaikessa toiminnassa, eli myös vaateollisuudessa tulisi pyrkiä noudattamaan jätehierarkiaa. Jo vaatteet suunnitteluvaiheessa tulisi suunnitella tuotteen elinkaari.

Elinkaariajattelua käytetyissä tuotteissa tuotteiden eri osia olisi tärkeä helppo ja kustannustehokasta vaihtaa ja osia tulisi olla helposti saatavilla. Ennen tuotteen suunnittelua tulisi määritellä tuotteesta syntyvät ympäristökustannukset. Kestävyydellä tulisi olla pääpainoarvo taloudellisen tuottavuuden sijaan. (Malleus 2022, 29.)

Muotiteollisuudessa kiertotalous tarkoittaa jätteen minimoimista tuotteen koko elinkaaren ajan suunnittelella kestäviä ja kierrätettäviä tuotteita, soveltamalla tuotannossa resurssitehokkaampia ja kestävämpiä käytäntöjä, pidentää tuotteen käyttöikää korjaamalla ja uudelleenkäytöllä. Lopuksi kierrätyskuitujen integroiminen uusiin tuotteisiin, mikä minimoi neitseellisen materiaalin käytön. (Hvass 2018, 172.)

5.3 Upcycling

Käytä ja heitä pois -tyyppistä kuluttamista murtaa upcycling. Upcycling osallistaa materiaalit kiertoprosessiin. Oman kädenjäljen avulla voi elävöittää vaatteiden tarinaa, kun osataan ottaa huomioon materiaalin historia. Tällä tavoin vaate saa lisää ainutlaatuisuutta, persoonallisuutta sekä käyttäjä kokee sen merkityksellisemmäksi. (Malleus 2022, 9.)

Kun käyttäjä kokee vaatteiden olevan arvokkaita ja merkityksellisiä, ne tuntuvat tärkeämmiltä. Tärkeitä vaatteita haluaa myös käyttää ja niistä haluaa pitää huolta. Suunnittelijana haluan luoda vaatteita, joilla on syvempi merkitys. Nykypäivänä ajatusprosessi ja tarina vaatteiden taustalla tekee vaatteesta arvokkaan, koska vaatteita pikamuodin takia tuotetaan paljon ilman syvempää tarkoitusta. Suunnitteluprosessissa on tärkeä miettiä, miksi tuotetaan ja mihin tarkoitukseen.

Upcyclingin avulla alkuperäistä tuotetta voidaan muokata eri tavoin.

1. Osittainen muuntaminen:

Tuotetta voidaan muuntaa osittain, jolloin alkuperäinen tuote muutetaan vain osittain uudenlaiseksi ja alkuperäisen tuotteen runko säilytetään.

2. Kokonaisvaltainen muuntaminen:

Tuotteen käyttötarkoitus muuttuu uudeksi ja alkuperäisen tuotteen elementit siirtyvät uuteen järjestykseen.

3. Fuusiointi:

Fuusioinnissa enemmän kuin kaksi tuotetta yhdistetään toisiinsa sellaisenaan.

4. Osittainen uusiotuottaminen:

Osittaisessa uusiotuottamisessa tuotteen runkoon lisätään kokonaan uusiksi luotua pintaa. Alkuperäisen tuotteen runko käytetään sellaisenaan, mutta siihen lisättävä pinta on täysin uudelleen tuotettua.

5. Kokonaisvaltainen uusiotuottaminen:

Vaatemuotoinen materiaali on raakamateriaalia, josta jalostetaan ensiksi pinta. Pintaa voidaan jatkojalostaa esimerkiksi muokkaamalla sen pintaan uudenlaista pintastruktuuria. Alkuperäisen tuotteen viitteet eivät hallitse tuotteen ulkonäköä, eivätkä ole tunnistettavissa suoraan. Alkuperäisen tuotteen olemassa ollutta ulkonäköä voidaan käyttää myös tehosteiktona. (Malleus 2022, 68.)

KUVA 74. Patagonia. (Kuvakaappaus 2023)

Kuvassa 74 on upcycling -menetelmää hyödyntäneen Patagonian vaatteita. Kuvassa näkyvissä tuotteissa on hyödynnetty useita eri tuotteita.

5.4 Luhta ReUse

Luhta on avannut uuden konseptin Luhta ReUse, jonka avulla Luhta haluaa omalta osaltaan olla edistämässä kiertotaloutta. Vaatteet ovat kuluttajilta vastaanotettuja käytettyjä vaatteita. Luhta ReUse –konseptissa vastaanotetut vaatteet kunnostetaan myyntikuntoon. Rikkinäiset tai muuten myyntikelvottomat tuotteet toimitetaan kierrätykseen ja vaate saa uuden elämän tekstiilikuituna. (L-Fashion Group.)

Mallistossani käyttämäni materiaali on poistotekstiiliä. Tuotteilla on jo itsessään arvoa, mutta ne ovat omistajalleen tarpeetonta tekstiiliä. Vaatteilla on valmiiksi jo tarina suunnittelun ja käytön seurauksena. Jatkan vaatteiden tarinaa mallistossani hyödyntäen vaatteita upcycling menetelmällä. Upcycling menetelmän avulla pyrin lisäämään tuotteiden arvoa. Puran tuotteita ja pyrin uudelleenkäyttämään ehjät napit, vetoketjut, sekä käytän ehjän ja puhtaan kankaan. Arvoa tuo tuotteiden saaminen takaisin käyttöön. Pyrin muotoiluprosessin aikana zero waste ratkaisuihin, joissa leikkuujätettä ei syntyisi. Jos leikkuujätettä syntyy, pyrin minimoimaan leikkuujätteen määrän, jotta materiaalia ei menisi hukkaan. Tarkoitukseni on lisätä tuotteen arvoa ja siksi on tärkeää pyrkiä käyttämään kaikki materiaali sekä minimoimaan leikkuujätteen syntyminen. Lisäksi leikkuujätteen syntyminen tulisi minimoida ympäristön kannalta.

Luhdan urheilulliset vaatteiden yksityiskohdat ja materiaalit sopivat aiheeseeni. Uskon myös materiaalien kestoon, koska vaatteet ovat jo olleet käytössä, sekä kestäneet kulutuksen aikaisemminkin. Vaatteet ovat tehty laadukkaista materiaaleista ja niissä on hienostuneita yksityiskohtia. Uskon voivani uudelleenkäyttää osia uusissa suunnitelluissa tuotteissa.

Tekstiilijäte on rikkinäistä ja likaista kangasta, joka ei kelpaa uudelleenkäyttöön. Likaiset ja rikkinäiset kohdat voi leikata pois tai purkaa, mutta pyrin leikkaamaan ja purkamaan kelpaamattomat osat niin, että en menetä uudelleenkäyttöön kelpaavaa materiaalia.

6 Muotoiluprosessi

6.1 Materiaalilähtöisyys

Suunnittelijana minulle vaatteissa on tärkeää mukavuus ja esteettisyys. Vaate jää käyttämättömäksi kaapin perälle, jos se ei ole mukava. Mitä enemmän käyttökertoja vaatteella on, sitä parempi se on ympäristön kannalta. Haluan luoda vaatteita, jotka kestävät aikaa ja ne ovat mieluisia laittaa päälle. Vastuullisuus ja ympäristön huomioon ottaminen ovat upcycling menetelmään päättymisen taustalla. Elinkaariajattelun merkitys korostuu suunnittelussa erityisesti tänä päivänä, kun ilmasto lämpenee. Niin kauan kuin on ihmisiä, tarvitaan myös vaatteita. Jokaisen alalla toimijan tulisi kehittää tuotantoprosessiaan sellaiseksi, että se palvelisi tulevaisuuden maapalloa ja tulevia sukupolvia.

Vaatteita tuotetaan maailmalla koko ajan lisää ja maapallolla on paljon käyttämättömiä vaatteita. Käyttämättömäksi päätyneissä vaatteissa on materiaalia ja osia, joita muokkaamalla vaatteet olisi mahdollista saada takaisin käyttöön.

Malliston suunnittelu on materiaalilähtöistä, koska värit ja materiaalit ohjautuvat saamieni tuotteiden perusteella. Haasteenani on saada mallistosta omaa näkemystäni vastaava saamieni tuotteiden perusteella.

Vaatteilla on erilaisia ominaisuuksia ja yksityiskohtia. Vaatteilla voidaan suojata tai ilmaista itseään. Ihmiset haluavat ilmentää arvojaan ja omaa persoonaansa vaatteiden kautta. Vaatteet ovat taidetta ja niiden avulla voidaan luoda toisille ihmisille mielikuvia itsestään.

Haluan tuoda mallistollani ilmi urheilullista elämäntyyliä ja yhdistää sen esteettisyyteen. Mallistoni on urheiluvaatteista inspiroituneita vaatteita, joissa urheilullisiin ja funktionaalisiin elementteihin on yhdistetty juhlavaatteen tyypillisiä elementtejä.

Urheiluvaatteen ja juhlavaatteen rajapintaa tutkiessa tuli ilmi samoja elementtejä kuten funktionaalisuus, mukavuus ja väljyydet.

Estetiikka ja visuaalisuus erottaa urheilu- ja juhla-vaatetta toisistaan. Tutkimuksessa selvisi, että urheiluvaatteille tyypillisiä elementtejä ovat näkyvät päälitikkaukset ja tarranauhat. Mukavuutta voi säätää naruilla, tuuletusaukoilla ja vetoketjuilla. Juhlavaatteelle tyypilliseksi piirteiksi nousivat kimaltavat pinnat ja pitkät helmat.

Pitkä helma juhlapuvussa tuo näyttävyyttä, mutta se ei olisi käytännöllinen urheillessa, koska se voi rajoittaa liikkumista. Urheilusuoritus voi tuntua raskaammalta, kun päällä on painavampi vaate. Pitkä helma esimerkiksi urheiluvaatteena toimivassa lämmittelytakissa kuitenkin ajaisi urheiluvaatteen funktionaalisuutta. Pitkän helman funktio lämmittelytakissa olisi suojata käyttäjää kylmyydeltä.

Juhla- ja urheiluvaatteissa molemmissa käyttäjä pystyy korostaman persoonaansa pukeutumisen avulla. Urheiluvaatteet ovat tulleet osaksi ihmisten arkipukeutumista ja niillä käyttäjä voi haluta ilmaista itseään ja viestiä urheilullista elämäntyyliä. Urheiluvaatteet voivat saada urheilusuorituksen aikana käyttäjänsä tuntemaan olonsa mukavaksi ja itsevarmaksi. Kaikki käyttäjät eivät kuitenkaan halua ilmaista pukeutumisellaan samoja asioita, joten on hyvä olla tuotteita eri kohderyhmille ja eri tyyliin sopiviksi.

Urheiluvaatteesta inspiroituminen näkyy mallistossa materiaalien ja erilaisten funktionaalisten ominaisuuksien kautta. Kokonaisuus pysyy urheilullisena, vaikka juhlavaatteen elementtejä on otettu mukaan. Urheiluvaatteita on muokattu sen verran, että niissä ei enää ole optimaalista urheilla. Vaatteiden käyttöfunktio kallistuu urheiluvaatteesta muotivaatteeksi.

6.2 Inspiraatio ja moodboard

Malliston inspiraationa on urheiluvaatteet ja urheilu. Vaatteet ovat urheiluvaatteesta inspiroituneita, mutta ne ei ole suoraan urheilukäyttöön tarkoitettuja. Avaan tekemiäni valintoja suunnitteluprosessin eri vaiheissa.

Metamorfoosi urheiluvaatteesta juhlavaatteeksi kuvastaa mallistossa muutosta urheiluvaatteen ja juhla-vaatteen välillä. Muutos on inspiraationa mallistossa myös vastuullisesta näkökulmasta, jossa olemassa olevat tuotteet muuttavat muotoaan. Mallisto on tehty upcycling menetelmällä. Muutos näkyy malliston alusta tuotteissa ja suurenee loppua kohden. Osittain muutetuissa vaatteissa alkuperäisen vaatteen runkoa muutetaan osittain uudelleen ja ehjiä osia on uudelleen käytetty. Osassa tuotteissa näkyy fuusiointi, eli enemmän kuin kaksi tuotetta yhdistetään toisiinsa sellaisenaan. Osittaisessa uusiutuottaminen näkyy mallistossa uuden pinnan luomisena, joka on tuotettu ja lisätään alkuperäisen tuotteen runkoon. Kokonaisvaltainen uusiutuottaminen näkyy mallistossa ja alkuperäisestä tuotteesta muokatun pinnan tekemisenä. Lisäksi alkuperäisten tuotteiden ulkonäköä on käytetty uusissa tuotteissa tehostekeinona.

Inspiraatio urheiluvaatteesta näkyy mallistossa materiaalien, ominaisuuksien ja alkuperäisen käyttötarkoituksen mukana. Malliston tuotteiden taustalla on muotoiluprosessi, jossa vaatteiden käyttöfunktiota ja toiminnallisuutta muutetaan. Malliston estetiikassa näkyy kulmikkaat muodot ja maskuliiniset elementit, jotka on yhdistetty naisellisiin leikkauksiin ja juhla-vaatteiden pyöreisiin muotoihin

KUVA 75. Topographic Paper Landscapes by Noriko Ambe. (Kuvakaappaus 2024)

KUVA 76. Pinterest. (Kuvakaappaus 2023)

KUVA 78. Nasir Mazhar's Kevät / Kesä 2015. (Kuvakaappaus 2023)

KUVA 77. Pinterest. (Kuvakaappaus 2023)

KUVA 81. Pinterest. (Kuvakaappaus 2024)

KUVA 79. Alberta Ferretti, Syksy 2010 READY-TO-WEAR Look 38. (KUVA: Marcio Madeira)

KUVA 80. SILKKI STRETCH luonnonvalkoinen. (Kuvakaappaus 2024)

6.3 Lähtömateriaali ja luonnokset

Kävin 16.12.2022 Luhdalla, Renkomäen varastolla noutamassa vaatteita malliston toteuttamista varten. Vaatteet olivat viidessä keskikokoisessa ja kahdessa isommassa laatikossa. Vaatteiden valikoimiseen minulla meni noin puoli tuntia.

Alkumielikuvani vaatteista olivat erilaiset, mutta samaan aikaan sain mitä osasin odottaa. Tiesin etukäteen minkä tyyliä vaatteita Luhdalla on ollut myynnissä. Kuvittelin kuitenkin valinnan varaa olevan enemmän mitä sitä todellisuudessa oli. Saamani materiaalit määrittivät uudelleen värikartan. Vaatteita oli yllättävän paljon samoja eri sävyjä. Päädyin valitsemaan mustaa, kirkkaanpunaista, tummanpunaista, tummanvihreää ja valkoista.

KUVA 82. Materiaalit.

Kuvassa 82 lajittelin vaatteet värien mukaan ja se auttoi hahmottamaan, kuinka paljon mitäkin kangasta ja väriä on käytössä. Kun olin saanut materiaalin käsiini, oli helpompi alkaa suunnitella värien ja materiaalien käyttöä tuotteissa. Tein luonnoksia ja mietin malliston rakennetta. Luonnoksissa ilmenee urheiluvaatteen ja juhlavaatteen elementtejä, joita on yhdistelty toisiinsa. Halusin, että mallistossa ilmenee muutos urheiluvaatteesta muotivaatteeksi.

KUVA 83. Luonnokset.

Muuttaessani urheiluvaatetta muotivaatteeksi, otin vaatteeseen enemmän juhlavaatteelle tyypillisiä elementtejä. Otin huomioon, että alkuperäisen vaateen runkoa tulisi muokata huomattavasti, jotta vaate ei täytä urheiluvaatteen kriteerejä.

Kuvan 83 luonnoksissa on kaksi suunnitelmaa Takista ja housuista. Kaksiosaisuuteen inspiraatio tuli veritytelypuvuista. Suunnittelin, että takkiin ja housuihin olisi voinut tehdä revenneen näköisiä aukkoja, joista pursuaisi juhlavaatteelle ominaisia röyhelöitä. Tein prototyyppin myöhemmin erillisestä kankaasta, mutta päädyin kuvassa näkyvään toiseen luonnokseen, koska prototypoinnin avulla se ilmeni toimivammaksi tavaksi hyödyntää alkuperäisiä materiaaleja. Takin lyhyt helma selittyy juhlavaatteen paljastavuudella.

Tikatut untuvatakit tulevat näkymään opinnäytetyömallistossani, koska valitsemani materiaalit olivat pääosin takkeja. Ajattelen, että urheiluvaatteiden ja juhlavaatteiden eroavien ominaisuuksien hyödyntäminen tuo kontrastia toisiinsa yhdistettynä.

Luonnosten tarkoituksena oli hahmottaa itselleni tuotteiden muotokieltä ja mallistorakennetta. Halusin malliston vaatteissa näkyvän juhlavia, sekä urheilullisia elementtejä. Halusin mallistossa näkyvän muutos, jossa juhlavat elementit näkyvät hillitymmiin muuttuvan muissa vaatteissa juhlavampaan suuntaan. Vaatteisiin urheilullinen ulkonäkö tulee materiaalien seurauksena.

Luonnostelussa yritin ottaa huomioon materiaalin rajallisuuden. Luonnoksia tehdessä pidin mielessä sen, että tuotteet tulisivat mahdollisesti muuttumaan materiaalien rajallisuuden vuoksi. Lisäksi halusin pitää mieleni avoimena mahdollisille uusille ideoille, joita ilmenisi vaatteiden purkamisen ja mallinukun päälle muotoilun seurauksena.

KUVA 84. Luonnokset.

Kuvan 84 luonnoksissa ilmenee urheiluvaatteille tyypillisiä elementtejä, kuten anorakki ja huppu. Luonnoksia tehdessäni mietin tapoja, miten voisin luoda uutta pintaa olemassa olevasta materiaalista. Kuvan luonnoksissa materiaalista on tehty suikaleita, joita yhdistämällä toisiinsa saataisiin uutta tekstuuria.

Kuvan 85 luonnoksissa urheiluvaatteeseen on otettu lisää elementtejä juhlavaatteesta. Juhlavaatteen piirteet ilmenevät pitkissä helmoissa, halkioissa, näyttävyydessä ja volyymissa. Pieni laukku on urheilu laukku, mutta pienoiskoossa. Laukkuun ei mahdu paljoa tavaraa, joten sen funktionaalisuus katoaa.

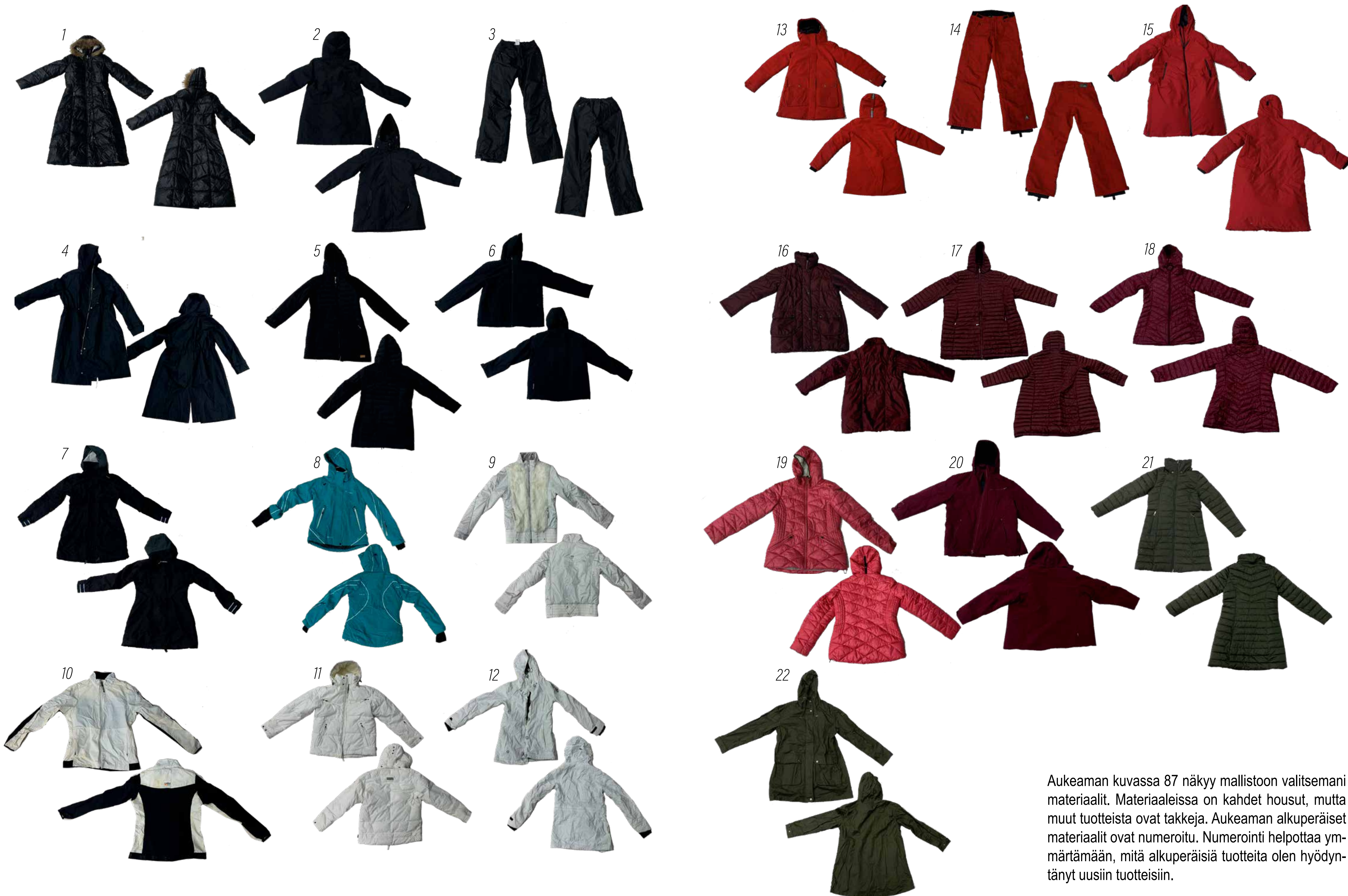
KUVA 85. Luonnokset.

Kuvan 86 luonnoksissa olen ottanut lisää elementtejä juhlavaatteesta, sekä yhdistänyt niitä urheiluvaatteeseen. Luonnokset ovat mekkoja ja niissä näkyy juhlapukeutumiseen tyypillinen volyyymi, pitkät helmat ja laahukset. Keskimmäisessä luonnoksessa urheiluhatusta muuttuu huntu. Vasemmanpuolisessa luonnoksessa toppavaate yläosasta jatkuu suuri mekko. Oikeanpuolisessa luonnoksessa on otettu vaikutteita pelipaidasta ja juhlavaatteesta.

KUVA 86. Luonnokset.

Materiaalit

Aukeaman kuvassa 87 näkyy mallistoon valitsemani materiaalit. Materiaaleissa on kahdet housut, mutta muut tuotteista ovat takkeja. Aukeaman alkuperäiset materiaalit ovat numeroitu. Numerointi helpottaa ymmärtämään, mitä alkuperäisiä tuotteita olen hyödyntänyt uusiin tuotteisiin.

KUVA 88. Illustration luonnokset.

Tein asuista luonnoksia, jotta pääsin hahmottamaan värejä mallistossa. Kuvassa 88 värit määräytyivät saamieni vaatteiden perusteella. Suosin itse mustia vaatteita, joten halusin sen osaksi mallistoa. Mustista vaatteista saa mielenkiintoisia, kun niissä yhdistelee erilaisia materiaaleja ja yksityiskohtia. Värikkäät vaatteet ovat kontrastina mustille vaatteille ja koen, että tummien sävyjen kanssa kirkas väri tulee hyvin esiin.

Alkuperäiset luonnokset muuttuivat muotoiluprosessin aikana, koska uusia ideoita tuli mallinukun päälle muotoilemalla. Mallinukun päälle muotoilu auttoi hahmottamaan jäljellä olevan materiaalin määrän ja pienemmillekin kankaanpaloille löytyi helpommin paikka vaatteesta.

6.4 Prototyyppi ja valmistusprosessi

Piirtämieni luonnosten perusteella tein prototyypin. Päätin käyttää prototyyppiin ylimääräisiä kangaspaloja, jotka olivat polyesteriä. Vaatteita ja materiaalia on rajallinen määrä, joten en vielä lähtenyt leikkaamaan niitä ja purkamaan. Halusin kokeilla ensin toimisiko tekniikka ja lopulta olin tyytyväinen kuvassa 89 näkyvään prototyyppiin.

KUVA 89. Prototyyppi.

Takki

KUVA 90. Tasokuva musta takki.

Valitsin yksityiskohtiin mustan kiiltäväpintaisen takin numero 1, johon yhdistän muita mattapintaisia mustia takkeja. Eri materiaalien yhdistelmät takissa saa sen näyttämään mielenkiintoiselta. Minua ei haittaa, että takit ovat mustan tai mustanharmaan eri sävyjä, koska haluan että materiaalin vaihtelevuus näkyy tuotteissa. Kuvassa 90 tasokuva suunnitellusta takista. Urheilullisen takin juhlaviksi elementeiksi on lisätty röhkelöitä, jotka teen kiiltäväpintaisesta takista. Röhkelöitä on takin etu- ja takapuolella. Takkiin käyttämäni materiaalit näkyvät kuvassa 91.

KUVA 91. Takissa käytetyt materiaalit.

Takin runkona käytin takkia 2. Päädyin valitsemaan takin 2, koska teen siitä lyhyemmän ja se sopi mallintaan luonnoksiini. Takissa oli isoja paloja, joita saan hyödynnettyä uudella tavalla. Takin etupuolella ja sivuissa saumoja, joita avaamalla saan kiinnitettyä röhkelöt ja saamalla ne saumojen sisään piiloon. Leikkasin takista helman ja hihat pois. Jätin hihoihin 2 cm, jotta uudet hihat saisi kiinni niihin. Kuvassa 92 näkyy takin leikkausprosessi.

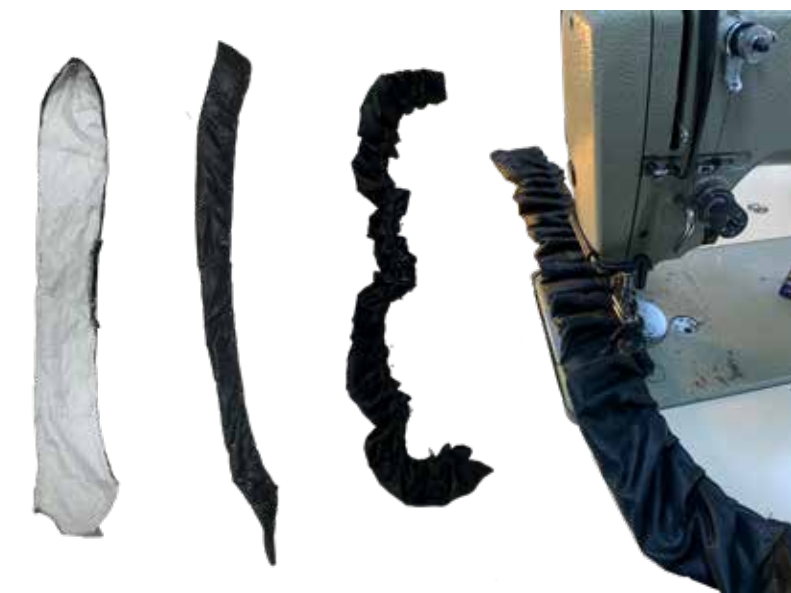

KUVA 92. Takin leikkaus.

Takin numero 1 purkuprosessi näkyy kuvassa 93. Purin saumoja myöten kokonaan osiksi. Kun takki oli osissa, purin osien tikkaukset ja otin vanut ulos. Käytin täytettä myöhemmin uusiin tuotteisiin. Takkeja purkaessa untuva lähti helposti leijailemaan muualle. Prosessin edetessä päädyin ostamaan imurin, jolla sain imuroitua talteen leijailevat untuvat.

KUVA 93. Takin purkaminen.

KUVA 94. Röhkelöiden ompelu.

Kun osista oli tyhjennetty vanut, ompelin yhden kappaleen kaksin kerroin, jotta molemmilla puolilla oli mustaa kangasta. Kuvassa 94 näkyy prosessi röhkelöiden ompelusta. Ompelin osista röhkelöjä palojen muodon mukaisesti. Röhkelöistä ei tullut ollenkaan leikkuujätettä ja sain hyödynnettyä kaiken kankaan, joka niiden ompelusta tuli. Röhkelöt olivat toisesta suunnasta lyhyempiä kuin toisesta, mutta se sopi ideaani.

Päädyin käyttämään takkiin samoja hihoja, kuin siinä oli alun perin. Koska olin leikannut hihat jo kerran pois, jouduin lisäämään takaisin 2 senttiä, joka meni kiinnityksen saumavaroihin. Lisäsin kaksi senttiä olkasaumoihin kiiltävästä kankaasta, jota käytin myös röhkelöihin. Takin hihoihin ommeltu yksityiskohta näkyy kuvassa 95. Kangas oli peräisin kiiltävän takin tuulilistasta. Kiiltävät yksityiskohdat tuovat takille juhlavaatteesta inspiroitunutta estetiikkaa. Avasin takissa olevia saumoja ja ompelin röhkelöt.

KUVA 95. Hihan yksityiskohta.

Takissa numero 6 oli selkäosassa niin paljon kangasta, että sain tehtyä siitä selkäosat takkiin. Mittasin mallinuken päällä takista numero 2, kuinka paljon tarvitsen kangasta. Tein kaavat mittojeni perusteella. Leikkasin osat kankaasta, tikkasin osat ja täytin ne vanulla. Ompelin kaavasta kaksi symmetristä palaa. Kuvassa 96 näkyy takkiin ommeltu selkäosa.

KUVA 96. Selkäosa.

Kuvassa 97 näkyy osien kiinnitys takin selkäpuolelle. Ompelin osat vain osittain kiinni, jotta sain ommeltua röyhelöt oikeisiin kohtiin. Röyhelöt piti asetella niin, että niiden saumat jäävät piiloon. Kun röyhelöt olivat kiinni, pystyin ommella loput hihoista kiinni.

KUVA 97. Mustan takin selkä.

Ompelin takaosat käsin kiinni takkiin, koska halusin luoda takkiin efektiä, että röyhelöt tulisivat paremmin esiin ja tulisivat takista ikään kuin ulos. Ompelin myös kaikki muut töröttävät saumat käsin kiinni. Ommellessa mietin, että käsin ompelu sopii juhlavaatteiden tekoon hyvin ja harvemmin urheiluvaatteita ommellaan käsin.

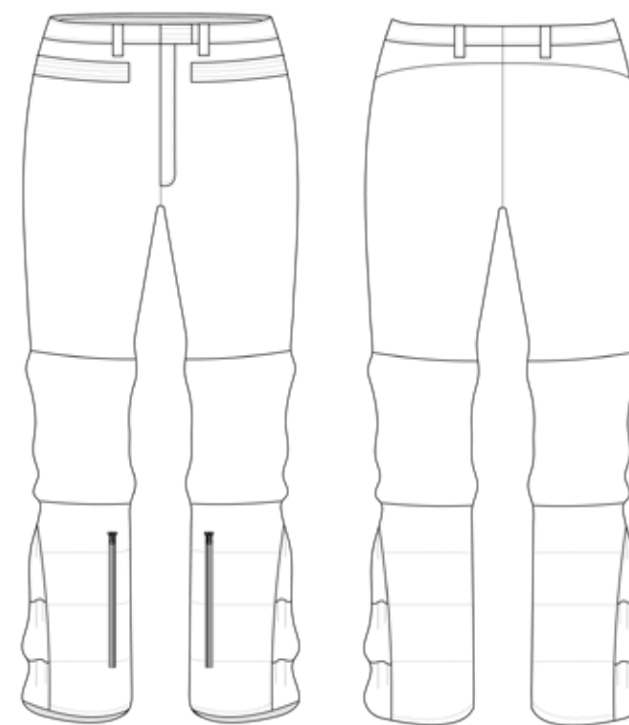
Takissa urheilullisuus näkyy päälitikkausten ja untuvan yhdistelmästä. Juhlavia elementtejä ovat kiiltävä kangas ja röyhelöt. Ulkoiluvaatteen materiaalit pitävät vaatteen muotivaatteena, eikä vaate kallistu juhlavaatteeksi.

Kuva 98 havainnollistaa takin selkäosan ompelua käsin kankaaseen. Kiiltävän takintuulilistaa käytin yksityiskohtana takin helmaan ja muihin yksityiskohtiin, jotka ompelin takkiin käsin. Mittasin tuulilistan niin, että saisin kankaan riittämään myös housujen yksityiskohtiin.

KUVA 98. Käsin ompelu.

Housut

KUVA 99. Housujen tasokuva.

KUVA 100. Housuissa käytetyt materiaalit.

Housujen tasokuva näkyy kuvassa 99. Housujen runkona käytin housuja numero 3.

Housujen materiaaleina käytin samoja takkeja kuin mustaan takkiin. Kaikki housuissa käytetyt materiaalit näkyy kuvassa 100. Purin housuista edestä ja takaa kangasta. Tarkoituksena oli lisätä housuihin kangasta samoista materiaaleista, joita olin käyttänyt takkiin.

Mustat housut ja takki ovat saaneet inspiraatiota veritytelypuvusta, koska halusin saada niihin yhdistäviä elementtejä. Kuvassa 101 housujen purkuprosessia. Purin housuja saumoja myöten, jotta pääsin lisäämään kangasta muista eri materiaaleista.

KUVA 101. Purettu housut.

Kuvassa 102 näkyy purettua takkia numero 6, jonka materiaalia käytin housujen lahkeisiin. Sain hyödynnettyä taskut, jotka olivat kankaassa kiinni. Taskut tuovat housuihin urheiluvaatteille tyypillistä funktionaalisuutta.

KUVA 102. Jäljelle jäänyt materiaali.

Tein saumoja lahkeisiin ja täytin niitä vanulla. Lahkeet sopivat takkiin, koska molemmissa vaatekappaleissa on käytetty samoja materiaaleja vuorotellen. Röyhelöt jatkuvat housujen lahkeiden sivuissa. Kuvassa 103 näkyy, kuinka juhlavaatteesta inspiroituneet kiiltäväpintaiset röyhelöt toistuvat molemmissa tuotteissa.

KUVA 103. Lahkeiden röyhelöt.

Vaikka takissa ja housuissa on eri materiaaleja, halusin sen näyttävän tarkoituksenmukaiselta. Alkuperäisestä takista leikattua helman materiaalia on käytetty housujen takapuolella. Röyhelöt näkyvät takin lisäksi housujen lahkeissa. Tikattu ja täytetty materiaali näkyy takin selässä, sekä housujen lahkeissa.

Ompelin taskuihin yksityiskohdaksi nauhaa, jonka olin purkanut kiiltävän takin tuulilistan sisäpuolelta. Ompelin samaa nauhaa käsin takin tuulilistan alasau-
maan, jotta sain siitä siistin näköisen. Yksityiskohtien ompelu näkyy kuvassa 104. Ompelin yksityiskohdat käsin takkiin ja housuihin ja samalla sain käytettyä alkuperäisen tuulilistan kankaan kokonaan.

KUVA 104. Taskujen yksityiskohdat.

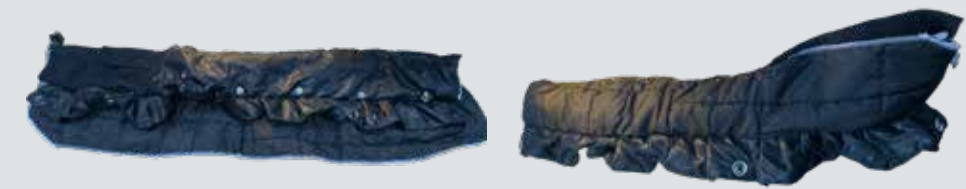
Hattu

Takin numero 6 helmasta jäi ylimääräistä vuorikan-
gasta, jota käytin hattuun. Hatun kankaat näkyvät ku-
vassa 105.

KUVA 105. Hatun kankaat.

Mustasta kiiltäväpintaisesta takissa numero 1 oli tuu-
lilista, joka oli täynnä nappeja. Tein kuvan 106 mu-
kaisesti tuulilistasta röhhelön. Tein röhhelön samalla
tekniikalla, kuin aikaisemmat takkiin tehdyt röhhelöt

KUVA 106. Hatun etuosa ja vuori.

Napit sopivat tuotteiden hopeisiin yksityiskohtiin ja
halusin, että hatussa näkyy vaatteiden osia, joita on
käytetty nyt eri tavalla. Lisäsin takin numero 6 mus-
taa kangasta jatkeeksi, koska kiiltävää materiaalia ei
riittänyt koko ympäröimään. Kuvassa 107 näkyy
hatun valmistumisprosessia.

KUVA 107. Hatun osat.

Jätin hatun päälliseen tarrakiinnikkeen kiinni, koska
sama yksityiskohta toistuu takin hihoissa. Lopuksi
hyödynsin kiristysnauhan takista numero 4 ja ompe-
lin sen yksityiskohdaksi hattuun. Nauhassa oli hopeat
yksityiskohdat, jotka sopivat asun hopeisiin nappei-
hin. Valmis hattu näkyy kuvassa 108.

KUVA. 108. Editorial kuvaukset. (KUVA: Valtteri Juho 2023)

Röyhelöhousut

Punaisiin röyhelöhousuihin käytin kahta punaista
takia ja housuja. Purin ensiksi takit kokonaan osiin.
Housuissa käytetyt materiaalit näkyy kuvassa 109.

Irrotin mustat vuorikankaat ja hyödynsin niitä mallis-
ton toisissa vaatteissa, johon sen väri sopi parem-
min.

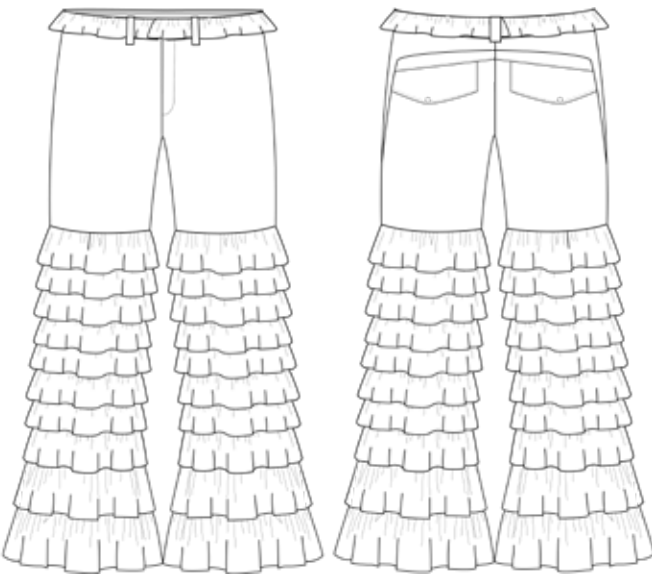
Takkien purkamisen jälkeen leikkasin punaisesta
kankaasta mahdollisimman pitkiä suikaleita. Pysin
hyödyntämään kaiken kankaan, joten suikaleet ei-
vät olleet saman pituisia ja paksuisia. Röyhelöiden
muoto määräytyi alkuperäisen palan mukaisesti. Tein
röyhelöt samalla tekniikalla, kuin mustassa takissa.

Hyödynsin alkuperäisten housujen yläosaa housuis-
sa. Vetoketjua ei tarvinnut poistaa, koska se toimi
edelleen. Purin housujen lahkeet ja takaosan.

KUVA 109. Housuissa käytetyt materiaalit.

Takin numero 12 kangas on kirkkaamman sävyinen
kuin takki numero 14. Housujen numero 13 kangas
on väriltään punainen, mutta siinä on ruutu kuosia.
Haasteenani on saada materiaalit sopimaan toisiin-
sa. Kuvassa 110 näkyy tasokuva röyhelöhousuista.

KUVA 110. Tasokuva röyhelöhousut.

Takista numero 12 olin purkanut taskut pois. Taskut
olivat tummentuneet ja kuluneet, mutta sen alta pal-
jastui siistiä kangasta ja hyödynsin housujen taka-
puolelle. Taskuissa oli hopeat napit, jotka jätin kiinni
kankaaseen. Napit, joilla ei ole funktiota, toistuvat
monissa malliston vaatteissa.

KUVA 111. Punaisen Luhta-takin purku.

Purin kaksi punaista takia ja tein niistä röyhelöitä
samalla tekniikalla mitä tein mustassa asussa. Pois-
tin takeista vanut ja vuorikankaat, jonka jälkeen lei-
kasin punaisen kankaasta niin pitkiä suikaleita kuin
kankaasta riitti. Kuvassa 111 näkyy takista housuihin
käytetyt punaiset kankaat ja purkuprosessi. Leikka-
sin suikaleet niin, että siitä ei jäänyt leikkuujätettä.
Ruudullisista housuista jätin jäljelle etupuolen ylä-
osan, mutta muuten purin housut ja tein niistä lisää
röyhelöitä.

Kuvassa 112 näkyy röyhelöiden asettelua toisten housujen päälle. Asettelu auttoi hahmottamaan, kuinka suureen osaan lahkeita ne riittävät. Lisäksi katsoin, kuinka symmetrisen muotoisesti eri värit ja kuosit sopisivat molempiin lahkeisiin. Lopuksi ompelin molempien lahkeen röyhelöt isoksi pitkäksi röyhelöksi ja ompelin niitä kiinni toisiinsa osittain.

KUVA 112. Housujen muotoilu..

Takapuolella housuissa hyödynsin takkia numero 12, josta olin purkanut taskut pois. Takki oli taskujen kohdalta kulunut likaiseksi, mutta taskun alla oli käyttökelpoista kangasta, jota käytin housujen takapuolelle. Kuvassa 113 näkyy housujen valmistumisprosessi.

KUVA 113. Housujen takaosa.

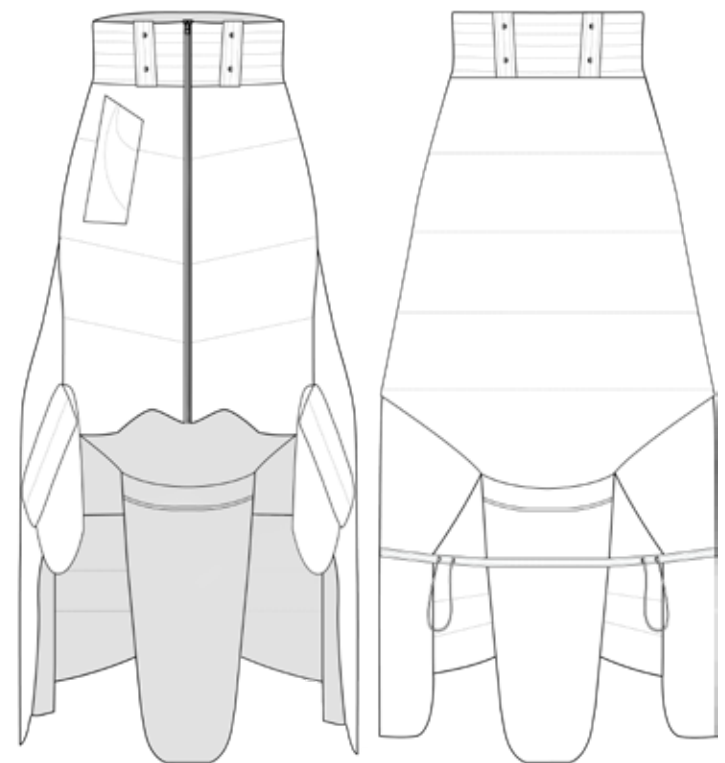
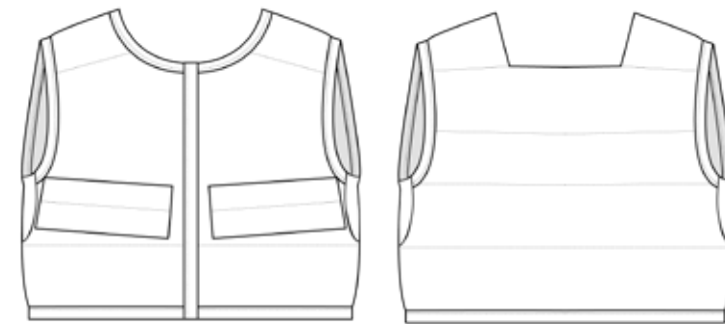

KUVA 114. Editorial kuvaukset.
(KUVA: Valtteri Juho 2023)

Kaikki alkuperäisten vaatteiden materiaali oli punaisen värisiä, mutta eri sävyisiä. Icepeakin housuissa oli ruudullista kuviota. Jokaista materiaalia tuli vuorotellen yksi röyhelö. Kuvassa 114 näkyy, kuinka ruudullinen kuvio sulautui röyhelöiden sekaan. Toinen punainen takin kangas oli kirkkaampaa ja toinen tummempaa punaista.

Valkoinen liivi ja hame

Kuvassa 116 näkyvät materiaalit, joista muodostin valkoisen liivin ja hameen asukokonaisuuden. Purin valkoisen takin numero 11 saumoja myöten. Puruttuani takin, täytin sen takaosan untuvalla, koska halusin saada asuun enemmän muotoa. Untuva oli peräisin vanhasta untuvapeitosta. Leikkasin alkupepäisen takin etuosan lyhyemmäksi. Pois leikattuihin osiin jäi jäljelle taskut. Takin kangasta oli rajallinen määrä ja halusin saada sen riittämään asun liiviin ja hameeseen.

KUVA 115. Valkoisen asun tasokuvat.

Kuvassa 115 on liivin ja hameen tasokuvat. Liivissä ja hameessa päämateriaalina on käytetty takkia 11. Liivin ja hameen sivuosissa, sekä hameen helmassa on käytetty toista takkia 12. Takkia numero 10 ja 9 on käytetty hameen vuoreissa ja helman kankaana.

KUVA 116. Asussa käytetyt materiaalit.

Purin takista numero 11 hihat, vetoketjun, hupun ja niskassa sijaitsevan neliskanttisen saumaosan irti. Leikkasin myös takin lyhyemmäksi.

Purin jäljellä olevan takin osat saumoja myöten toisistaan ja tein sivusuuntaan tikkauksia, jonka jälkeen täytin takkia untuvalla. Halusin saada takista muhkeamman. Käytin vuorikankaana takin alkuperäistä vuorikangasta. Kuvassa 117 näkyy liivin leikkuu, purku ja täyttöprosessia. Takin untuva on peräisin vanhasta untuvatakista.

KUVA 117. Valkoisen takin purku ja leikkaus.

KUVA 118. Liivin ja hameen muotoilu.

Hameeseen käytin takin valkoisen takin 11 hihjoja. Purin takin hihat ja tein tikkaukset kankaaseen samalla tavalla kuin liiviin. Lisäsin vuorikankaaksi kangasta kahdesta toisesta valkoisesta takista ja täytin osat vanulla. Asun prosessi näkyy kuvassa 118.

Hameen sivuosiin lisäsin takin 12 etukappaleet, joissa oli mukana taskut. Takin 11 etukappaleista yli jääneet taskut ompelin etuosan helmaan. Taskut tuovat asulle helmalle, mutta myös käytännöllisyyttä.

KUVA 119. Liivin ja hameen muotoilu.

Ompelin taskuläpät ylijääneestä takin 11 kankaasta. Kangasta riitti neljään taskuun, jotka olivat liivissä ja hameessa. Ompelin liivin sivusaumoihin kangasta, joka oli peräisin takista 12, jotta hameesta ja liivistä tulisi yhteneväiset. Vetoketjun ja yksityiskohtien ompelu näkyy kuvassa 119.

Jatkoin hameen helmaa takapuolelta pidemmäksi, koska takeista jäi valkoista kangasta jäljelle ja tarkoituksena oli käyttää kaikki kangas tuotteista, jotka olin purkanut. Takkeja numero 9 ja 10 käytin lisänä vuorikankaaksi ja hameen helmakankaaksi. Täytin osia untuvalla, jotta ne sopisivat muihin täytettyihin osiin.

KUVA 120. Hameen helma.

Toisesta valkoisesta takista numero 12 puretun kiristysnyörin ompelin hameen helmaan. Kuvassa 120 näkyy yksityiskohdan ompelu hameen helmaan.

Takista numero 11 puretut saumakohtiat käytin taskuläppöjen kankaana ja sivusaumoista puretut yksityiskohdat ompelin koristeeksi taskuläppään, jotta sain käytettyä kaiken kankaan. Ompeluprosessi näkyy kuvassa 121. Yksityiskohta on ommeltu hameen etuosan taskuun.

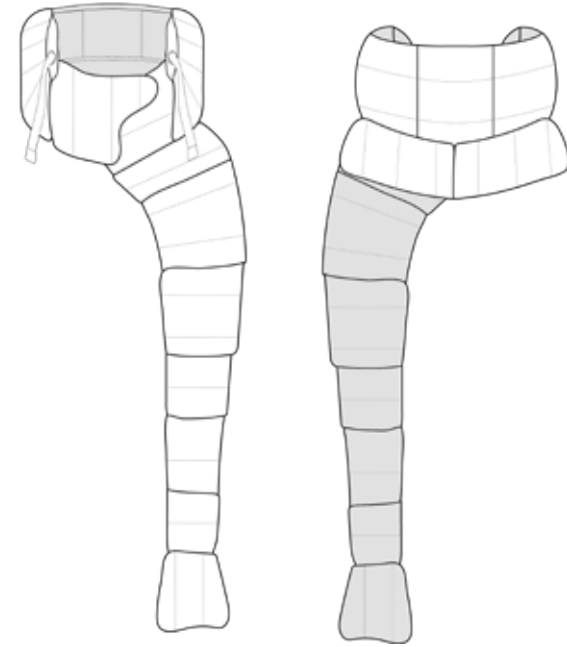
KUVA 121. Valkoinen asu.

Vihreä huivi

Purin kaksi vihreää takkia ja leikkasin niiden kankaista suikaleita. Leikkasin suikaleet paloiksi ja täytin osat vanulla, jotka olivat peräisin punaisesta takista numero 14.

Paloista tuli eri kokoisia ja muotoisia, koska halusin hyödyntää kaiken takeissa olevan kankaan. Kuvassa 122 näkyy materiaaleista toteuttamani huivi.

KUVA 122. Huivin tasokuva.

Toinen takeista oli tikattu kevytuntuvatikki ja toinen oli mattapintainen. Käytin kevytuntuvatikkia huivissa etupuolen kankaana. Käytin mattapintaista kangasta huivin takapuolella, koska se ei värin puolesta erottunut etupuolen kankaasta. Huiviin käytetyt materiaalit näkyvät kuvassa 123.

KUVA 123. Huivissa käytetyt materiaalit.

KUVA 124. Huivin ompelu.

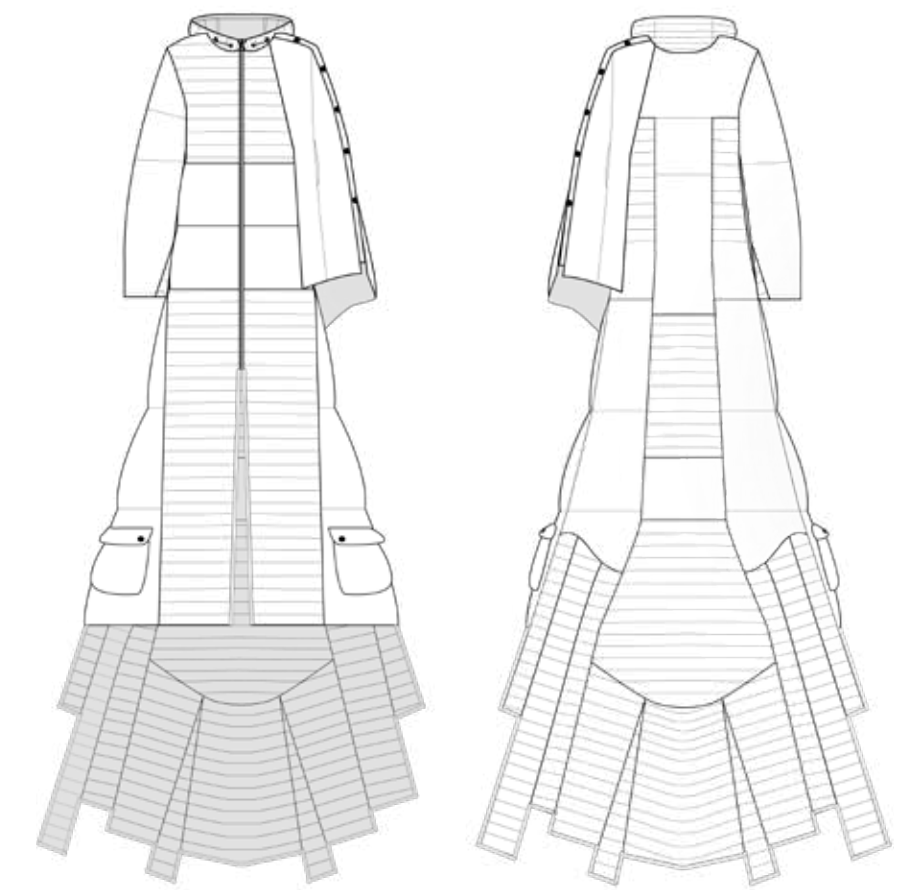
Säästin mattapintaisen hupun takista 22 kokonaisuena. Leikkasin huppuun sopivanmuotoiset osat takin 21 kankaasta ja ompelin ne huppuun. Täytin hupun vanulla ja lopuksi asettelín palat haluamaani järjestykseen. Järjestystä määritteli palojen pituus ja muoto. Käytin pienempiä paloja huivin etuosaan. Pidemmän mallisia käytin kaulan ja hupun takaosiin. Osien ompeluprosessia havainnollistaa kuva 124.

KUVA 125. Huivin kokoaminen.

Halusin luoda näyttävän huivin, jonka untuvan volyymin korostaa lämmittävyys. Tuotteita tehdessä kiinnitin huomiota malliston vaatteiden yhdisteltävyyteen. Hupun kokoamisprosessi näkyy kuvassa 125.

Pitkä takki ja toppi

KUVA 126. Pitkän takin tasokuva.

KUVA 127. Materiaalit.

Pitkän takin tasokuva näkyy kuvassa 126 ja sen materiaaliksi valitsin kuvassa 127 näkyvät tummanpunaiset materiaalit. Juhlapuvusta inspiroituneeseen pitkään siluettiin ja volyymiin tarvitsin enemmän kangasta. Olin valinnut useamman tummanpunaisen tuotteen, joiden ajattelin riittävän takkiin. Takki muodostui mallinukun päälle muotoilemalla ja prosessin edetessä löytyi paikka takeille numero 20 ja 18.

Purin ensiksi takit 16 ja 17 osiin saumoja myöten. Opin mustaa asua tehdessä, että työtahtia nopeuttaa se, että takin purkaa ensiksi osiin ja alkaa sen jälkeen hahmotella. Kuvassa 128 nuppineulasin osia kiinni toisiinsa, jotta hahmotin kankaan määrän.

Pyrin seuraamaan piirtämäni luonnosta, mutta prosessissa olin avoin muutoksille. Mallinuken päälle muodostelemalla on tullut uusia ideoita ja ratkaisuja, joita ei välttämättä muuten olisi tullut suunniteltua.

KUVA 128. Materiaalin riittävyys.

Kumpikin takeista olivat pidemmän mallisia ja niissä oli hyvin kangasta. Leikkasin osia pienemmiksi, jotta sain jaettua kumpaakin takkia etu- ja takapuolelle. Lisäsin vanua joihinkin kohtiin, joihin halusin enemmän volyymia.

KUVA 129. Vuorikangas.

Vuoritin takin kankaat. Käytin ylimääräisiä vuorikankaita, joita oli syntynyt purkaessa muita takkeja. Kankaat näkyvät kuvassa 129.

Käytin takissa mustaa vuorikangasta, koska se sopi alkuperäisiin luonnoksiin ja se eikä kiinnitä huomiota, jos takki on auki. Sain samalla käytettyä paloja, joille oli vaikeampi keksiä käyttöä.

KUVA 130. Laahuksen ja luomisprosessi.

Kahden takin kangas ei ollut riittävästi laahuksen pituuteen, koska tarkoitukseni oli saada laahuksesta näyttävämpi ja pidempi. Lisäksi hihoihin tarvittavaa kangasta ei ollut paljoa jäljellä. Päädyin lisäämään kankaaksi viininpunaista takin 18 kangasta.

Kuvassa 130 näkyy laahuksen luomisprosessia. Kulmikkaus tuli muotoiluprosessin aikana osaksi malliston muotokieltä. Halusin laahuksen osien sopivan toisiinsa ja siksi palat täytyvät olla symmetrisiä toisiinsa.

Pitkä laahus tuo takkiin juhlavamman ja muotivaatteen piirteet. Kevytuntuvatakin materiaali, lämmittävyys ja näkyvät päälitikkaukset ovat takissa urheiluvaatteen piirteitä. Pitkä laahus tuo painoa vaatteelle, eikä siinä ole niin kevyttä liikkua kuin alkuperäisissä takeissa, joissa ei ollut liikettä rajoittavia ominaisuuksia.

Takin suureen hihaan käytin takkia numero 20. Purin takin osiin ja yhdistin osia toisiinsa niin, että niistä ei jäänyt leikkuujätettä. Hihassa on käytetty takin 16 tuulilistaa.

Takin taskut sijaitsivat takin helmassa ja etuosan halkio helpottaa liikkumista. Laahuksen kulmikkaus näkyy myös hihan muodossa. Hihan luomisprosessi näkyy kuvassa 131.

KUVA 131. Hiha.

Toppi

Kuvassa 48 näkyy toppi. Toppi muodostui takin numero 16 hupusta. Purin hupun saumoja myöten osiin, mutta jätinkiristysnarut kiinni kankaisiin. Topin alaosan kangas on alkuperäisen takin kauluksesta. Kiristin hupun nyörejä, kun osat oli ommeltu yhteen. Kangas rypytyi ja toppiin tuli juhlava yksityiskohta.

KUVA 132. Toppi.

Mekko

KUVA 133. Materiaalit.

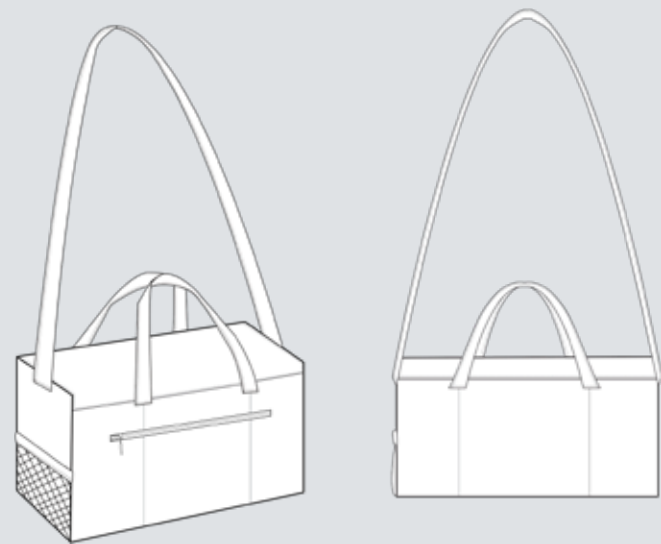
Mustan mekon materiaaleina käytin kuvassa 133 näkyviä materiaaleja. Mekon yläosaan käytin punaisen takin numero 12 mustaa vuorikangasta. Mustan vuorikangas sopi mekkoon, jonka pariaksi yhdistin takin numero 5 kangasta.

Kuvassa 134 näkyy kuvat mekosta. Mekkoon pääsee sisälle avaamalla pääntiellä edessä ja takaa sijaitsevat neljä vetoketjua. Hyödynsin taskujen vetoketjut takista numero 1 ja 12. Helmaan käytin takin numero 5 hihakangasta. Ompelin kaksi hihaa yhteen ja laahuksen lisäsin vuorikankaat, joita jäi yli purkaessani muita takkeja.

KUVA 134. Tasokuva ja mekko.

Pieni laukku

KUVA 135. Laukun tasokuva

Tein pienen laukun, jonka ulkonäkö on urheilulauku. Laukku näkyy kuvassa 135 ja sen materiaalit kuvassa 136. Materiaaleina käytin jämäpaloja muista takeista.

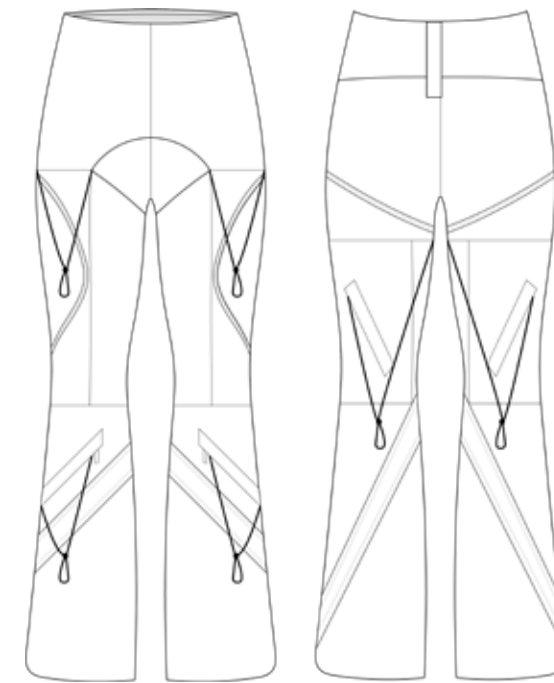
KUVA 136. Materiaalit.

Takin 7 oli selkän verkkokangasta käytin laukun sivutaskuihin. Laukun suurempi etutasku tasku, oli peräisin takista numero 2. Valmis laukku näkyy kuvassa 137.

KUVA 137. Laukku.

Housut

KUVA 138. Tasokuva.

Kuvassa 138 näkyy housujen tasokuva. Housut muodostuivat jäljellä olevista materiaaleista. Purkaessa urheiluvaatteita, jäljelle jäi kiristysnauhoja useista eri vaatteista. Nauhat näkyvät housuissa visuaalisina elementteinä. Kiristysnarut roikkuvat housujen etu- ja takaosissa ja ne on ommeltu kiinni saumoihin.

KUVA 139. Materiaalit.

Housuissa käytetyt materiaalit näkyvät kuvassa 139. Housujen materiaaleiksi valitsin numero 8 takin, joka oli materiaailtaan Gore-Texia. Numeron 4 takkia käytin housujen yläosiin ja takista numero 7 käytin jäljellä olevan kankaan housujen lahkeisiin. Housuissa tummansininen kangas on yhdistetty turkoosiin

Takki ja laukku

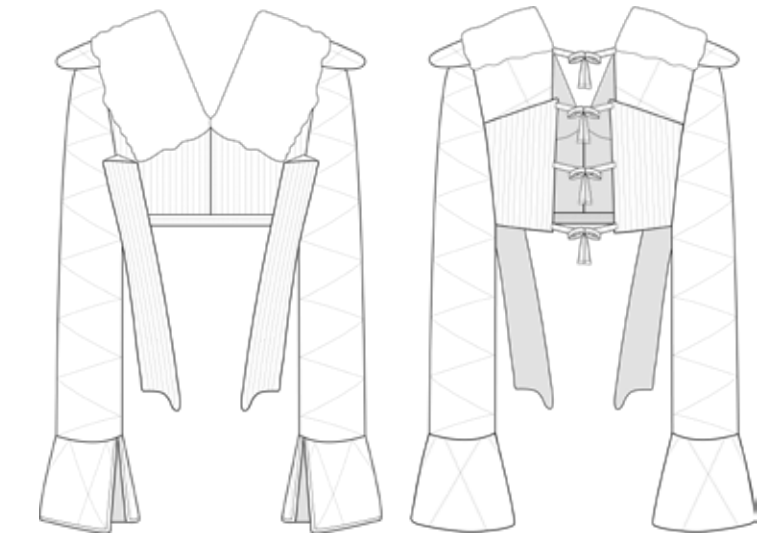
KUVA 140. Materiaalit.

Takkiin ja laukkuun käyttämäni materiaalit näkyvät kuvassa 149. Purin kuvan 19 pinkin värisen takin, ja muodostin purettujen palojen kautta mallinuden päällä uutta takkia. Alkuperäisen takin sivuissa oli tikattuja osioita, jotka purin saumoja myöten.

Asettelin paloja mallinuden päälle ja mukailin juhla-vaatteelle tyyppistä korsettia. Väri itsessään on jo näyttävä, mutta lisä näyttävyyttä sain lisäämällä pari kiksi valkoista turkkia, joka on peräisin takista numero 9. Kuvassa 141 näkyy takin muotoilu mallinuden päälle.

KUVA 141. Takin yläosan muotoilu.

KUVA 142. Takin tasokuva.

Kuvassa 142 näkyy lopullisen takin tasokuva. Urheiluvaatteelle tyyppinen materiaali on yhdistetty juhla-vaatteelle tyyppiseen korsettiin ja paljastavuuteen. Takin avoin selkä, sekä rusettikiinnitys on saanut inspiraation juhla-vaatteesta.

KUVA 143. Takin prosessi.

Kuvassa 143 näkyy osia, joiden kautta takki muodostui. Vaaleanruskea vuorikangas on peräisin takista numero 16. Takin etupuolella ei ollut taskuja, mutta vuorikankaassa on vetoketjullinen tasku. Ylimääräisiä kangaspaloista ompelin takin hihoihin pidennykset ja näyttävät yksityiskohdat takin etuosaan.

Takin numero 19 taskuista muodostui laukku, joka näkyy kuvassa 144. Hihnaan on ommeltu röhelöä takin 18 jämäpaloista. Kulmikas muotokieli ja röhelöt yhdistävät malliston tuotteita. Lopullinen asukokonaisuus näkyy kuvassa 145.

KUVA 144. Laukku.

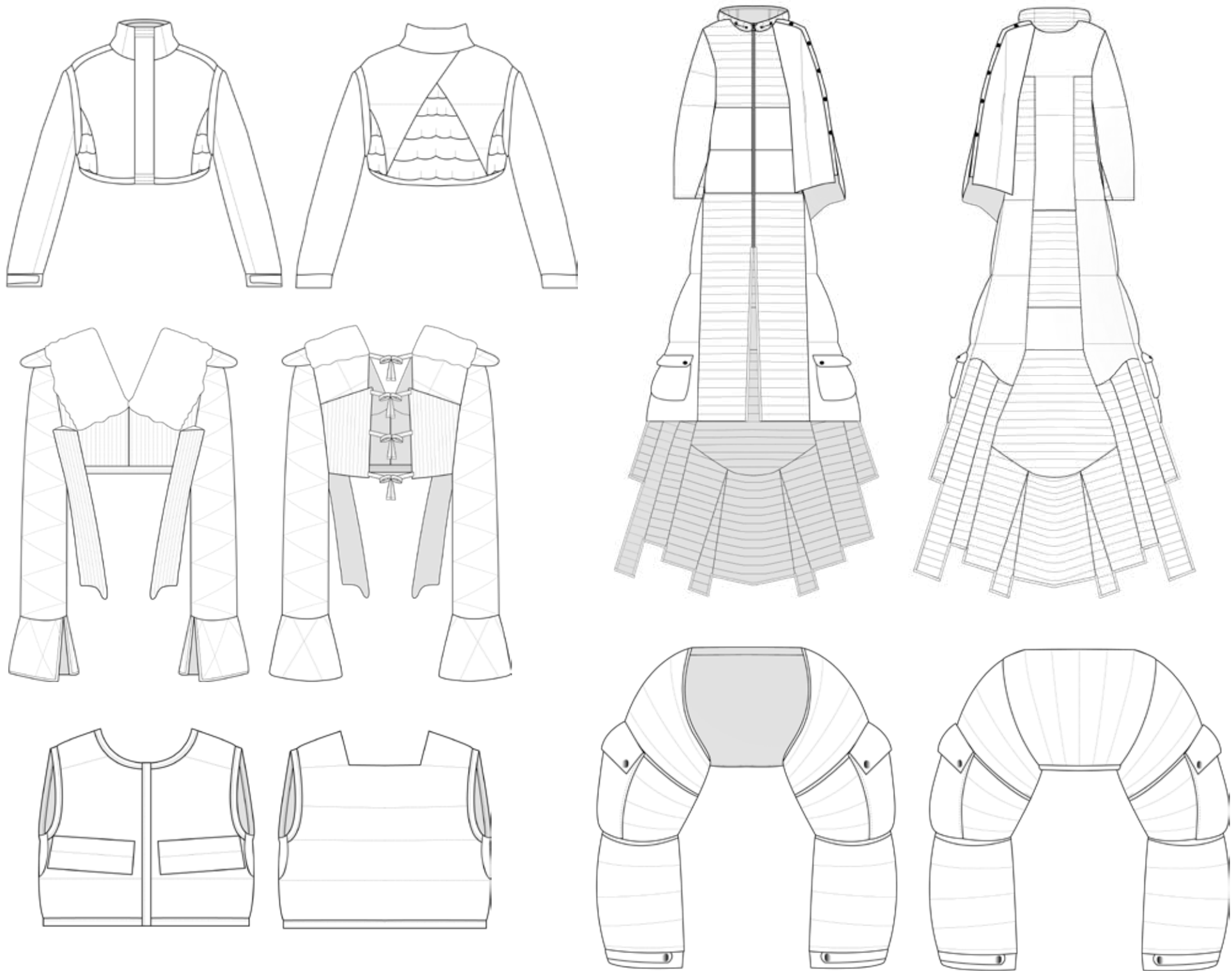

KUVA 145. Lookbook kuvaukset. (KUVA: Liisa Hietanen 2023)

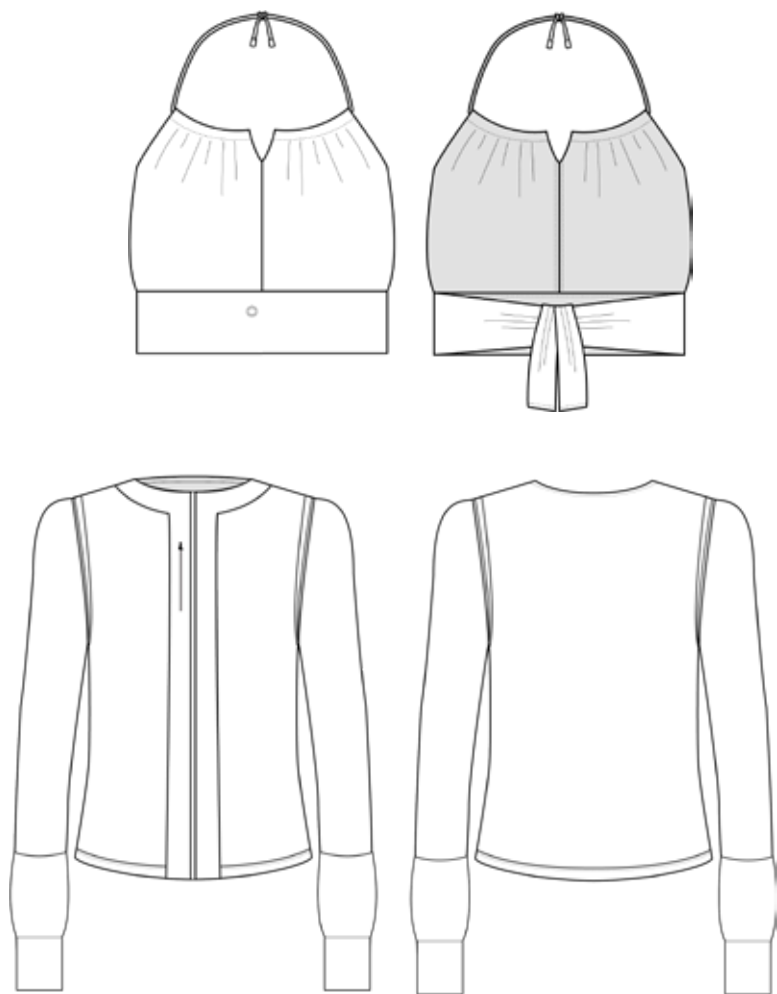

6.6 Mallistokartta

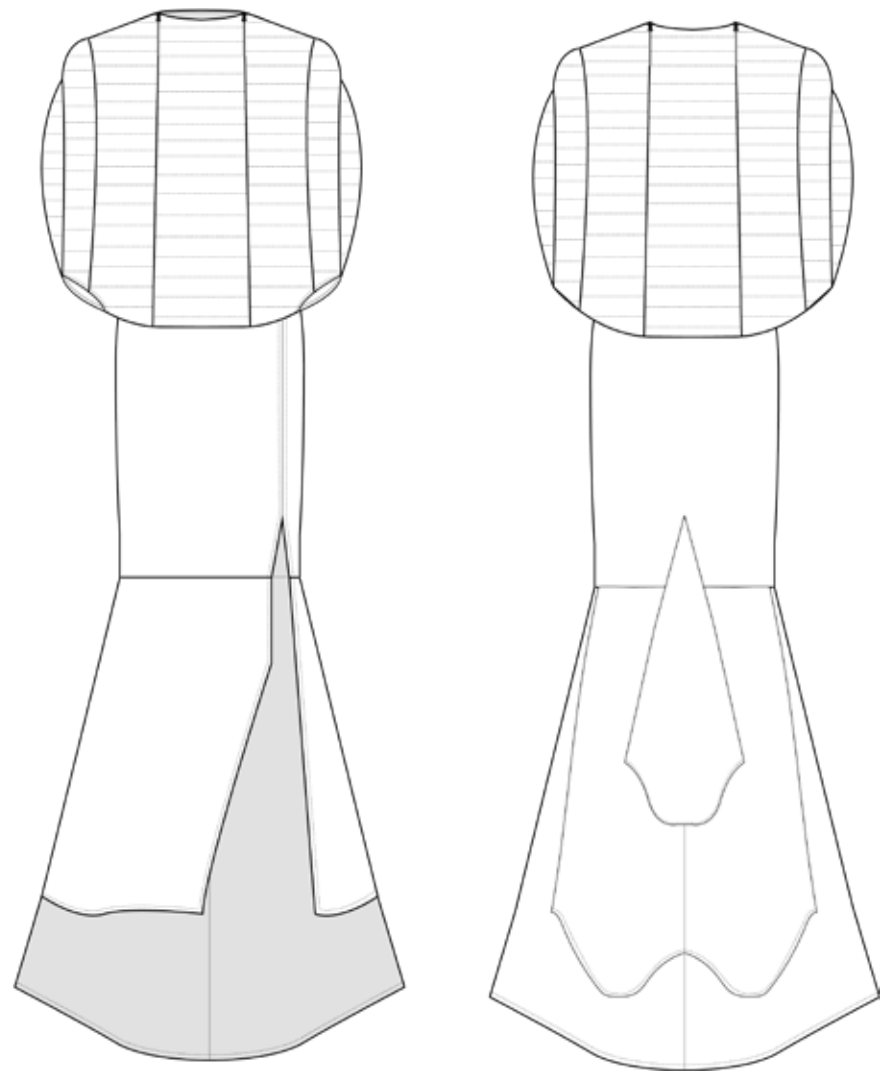
Takit

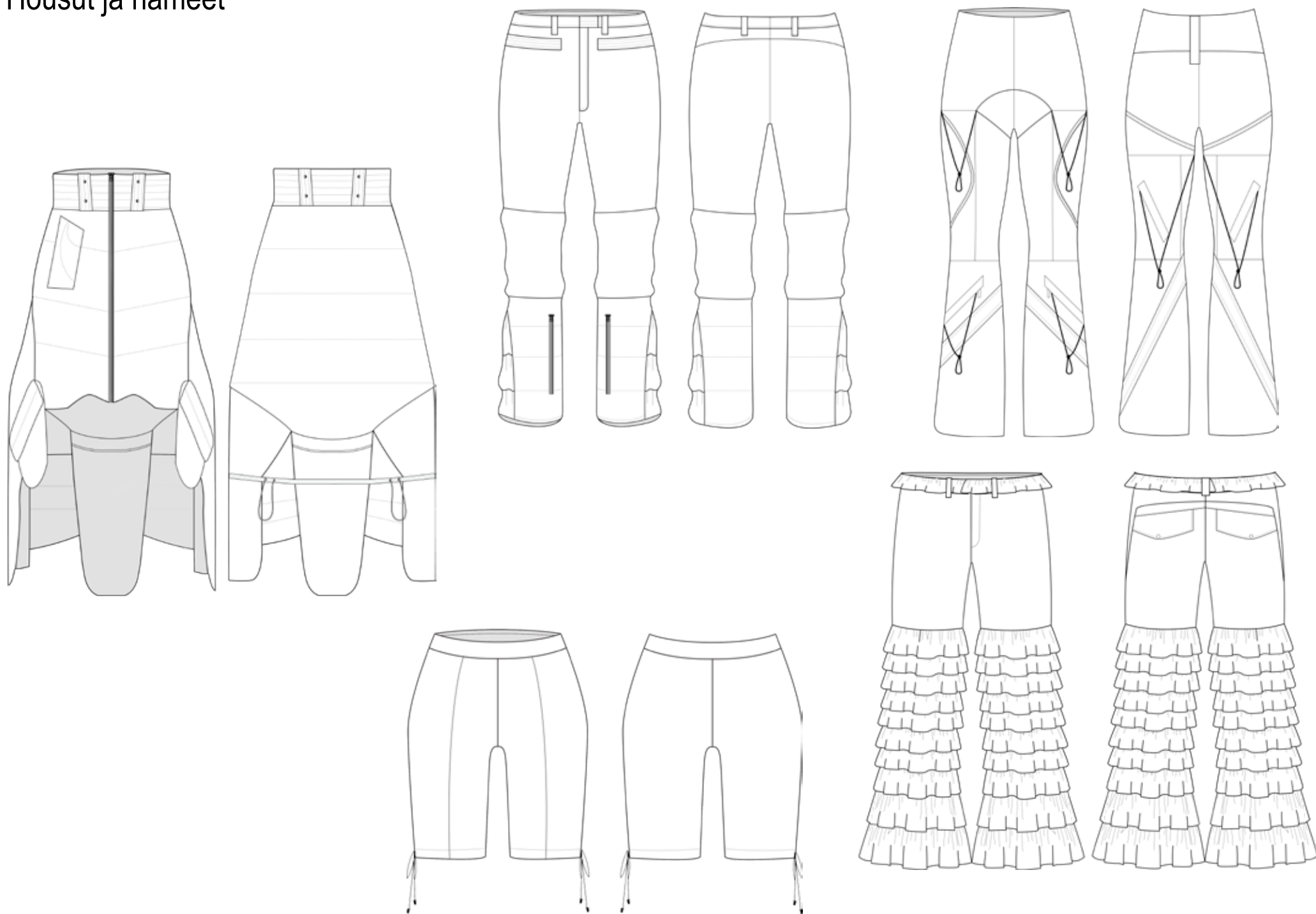
Paidat

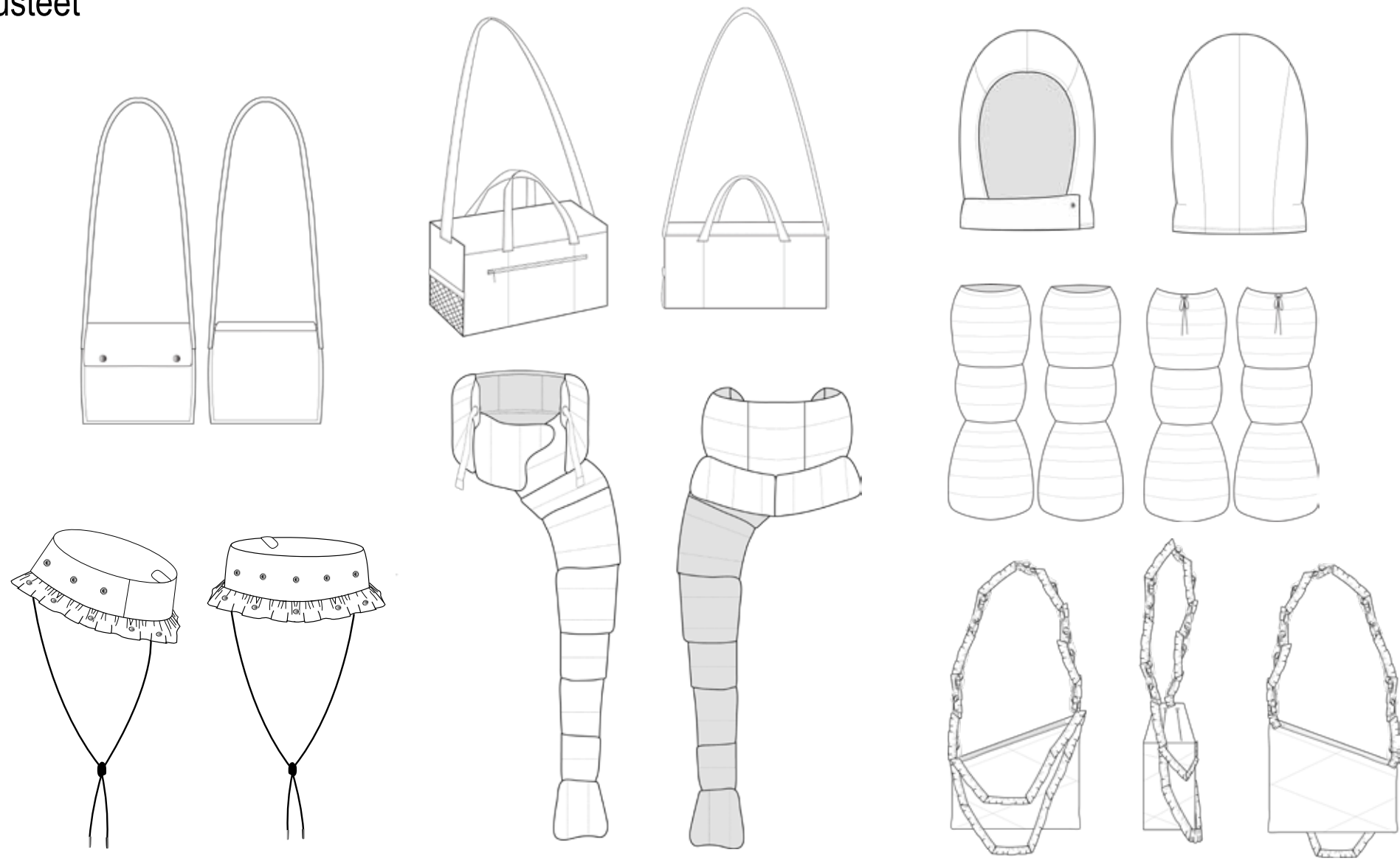
Mekot

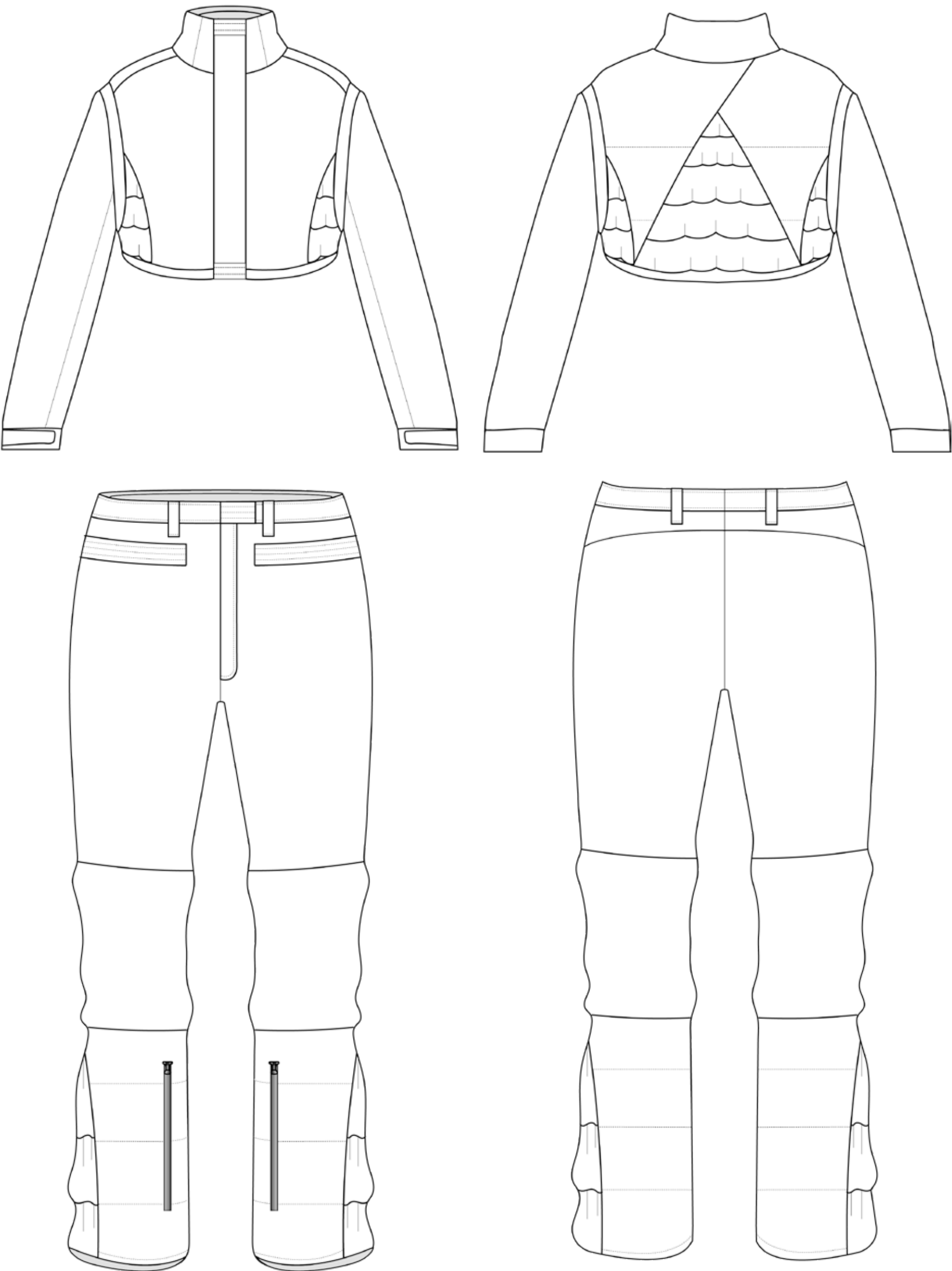
Housut ja hameet

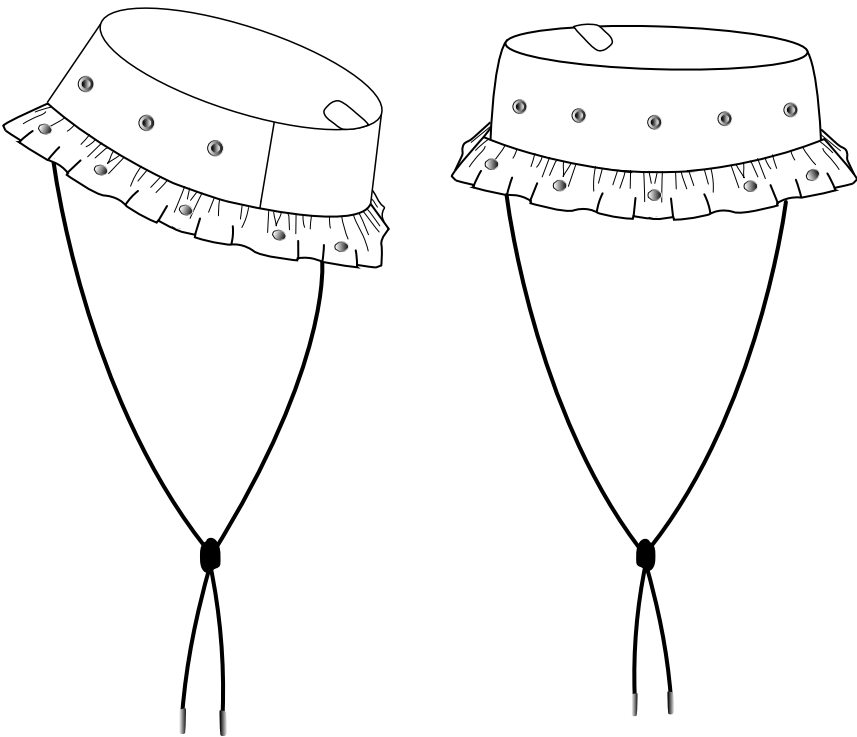
Asusteet

Look 1

KUVA 146. Runway kuva. (KUVA: Valtteri Nevalainen 2023)

Look 2

21

22

9

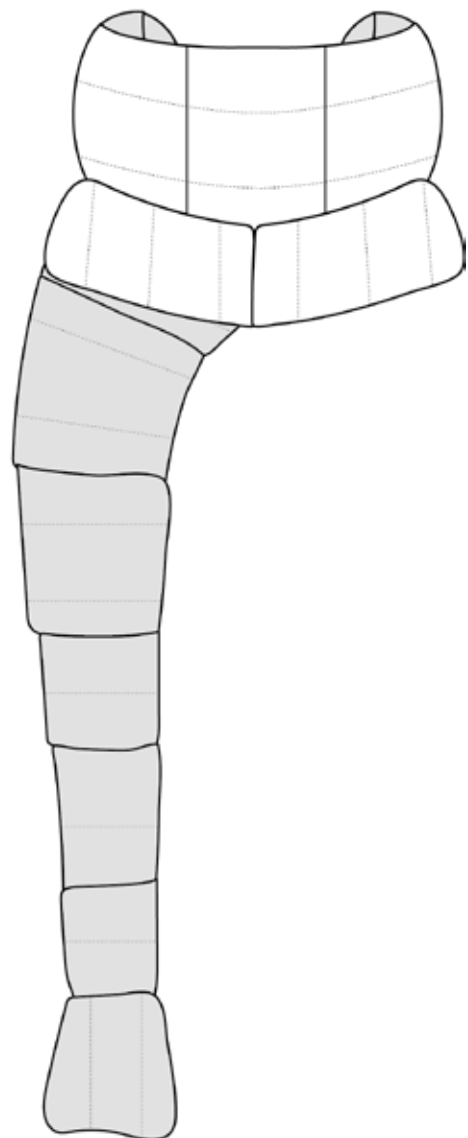
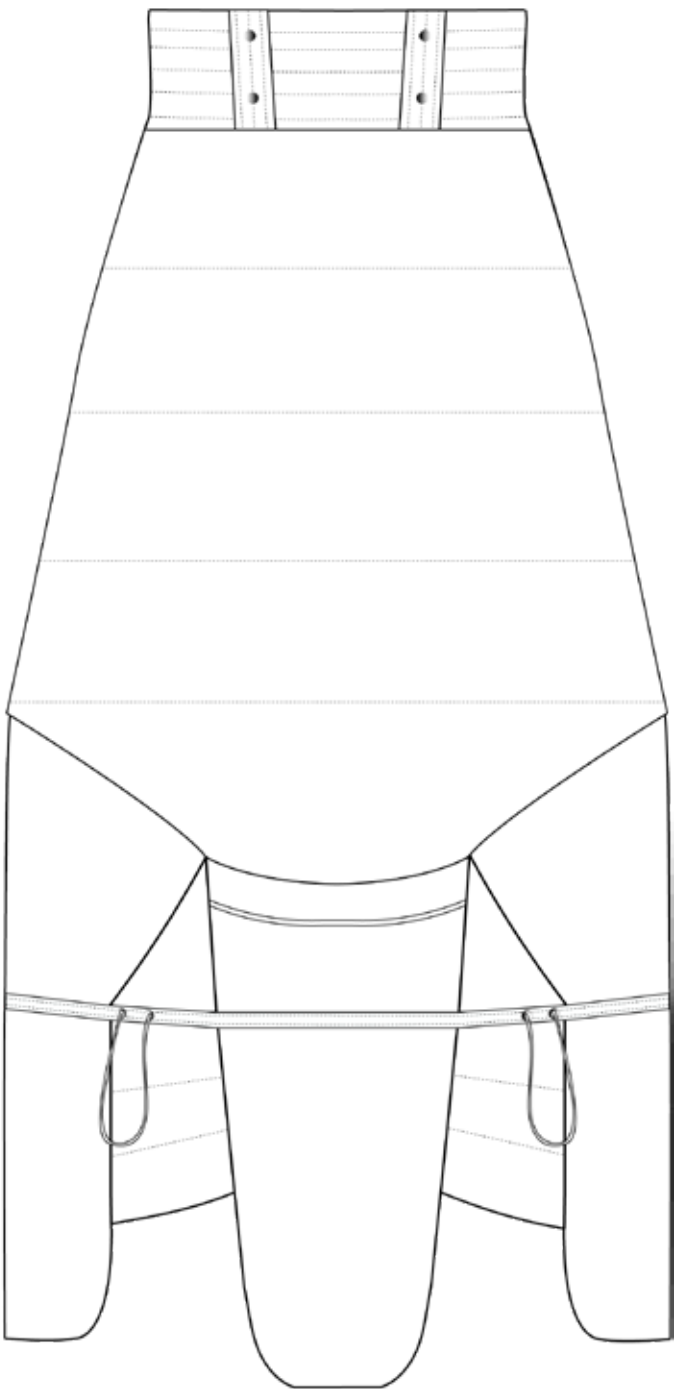
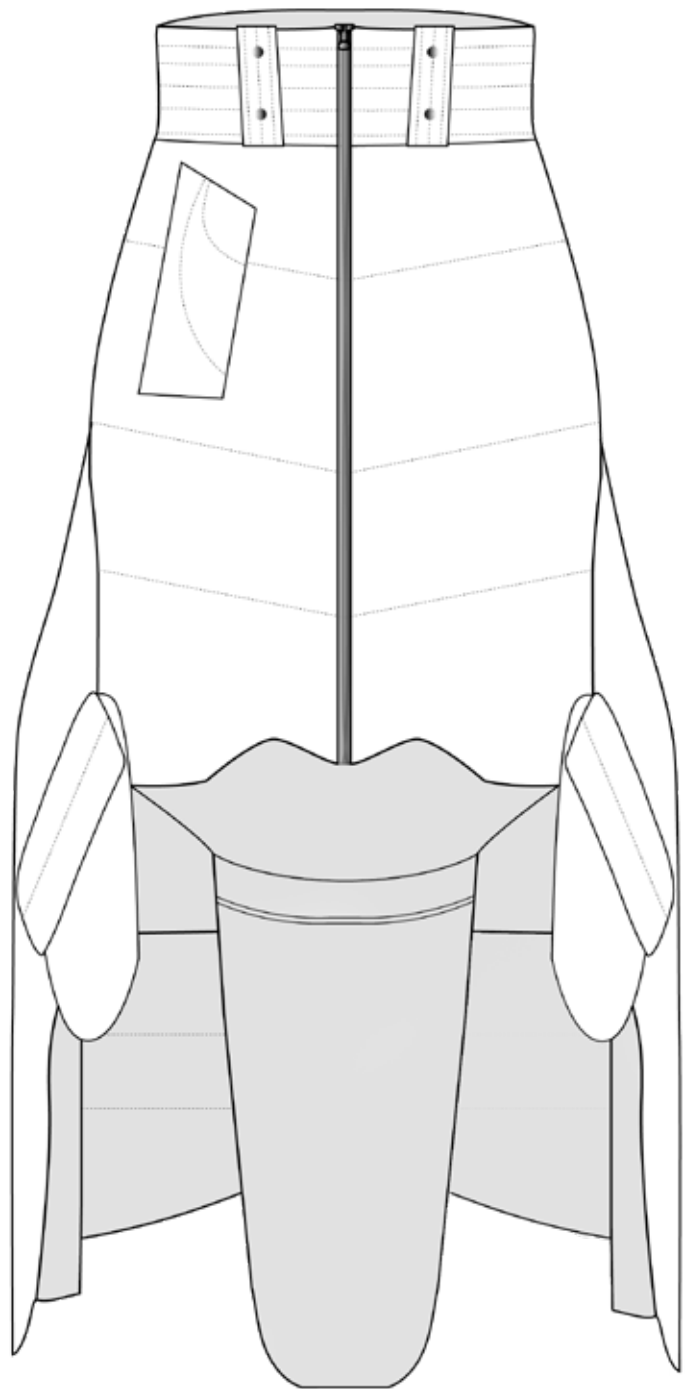
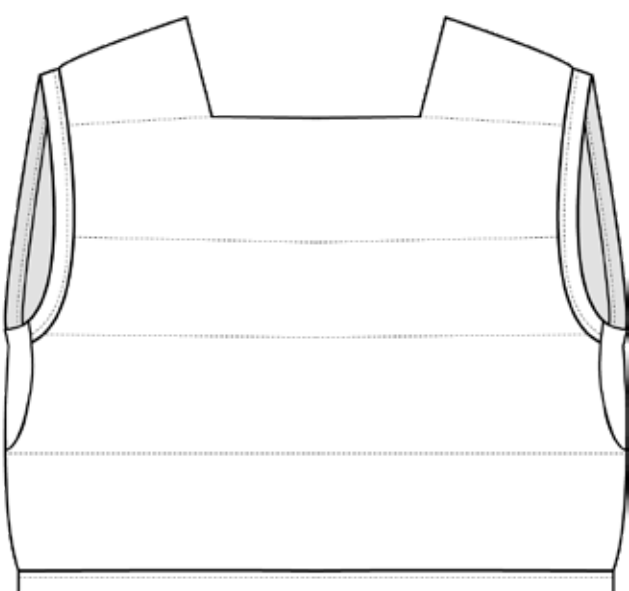
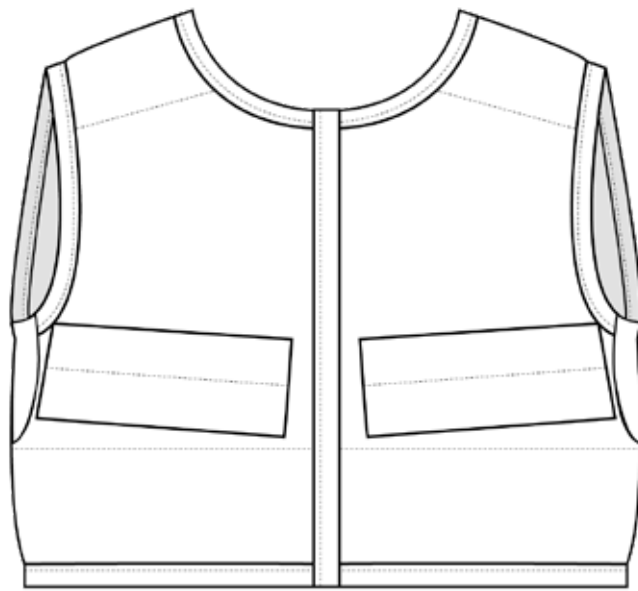
12

10

11

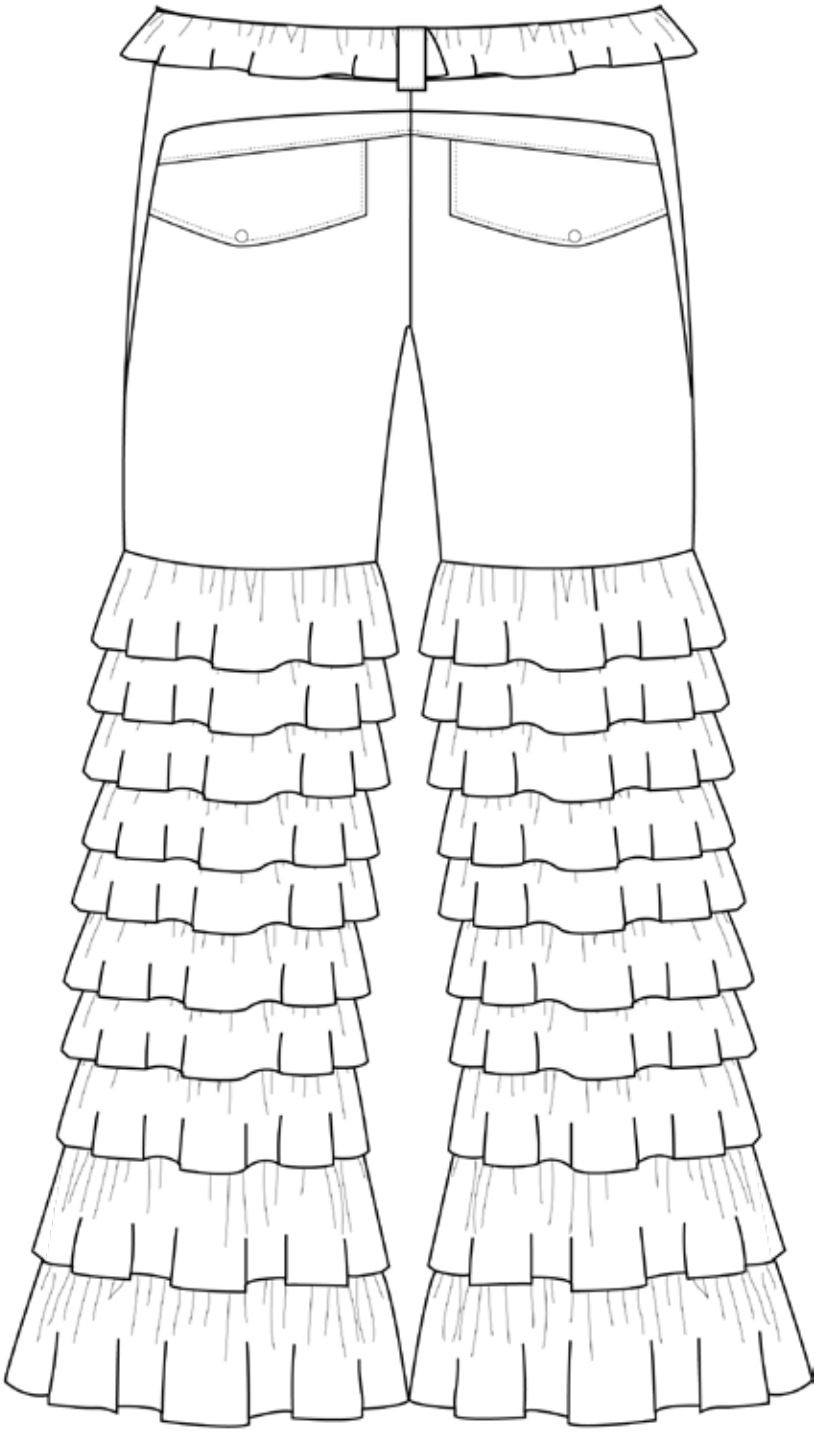
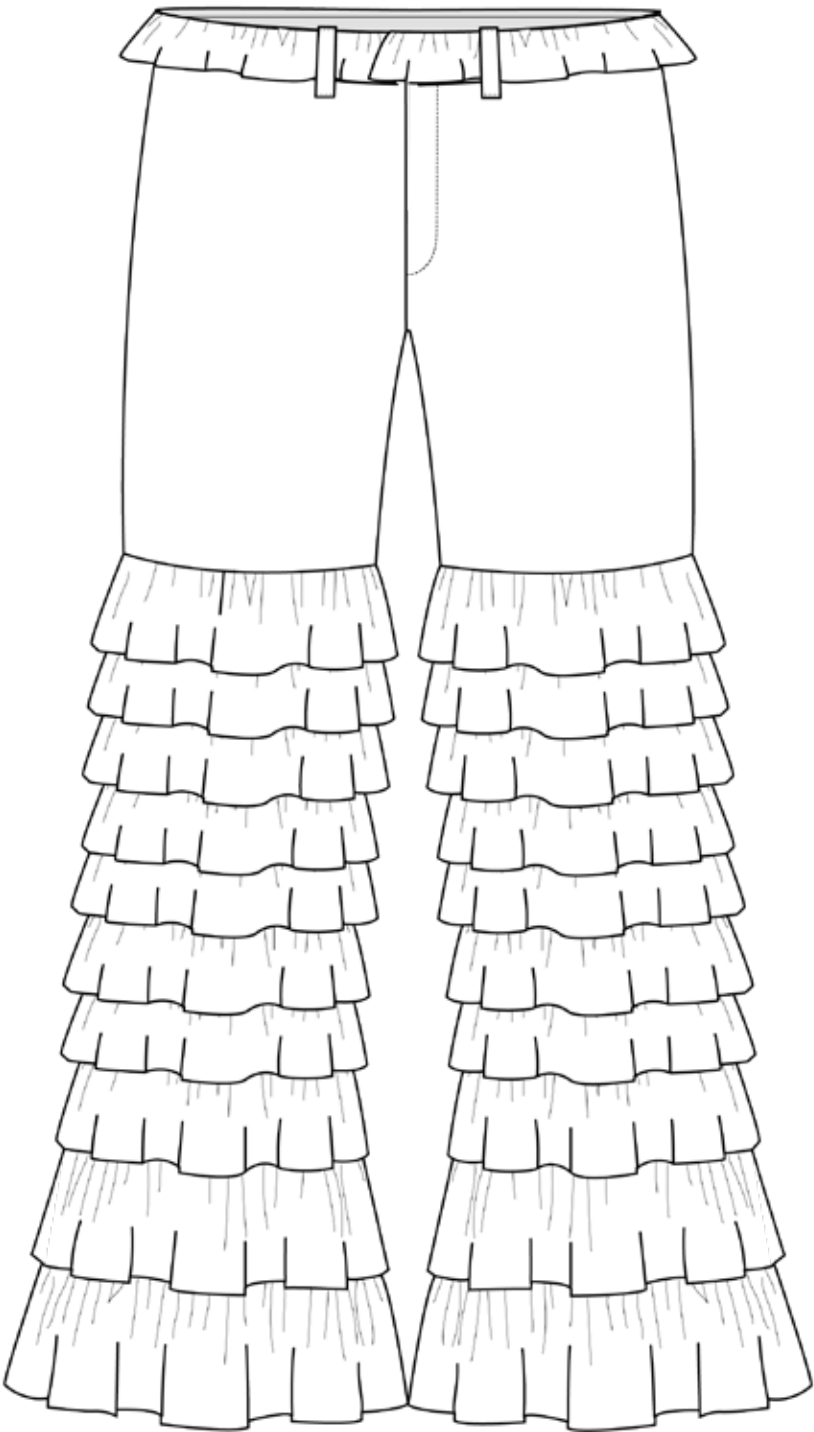
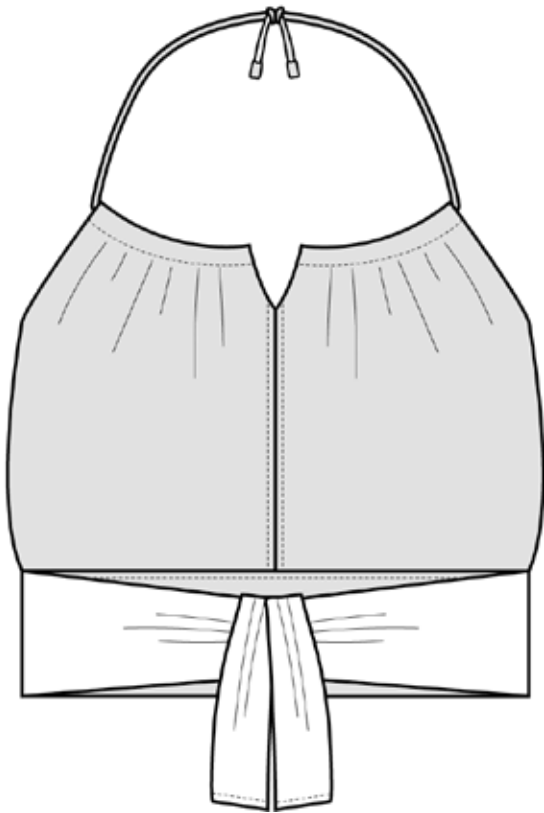
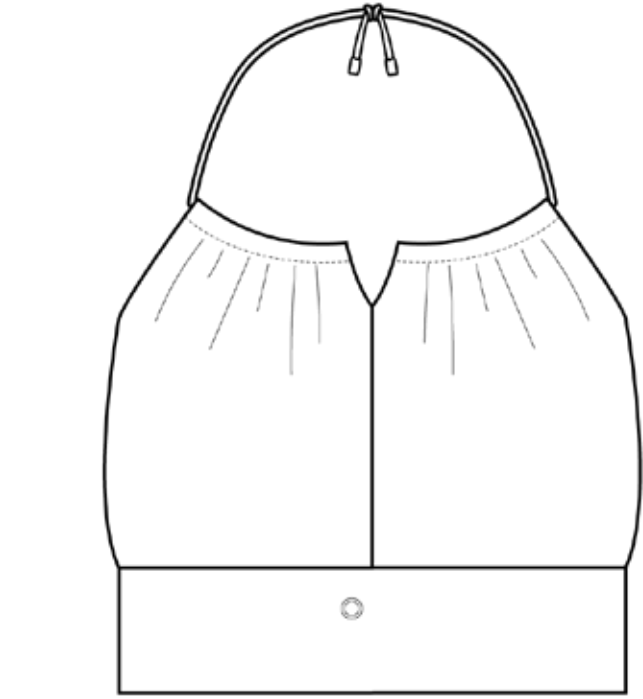
KUVA 147. Runway kuva. (KUVA: Valtteri Nevalainen 2023)

Look 3

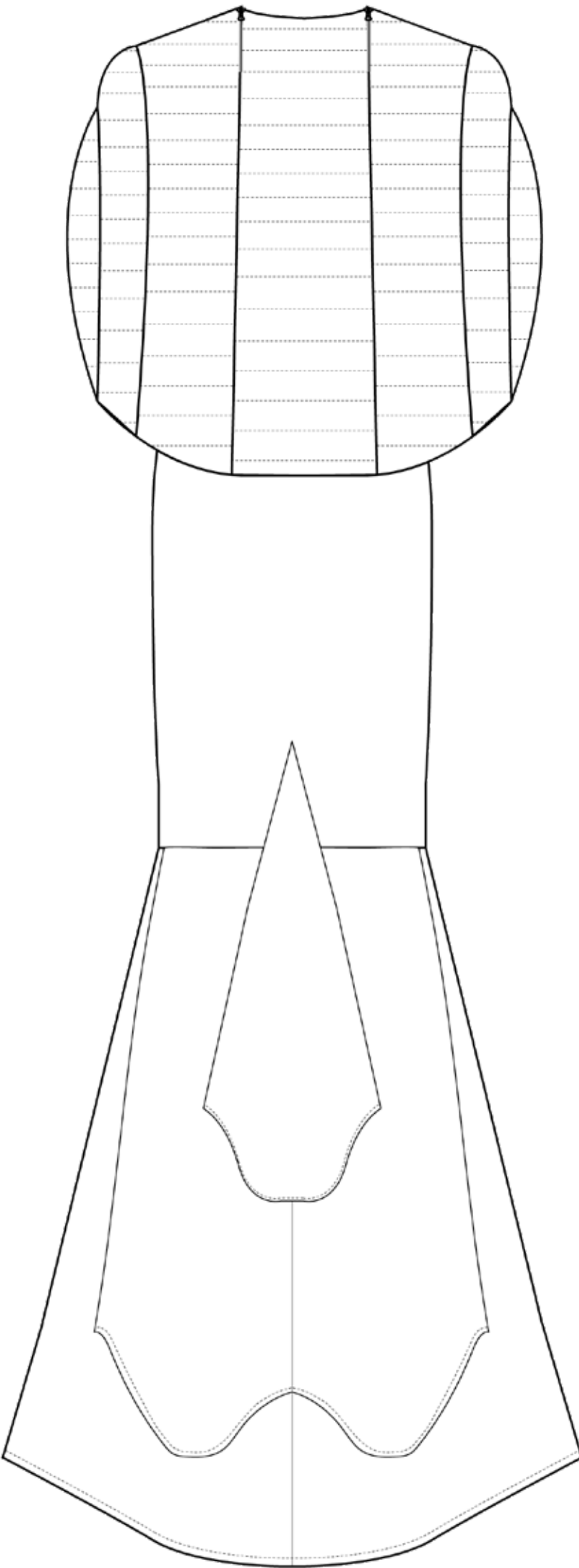
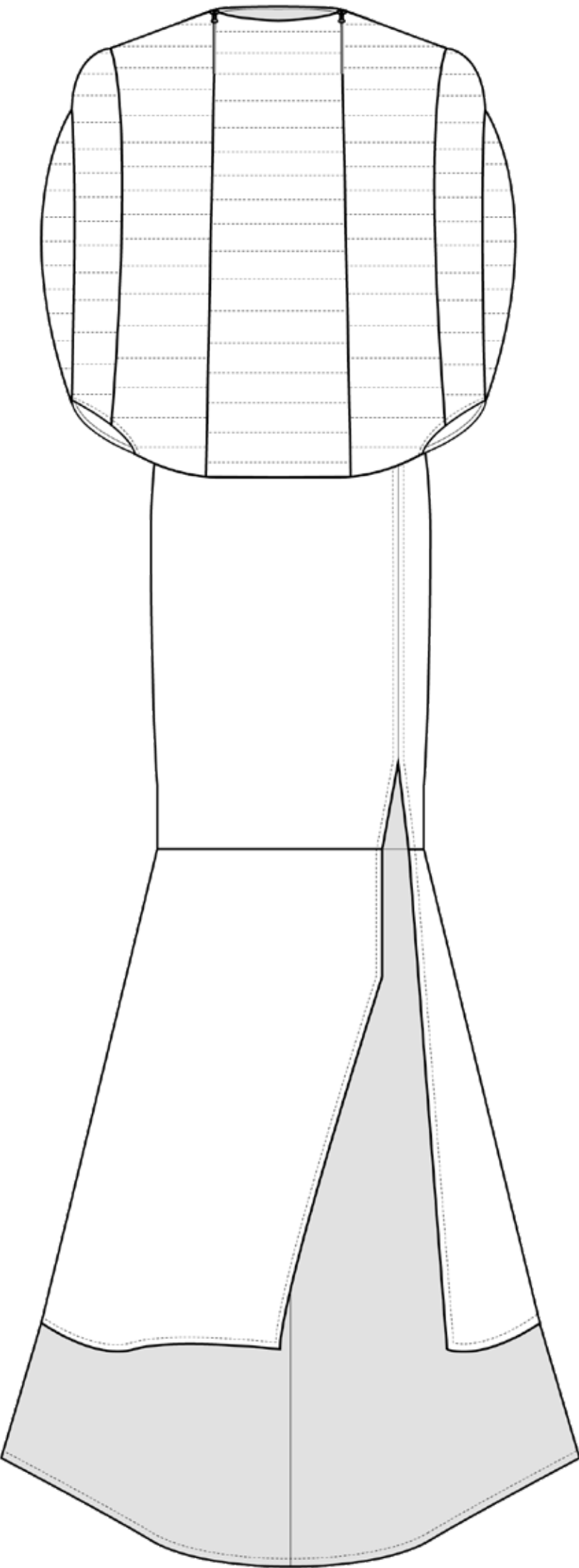
KUVA 148. Runway kuva. (KUVA: Valtteri Nevalainen 2023)

Look 3

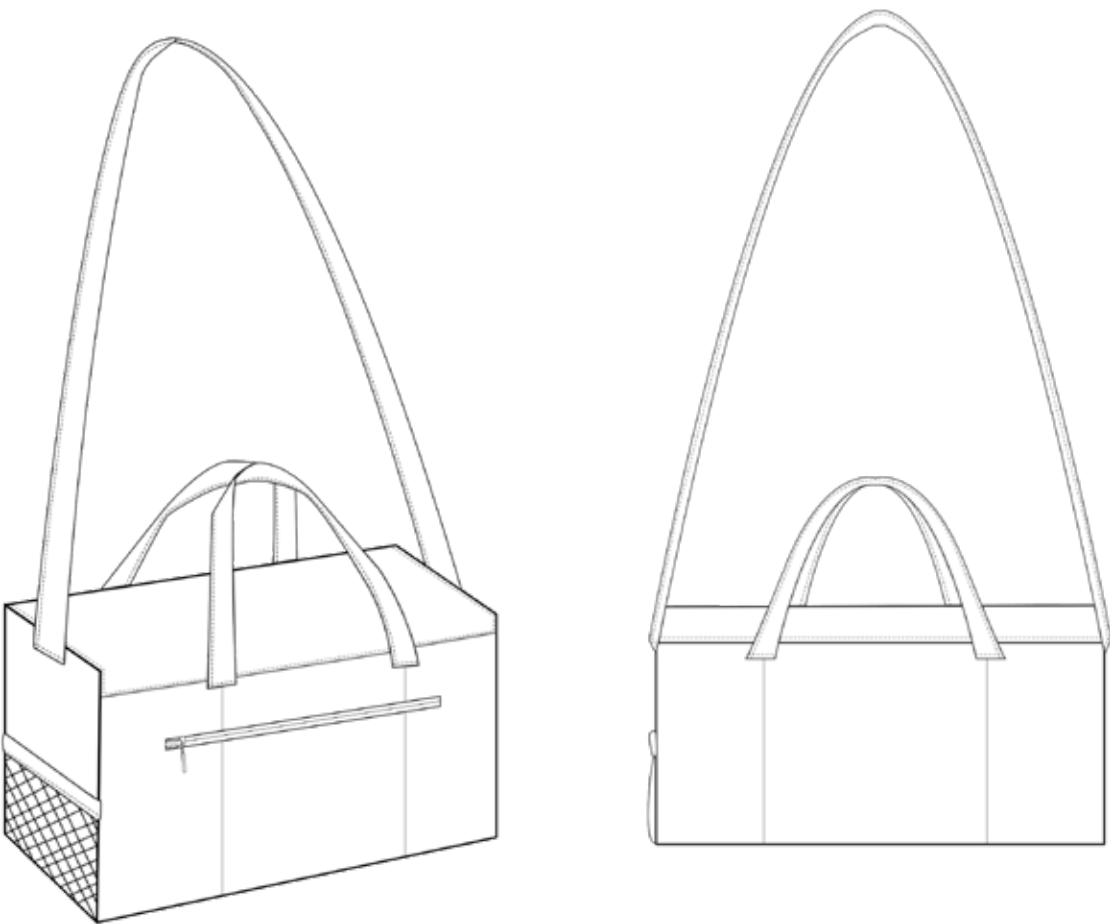

KUVA 149. Runway kuva. (KUVA: Valtteri Nevalainen 2023)

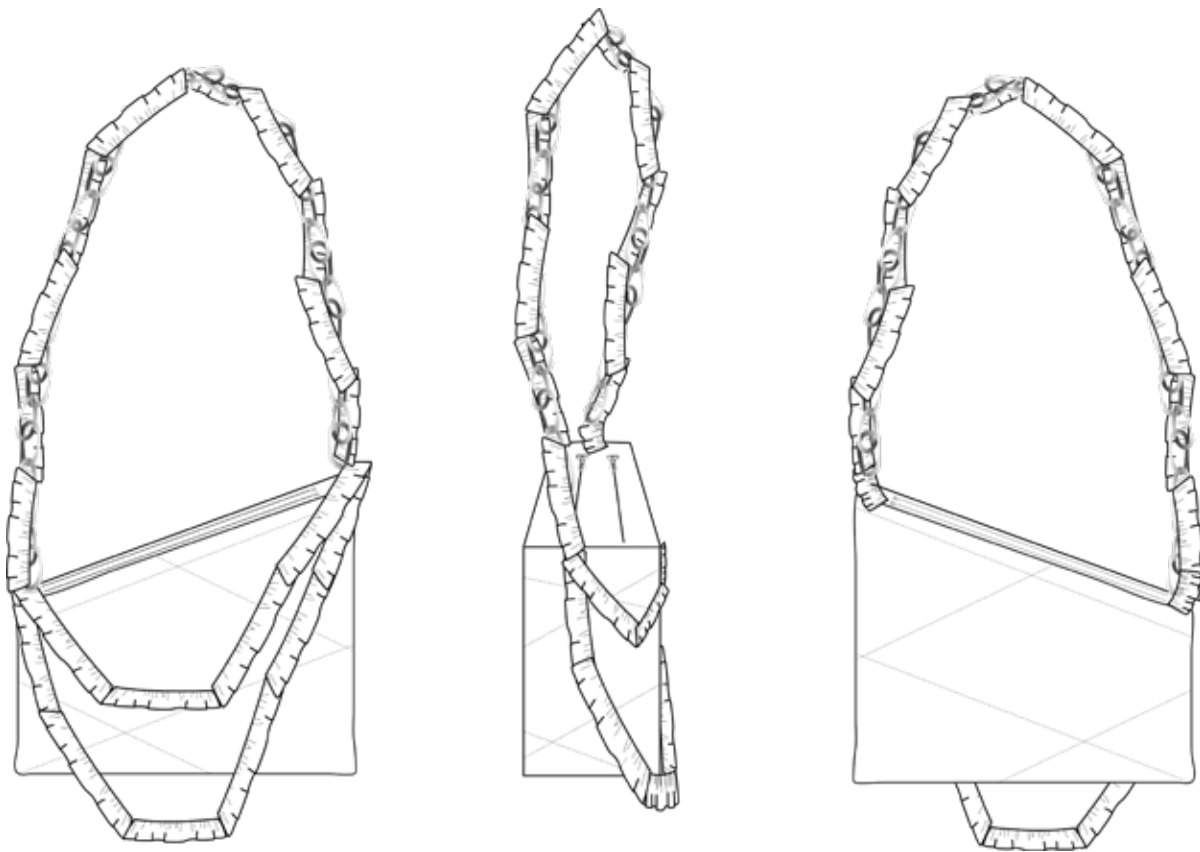
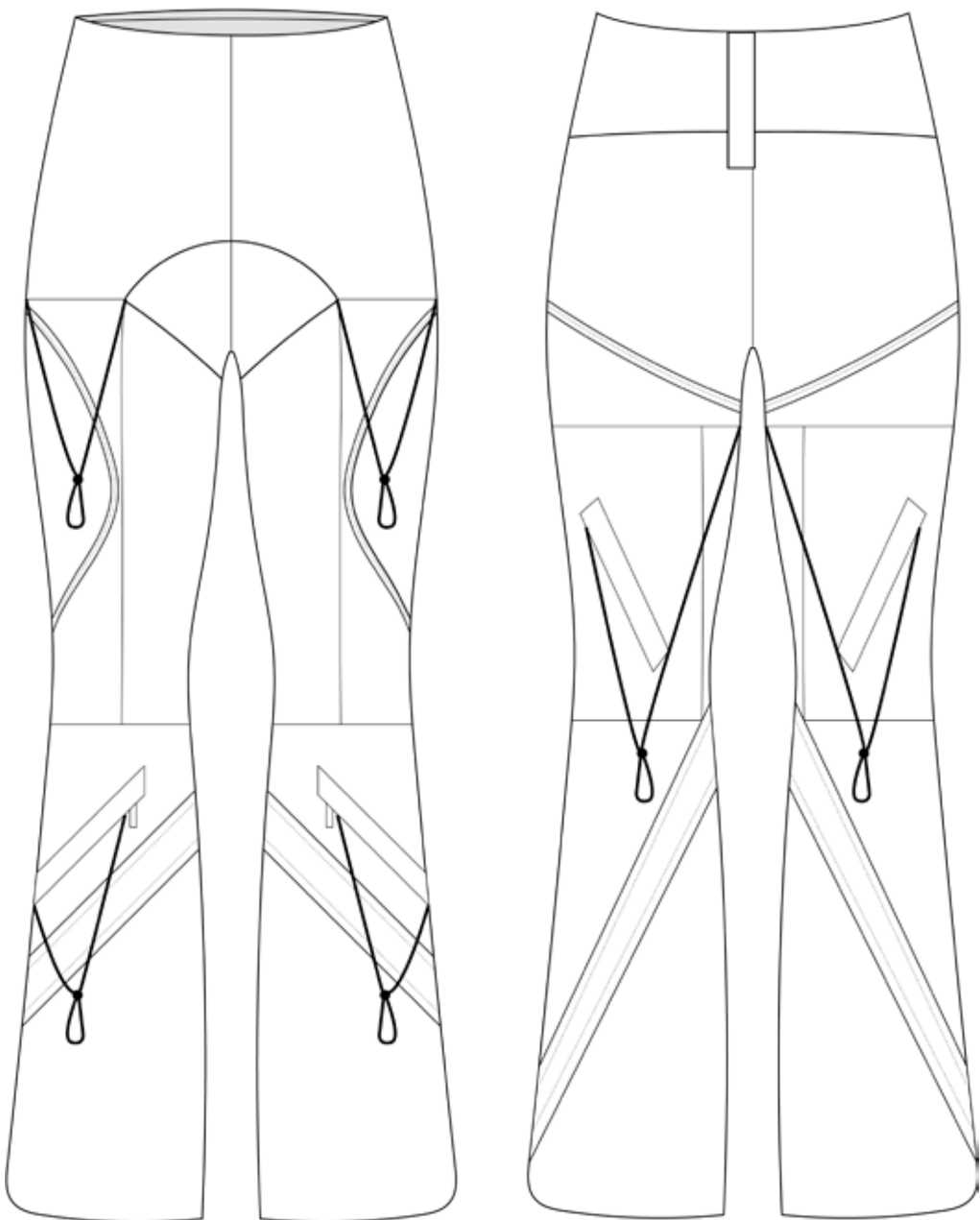
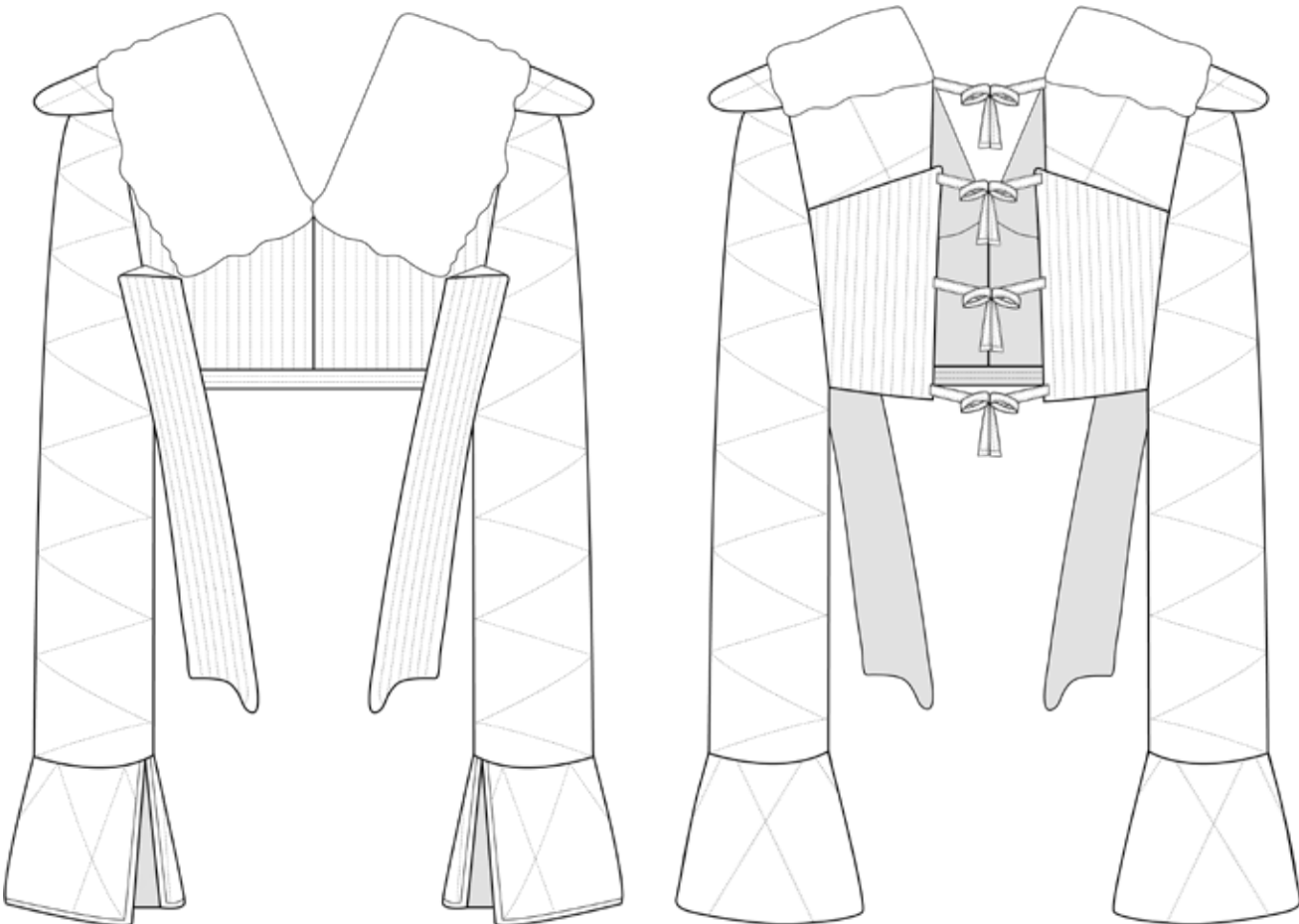
Look 4

KUVA 150. Runway kuva. (KUVA: Valtteri Nevalainen 2023)

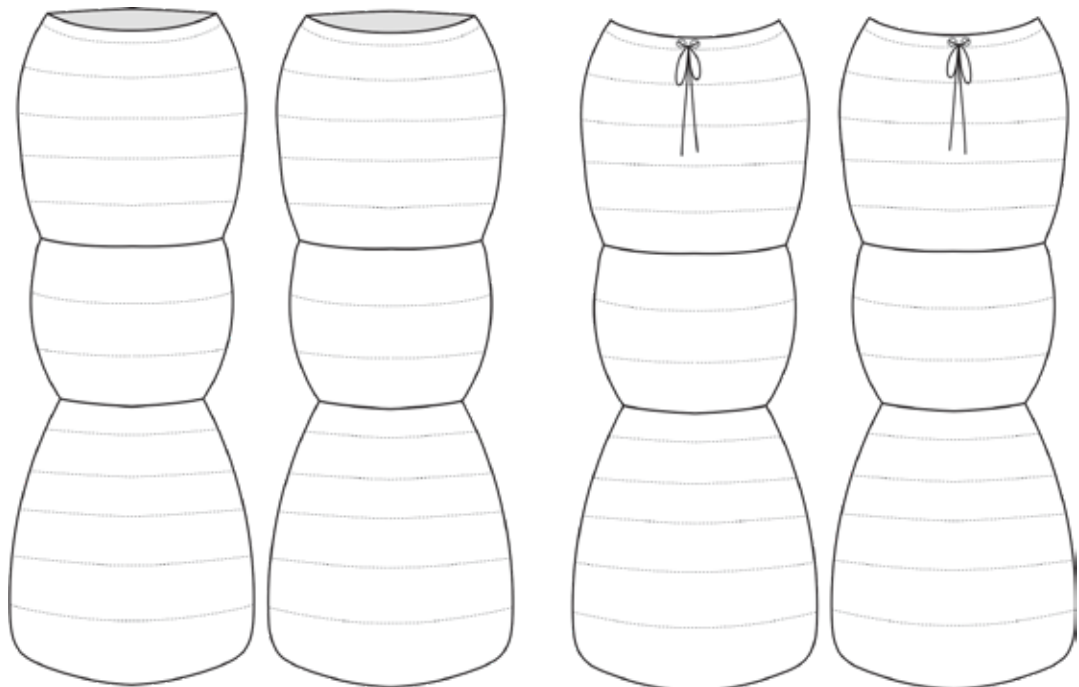
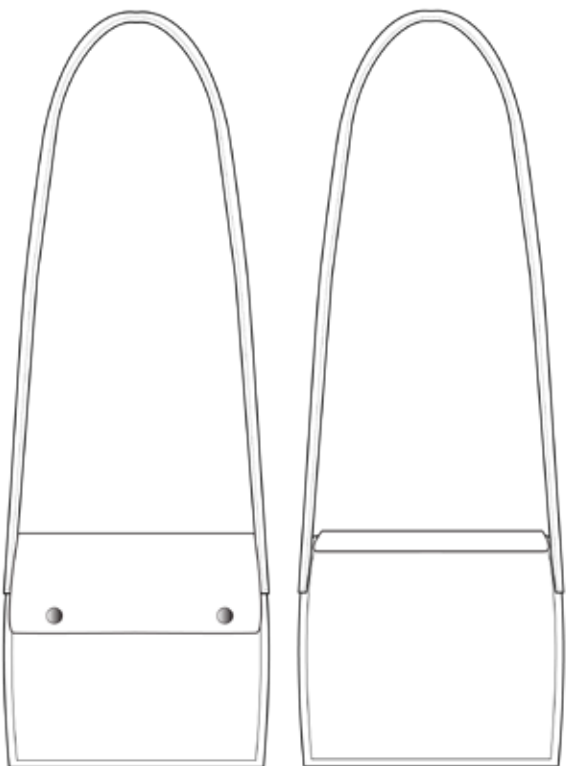
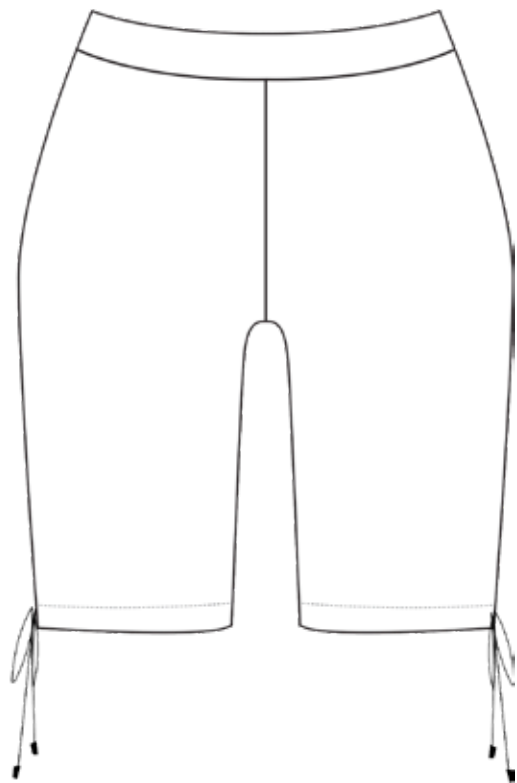
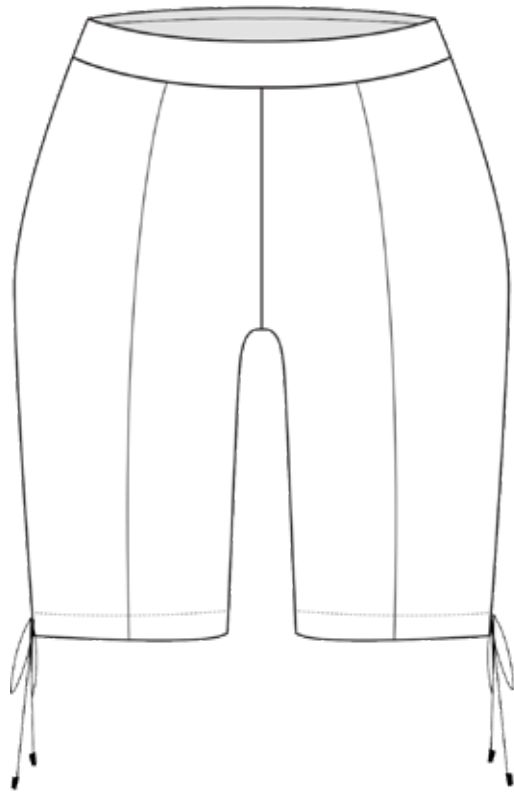
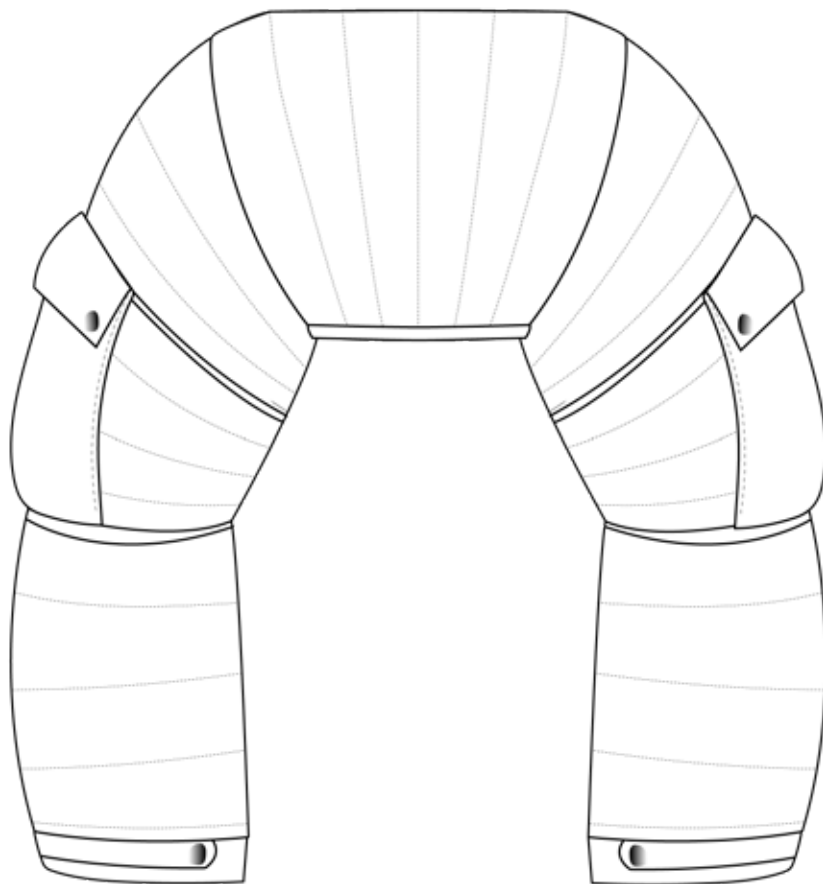
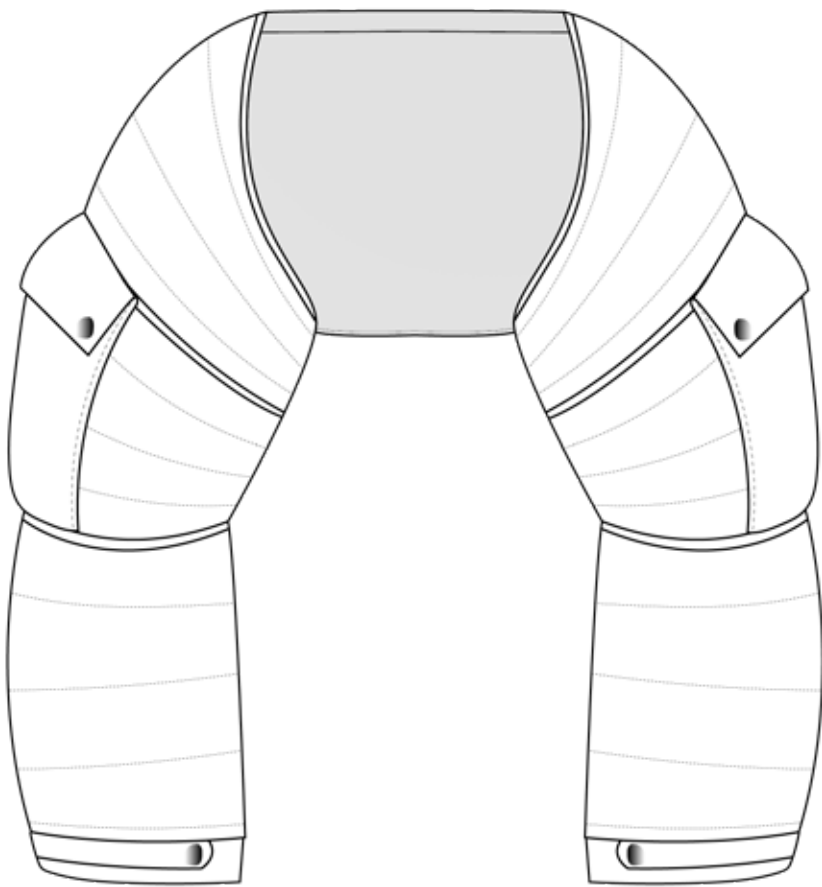
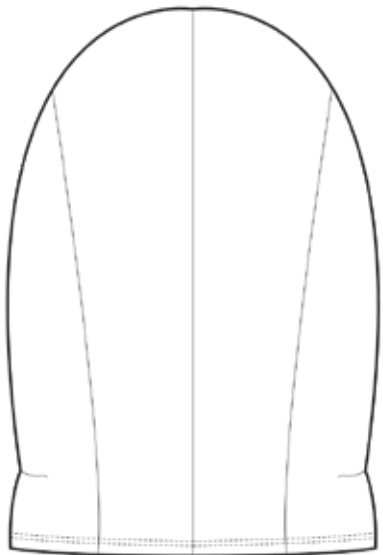
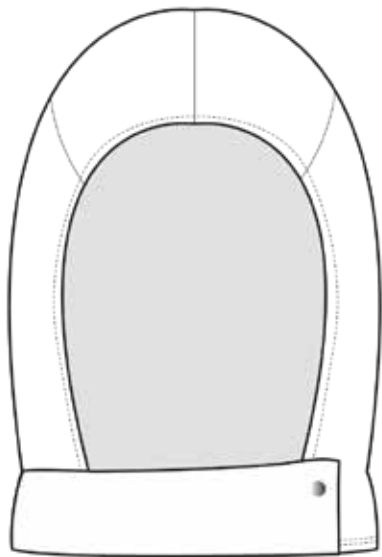
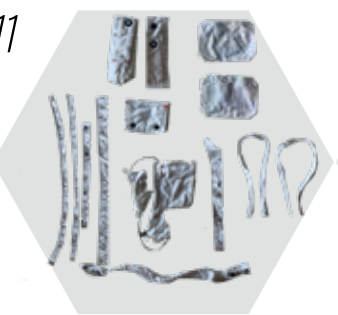

Look 5

KUVA 151. Runway kuva. (KUVA: Valtteri Nevalainen 2023)

Look 6

6.6 Editorial-kuvat

Valokuvaaja

Valtteri Juho

Malli

Viivi Juusola

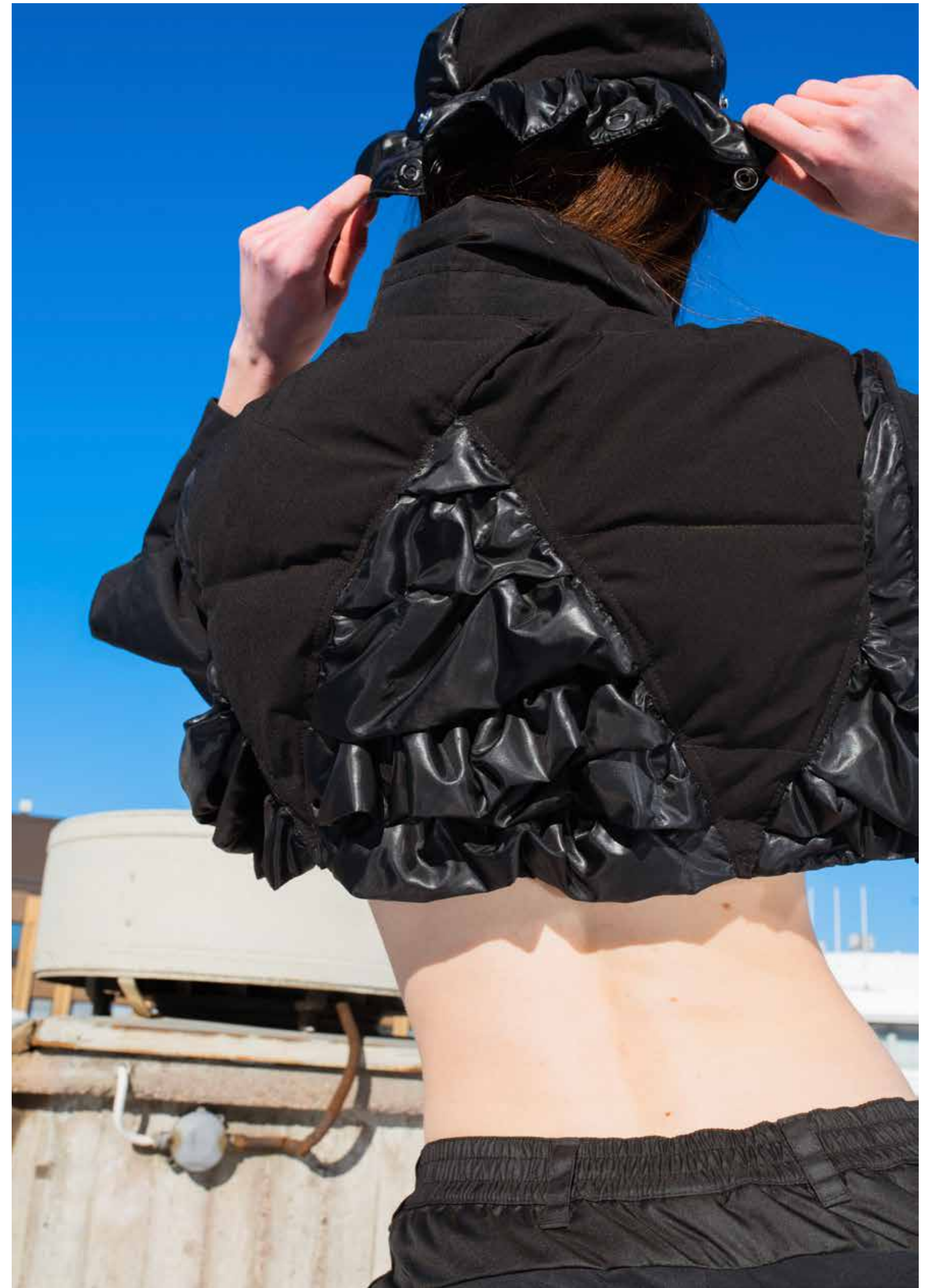
Meikki ja hiukset

Minja's Beauty

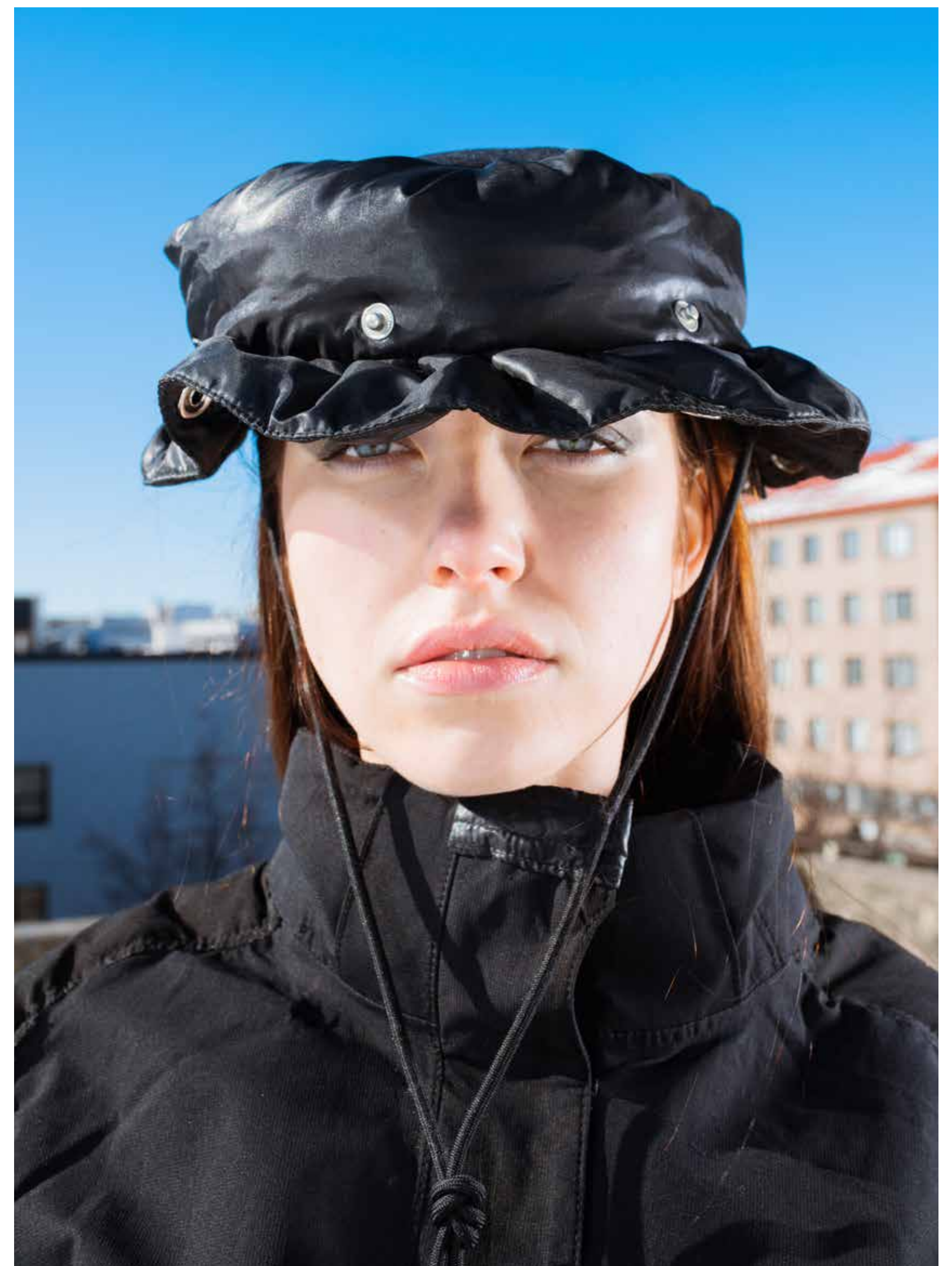
KUVA 153. Editorial kuvaukset. (KUVA: Valtteri Juho 2023)

KUVA 154. Editorial kuvaukset. (KUVA: Valtteri Juho 2023)

KUVA 155. Editorial kuvaukset. (KUVA: Valtteri Juho 2023)

KUVA 156. Editorial kuvaukset. (KUVA: Valtteri Juho 2023)

KUVA 160. Editorial kuvaukset. (KUVA: Valtteri Juho 2023)

KUVA 161. Editorial kuvaukset. (KUVA: Valtteri Juho 2023)

KUVA 162. Editorial kuvaukset. (KUVA: Valtteri Juho 2023)

KUVA 163. Editorial kuvaukset. (KUVA: Valtteri Juho 2023)

6.7 Yhteenveto ja loppupäätelmät

Urheilu- ja juhlavaatteen raja

Tutkimuksessa selvisi, että urheiluvaatteen tärkeitä ominaisuuksia ovat hiostamattomuus, puristamattomuus, liikettä rajoittamattomuus, käyttötarkoitukseen sopivuus, keveys ja esteettisyys. Urheiluvaatteet ovat tarkoitettu urheilun aikana käytettäväksi, jonka takia niiltä vaaditaan tiettyjä ominaisuuksia.

Urheilun ja liikunnan aikana ihminen hikoilee, joka tulee ottaa huomioon urheiluvaatteiden materiaaleissa. Urheiluvaatteissa käytetään paljon tekokuituja, funktiонаalisia ja säädettäviä yksityiskohtia. Yksityiskohtia ovat mm. vetoketjut, nauhat, tarrat, napit, taskut, tuulettavat aukot. Urheiluvaatteessa tärkeää on mukavuus, joka luodaan esim. ottamalla huomioon väljyydet. Urheiluvaatteen valintaan vaikuttaa olosuhteet, joissa urheiluvaatetta käytetään. Kuumiin olosuhteisiin urheiluvaatteisiin käytetyt materiaalit ovat hengittäviä, jotta kosteus pääsee siirtymään pois iholta. Kylmiin olosuhteisiin suositellaan kerrospukeutumista ja hikoilusta syntyvä kosteus pyritään siirtämään uloimpiin vaatekerroksiin. Ulkoilmaan tarkoitetuilla ulkovaatteilla on ominaisuuksia, joiden avulla käyttäjä voi suojautua sääolosuhteilta. Kosteutta ja tuulta hylkivistä materiaaleista tehdyillä vaatteilla pystytään suojautua esimerkiksi sateelta, rännältä ja tuulelta.

Athleisure-käsitteen alle kuuluvat urheiluvaatteet, joita ihmiset käyttävät urheilun ulkopuolelle kuuluvissa aktiviteeteissa. Athleisure-vaatteiden ominaisuudet eivät kuitenkaan estä vaatteessa urheilua. Niissä ei ole liikettä rajoittavia ominaisuuksia ja materiaalit ovat urheiluvaatteen omaisia.

Juhlavaatteen käyttötarkoitus on erilaiset juhlatilaisuudet. Juhlavaate valitaan tilaisuuden mukaan sopivaksi. Juhlavuus vaatteeseen luodaan erilaisilla esteettisillä valinnoilla. Tutkimuksessa selvisi toistuviksi elementeiksi pitkät helmat, laahukset, kiiltävät pinnat, suuret siluetit, paljastavuus, volyymit, laadukkaat materiaalit, rusetit, röyhelöt, halkiot, kirjailut, korsetit ja muut näyttävät pienet tai suuret yksityiskohdat.

Juhlavaatteen käyttöfunktio on erilainen kuin urheiluvaatteen. Juhlavaatteiden käyttö ei ole suunniteltu niin fyysiseen työhön, jossa ihminen liikkuisi ja hikoilisi paljon. Juhlavaatteissa näkyy luonnonmateriaalien käyttöä. Juhlavaatetuksella ihmiset haluavat usein ilmaista itseään ja korostaa persoonaansa.

Juhlavaatteita on erilaisiin tilaisuuksiin, eikä juhla-asut ole aina suuria. Suurien muotojen luominen vaatteissa kuitenkin on mahdollista luoda juhlavaatteeseen, koska vaatteen ensisijainen tarve ei ole vastata vaatteessa helppoon liikkumiseen tai keveyteen. Mukavuutta ja liikkuvuutta vaatteeseen voi luoda esimerkiksi huomioimalla väljyydet ja valitsemalla joustavia tai laskeutuvia materiaaleja. Puvun helppo puettavuus tuo vaatteelle myös mukavuutta.

Juhlavaatteessa on mahdollista käyttää enemmän kangasta kuin urheiluvaatteessa. Esteettisin perustein lisätty vaatteeseen käytetty kankaan suuri määrä tuo sille samalla painoa.

Urheiluvaatteessa ei ole turhaa kangasta, koska urheiluvaatteen tulisi olla kevyt. Kevyemmässä vaatteessa liikkuminen on helpompaa, koska se ei tunnu niin raskaalta. Luonnonkuituja käytetään urheiluvaatteessa harvemmin, koska niihin imeytyvä kosteus tuo vaatteelle painoa. Tekokuiduista tehdyt materiaalit hengittävät ja siirtävät kosteuden pois iholta.

Urheiluvaatteissa on otettu huomioon myös säältä suojautuminen, koska ihmiset liikkuvat erilaisissa kylmissä ja kuumissa olosuhteissa. Ulkovaatteiden suojaavat ominaisuudet kuten huput, vanut, untuva, suojaavat kalvot, viimeistykset ja materiaalit näkyvät ulkovaatteissa. Juhlavaatteisiin yhdistettävä ulkovaate, kuten takki on useammin juhlapukuun esteettisesti sopiva. Esimerkiksi iltapuvun pariin harvemmin yhdistetään Gore-Tex materiaalista tehtyä takkia, vaan yhdistettävä takki on takki, viitta tai muu tuote, joka materiaalivalinnoiltaan on juhlava. Juhlavuuden luontiin liittyy stailaus, mutta juhlavuuden määrä määräytyy juhlan luonteen tai pukukoodien kautta. Hääpuku eroaa paljon esimerkiksi cocktail-mekosta. Iltapuku eroaa rennommasta pieniin juhliin sopivista juhla-asuista. Suuret volyymit ja näyttävät yksityiskohdat onnistuvat juhlavaatteessa, mutta urheilu-

vaatteissa ne on harvinaisempia. Urheiluvaatteessa ei saisi olla liikettä rajoittavia ominaisuuksia, jotka häiritsevät liikkumista. Hameet ja mekot ovat yleisiä juhlapukeutumisessa, mutta niitä ei näe niin usein urheilupukeutumisessa. Juhlatilaisuuksissa liikkuminen on varovaisempaa tai harkitumpaa kuin urheillessa. Urheiluasuiissa esim. tennishameessa hameen alla on shortsit. Urheiluvaatteita käyttäessä ihminen hikoilee, ja urheiluvaatteita tulee pestä hikoilun jälkeen. Juhlatilaisuuksia on harvemmin ja pesun tarvetta juhlapuvulle on harvemmin yhtä usein.

Urheiluvaatteen mukavuuteen vaikuttaa myös esteettisyys, mutta funktionaaliset yksityiskohdat ja tekniset materiaalit luovat sille tunnistettavan ulkonäön, joka eroaa juhlavaatteesta.

Miten urheiluvaatteesta voi muokata muotivaatteen

Tutkimuksessa selvisi, että urheiluvaatteen käyttöfunktion muokkaamisella urheiluvaate kallistuu muotivaatteeksi. Urheiluvaate on suunniteltu urheiluun ja sen yksityiskohdat palvelevat urheilijaa urheilun aikana.

Urheiluvaatteesta voi muokata muotivaatteen, lisäämällä urheiluvaatteeseen liikettä rajoittavia yksityiskohtia tai muokkaamalla tuotteen painavammaksi. Urheiluvaatteesta voi poistaa alkuperäisesti suunniteltuja funktionaalisia osia tai siirtää osien paikkaa ei niin tavanomaisiin paikkoihin. Tuotteen käyttöfunktio muuttuu, kun vaate ei enää sovellu urheiluun uusien ominaisuuksiensa takia.

Juhlavaatteessa korostuu itseilmaisun ja vaatteen ulkonäön merkitys. Juhlavaatteen on mahdollista olla suurempi volyyminen tai vaate voi olla raskaampi.

Ulkoilutakkia muokatessa pitkän laahuksen lisääminen takkiin tuo vaatteelle painoa ja siinä on raskaampaa liikkua. Taskujen siirtäminen käden ulottuvalta alueelta pitkään helmaan on esteettinen valinta toiminnallisten seikkojen huomion ottamisen sijaan. Lämmittävän takin lyhentäminen tekee takista paljastavamman ja samalla lämmöneristävyys heikkenee, kun kylmä ilma ja tuuli pääsee takin sisään.

Muotoiluprosessi osana tutkimusta

Tutkin muotoiluprosessin aikana, kuinka voin muokata urheiluvaatteesta muotivaatteen. Muotivaatteen inspiraatio on urheiluvaatteesta. Vaate kallistuu urheiluvaatteesta muotivaatteeksi, koska siihen on otettu mukaan juhlavaatteelle tyypillisiä elementtejä.

Juhlavaatteen elementteinä mallistossa ilmenee röyhelöt, kiiltävät materiaalit, käsin ompelu, laahukset, pitkät helmat. Pitkissä helmoissa on otettu huomioon liikkuvuus. Liikkuvuus on tehty vaatteeseen huomioimalla väljyydet. Pitkässä takissa tai mekossa liikkuminen helpottuu helmojen halkioilla. Pitkä helma tuo juhlavaatteelle tyypillistä näyttävyyttä. Pitkä helma ei olisi käytännöllinen urheillessa, koska sen paino voi rajoittaa liikkumista. Urheilusuoritus voi tuntua raskaammalta, kun päällä on painavampi vaate. Pitkä helma esimerkiksi urheiluvaatteena toimivassa lämmittelytakissa kuitenkin ajaisi urheiluvaatteen funktiонаalisuutta. Pitkän helman funktio lämmittelytakissa olisi suojata käyttäjää kylmyydeltä.

Urheiluvaatteen elementtejä mallistossa on materiaalivalinnat, näkyvät päälitikkaukset, napit, vetoketjut, nauhat, huput, untuvatakit. Nauhoja, nappeja, materiaalia ja päälitikkauksia on käytetty mallistossa tehostekeinona. Urheiluvaatteelle tyypilliset yksityiskohdat toimivat vaatteissa esteettisinä elementteinä. Mallistossa materiaaleina on käytetty ulkovaatteita, joissa on urheiluvaatteille tyypillisiä yksityiskohtia. Mallisto on tehty upcycling menetelmällä ja samat urheiluvaatteiden yksityiskohdat siirtyvät alkuperäisistä tuotteista uusiin tuotteisiin. Osia on uudelleenkäytetty tai ne ilmenevät mallistossa uusilla paikoilla tai ilman funktiota. Urheiluvaatteisiin kuuluvia funktionaalisia elementtejä on hyödynnetty mallistossa näyttävinä yksityiskohtina tai koristeina.

Urheiluvaatteet ovat tulleet osaksi ihmisten arkipukeutumista Athleisure-trendin kautta. Athleisure-pukeutumiseen kuuluvia vaatteita voi käyttää urheilussa tai arjessa. Suunnittelemani malliston vaatteet eivät lähtökohtaisesti ole suunniteltu urheiluun, joka kallistaa tuotteet muotivaatteeksi. Vaatteet ei kallistu juhlavaatteeksi, koska niissä on käytetty juhlavaatteelle epätyypillisiä urheiluvaate materiaaleja,

untuvatakkeja ja päälitikkauksia. Tuotteissa on tunnistettavissa klassisten urheiluvaatteen rungon osia, jotka pitää sen muotivaatteena. Urheiluvaatteen ominaisuuksia kuten säädettäviä tarroja, naruja ja nappeja on käytetty mallistossa tehostekeinona, eikä niitä ole yritetty piilottaa

Tutkimuksessa perehdyin upcycling-menetelmään ja osana tutkimusta oli malliston luominen upcycling menetelmää käyttäen. Mallisto muodostui purettavien tuotteiden kautta. Lähtömateriaaleina käytin takkeja ja housuja, joissa oli urheiluvaatteille tyypillisiä yksityiskohtia ja materiaaleja. Purkaessa vaatteita ja muotoiluprosessin aikana pääsin tutustumaan syvemmin urheiluvaatteen rakenteeseen. Urheiluvaatteiden materiaaleissa on viimeistelyksiä ja saumoissa käytetty liimapinta ei purkautunut. Liimapintaiset saumat jouduin leikkaamaan. Nukkemuotoilu osoittautui toimivaksi tavaksi suunnitella mallistoa, koska vaatteita tehdessä hahmotti jäljellä olevan materiaalin määrän. Mallinukun päälle muotoilemalla keksi erilaisia muotoja vaatteisiin ja tapoja hyödyntää jäljellä olevaa materiaalia.

Upcycling prosessin aikana purin takkeja ja housuja. Uusissa tuotteissa on yhdistelty useita vaatekappaleita toisiinsa, ja ne tuovat vaatteelle lisää painoa.

Leikkuujätettä tuli prosessin aikana vähän. Koen, että löysin muotoiluprosessin aikana tapoja kankaan hyödyntämiseen, joilla sain minimoitua leikkuujätteen syntymisen. Kangas määritteli paljon tuotteiden lopputulosta. Lopputulokseen vaikutti muun muassa materiaalin muoto, väri ja kulumat. Prosessin aikana huomasin, että kulmikkuus tuli osaksi malliston visuaalisuutta. Jätin purkamieni palojen kulmat sellaisiksi kuin ne ovat, jotta pystyin minimoimaan leikkuujätteen. Tutkimuksen avulla löysin mallistoon sopivaksi elementtejä juhlavaatteista ja urheiluvaatteista. Juhlavaatteista inspiroituneet röyhelöiden tekemisen ja samalla pystyin hyödyntämään materiaalia zero waste menetelmällä.

Muotoiluprosessissa ilmeni, että tuotteiden purkamisen vaati aikaa. Saumojen purkaminen oli hidasta, koska purkamisessa ei haluttu vahingoittaa ehjää

materiaalia. Prosessin alussa olin varovainen ja en uskaltanut heti leikata tuotteita. Purkamisprosessi nopeutui, kun materiaali tuli tutuksi. Vuorikankaita purkaessa sai olla varovaisempi. Untuvatakkien purkamiseen kannatti käyttää imuria, välttääkseen untuvan leviämisen. Kuvassa 164 näkyy, kuinka vanut kannatti imuroida vanu heti kankaasta, ennen kuin se alkoi leijailla ilmassa.

KUVA 164. Purku

Luonnosten avulla päädyin muotoilemaan uutta tuotetta suoraan nukun päälle. Kulmikas muotokieli oli seurausta muotoiluprosessista, jota tein mallinukun päälle muotoilemalla puretuista osista. Mallinukun päälle muotoilemalla näki valmistuvien tuotteiden muotokielen ja se helpotti mallistorakenteen luomista. Mallistoa rakentaessa otin huomioon tuotteiden yhdisteltävyyden toisiinsa. Yhdisteltävyys on otettu huomioon värien, leikkauksien, pituuksien ja istuvuuden kautta. Värien toistuminen malliston tuotteissa luo niille yhdisteltävyyttä. Kulmikkaat muodot edustavat urheiluvaatetta ja pehmeämmät muodot esim. röyhelöt ja laskeutuvat laahukset edustavat juhla-vaatteen elementtejä.

Prosessin edetessä huomasin vaatteiden teon etenevän nopeammin, kun olin purkanut alkuperäiset tuotteet valmiiksi saumoja myöten osiin. Suunnittelu helpottui sitä kautta, koska osia oli helpompaa luonnostella mallinukun päälle ja sitä kautta sai uusia ideoita tuotteiden muotoon ja rakenteeseen. Työtahti nopeutui, kun purki ensiksi suurimman osan vaatteista osiin. Ennen vaatteiden purkamista oli hyvä olla suunnitelma lopullisesta vaatteesta, jotta tiesi mitkä saumat vaatteesta purkaa tai uudelleenkäyttää.

Tärkeimmät löydökset mallistossa

KUVA 165. Asu 1.

Kuvan 165 asussa on hattu, takki ja housut. Takissa on lyhyempi helma, joka on juhlavaatteelle tyypillinen paljastavuus. Takissa, hatussa ja housuissa on kiiltävästä materiaaleista tehty röyhelöt. Röyhelöt ja kiiltävät pinnat ovat juhlavaatteelle tyypillisiä ominaisuuksia. Takissa, housuissa ja hatussa on käytetty samoja materiaaleja. Yhteensopivuus on saanut inspiraation verryttelepuvusta.

KUVA 166. Asu 2.

Kuvan 166 asussa on huivi, liivi ja hame. Kahden alkuperäisen tuotteen materiaali on muunneltu huiviksi, jossa korostuu juhlavuudelle tuttu volyymi. Toppatakin lämmittävyttä on käytetty asussa tehostekeinona. Hameessa ja liivissä on yhdistelty useampia tuotteita. Useiden tuotteiden materiaalien yhdistäminen toisiinsa tekee vaatteesta raskaaman tuntuksen verrattuna alkuperäiseen tuotteeseen. Pitkä helma on juhlavaatteelle tyypillinen ominaisuus ja sen painavuus kallistaa tuotteen urheiluvaatteesta muotivaatteeksi. Liikkuminen ei ole niin kevyttä painavassa vaatteessa, jossa on pitkä helma.

Kuvan 167 asussa on toppi ja housut. Toppi on tehty takista puretusta hupusta. Housujen kankaana on käytetty kahta takkia ja housuja, joista on tehty röyhelöitä. Topissa rypytykset ja housujen röyhelöt ovat inspiroituneet juhlavaatteesta. Materiaalivalinnat pitävät tuotteen muotivaatteena. Topin malli ei ole urheiluun sopiva, koska se ei ole tukeva liikkeessä. Housuissa on käytetty runkona alkuperäisten ulkohousujen yläosaa. Housut ovat urheiluvaatteesta inspiroituneet, mutta niissä näkyy vahvasti juhla-vaatteelle tyypillinen röyhelö, sekä niiden tuoma volyymi.

KUVA 167. Asu 3.

Kuvan 168 tumman punaisessa takissa on yhdistetty useiden takkien materiaaleja ja luotu niistä vaatteelle pituutta, volyyimia ja näyttäviä yksityiskohtia. Urheiluvaatteen piirteitä on alkuperäisen takin runko, jota on käytetty takin miehustassa. Näyttävyyttä takille on saatu muilla tuotteilla. Näyttävä yksityiskohta on toinen suuri hiha, jossa näkyy sama muotokieli kuin takin laahuksessa. Laahus on koostettu useista eri tuotteista. Mallistossa on haluttu kunnioittaa alkuperäisiä tuotteita ja purettuja osia on pyritty hyödyntämään niin isoina kappaleina kuin mahdollista. Helmassa voi löytää tuotteesta puretun hihan muodon.

KUVA 168. Asu 3.

KUVA 169. Asu 4.

Kuvan 169 asuun kuuluu mekko ja laukku. Mekossa näkyy toppatakin kangas, johon on yhdistetty pitkä, juhlavaatteelle tyypillinen helma. Pitkän laahuksen halkio helpottaa liikkuvuutta. Mekkoon pääsee helposti sisälle, kun avaa pääntieltä edestä ja takaa 4 vetoketjua. Vetoketjut ovat alkuperäisesti taskujen vetoketjuja ja ovat lyhyempiä. Pieniä vetoketjuja hyödyntämällä voidaan välttää pidemmän vetoketju ja saadaan hyödynnettyä muista tuotteista yli jääneet vetoketjut. Laukun inspiraationa on urheilulaukku, mutta se on tehty pienemmässä koossa. Urheilukassin funktionaalisuus häviää, kun laukkuun ei mahdu tavaroita, joita siellä kuuluisi säilyttää ja samalla se kallistuu urheiluvaatteesta muotivaatteeksi. Mekossa urheilu ei olisi helppoa pitkän laahuksen vuoksi, joka kallistaa mekon urheiluvaatteesta muotivaatteeksi.

KUVA 170. Asu 5.

Kuvan 170 asukokonaisuuteen kuuluu takki, housut ja laukku. Takissa on korsetista inspiroitunut osa, joka on juhlavaatteen elementti, Näyttävyyttä tuo yksityiskohdat takin etuosassa ja valkoinen karva takin miehustassa. Takki suljetaan rusetinauhoilla takin takaa. Rusetit ovat juhlavaatteen tyypillinen

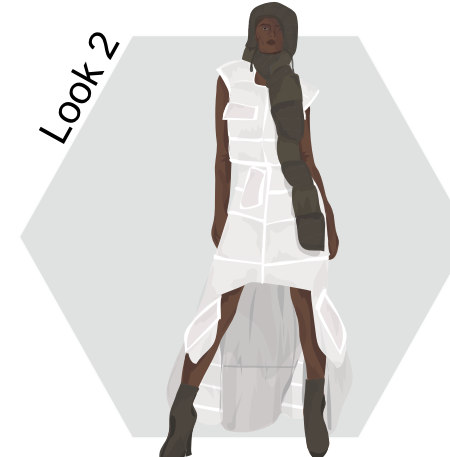
elementti. Takki muuntuu urheiluvaatteesta muotivaatteeksi, koska etu osan yksityiskohdat voivat häiritä takissa urheilua. Urheiluvaate kuuluisi olla liikettä rajoittamaton. Laukku on tehty takin ylijäämäpalloista ja siinä on hyödynnetty taskut. Laukun materiaali on samaa kuin asun takissa, mutta ketjun ympärille on lisätty röhelökangasta. Liilat röhelöt ovat tehty ylijääneistä suikaleista. Samaa materiaalia esiintyy malliston pitkässä takissa. Housuissa on käytetty tummansinistä kangasta, jonka pariaksi on yhdistetty kirkkaan sinistä Gore-Tex kangasta. Koristeellisuus on tyypillinen elementti juhlapukeutumisessa ja säädettävät narut ovat urheiluvaatteen tyypillinen piirre. Muista tuotteista purettuja säädettäviä nauhoja on hyödynnetty housuissa ja niitä on käytetty housuissa tehostekeinona. Asu kallistuu muotivaatteen puolelle, koska sen muotoilussa on tehty valintoja priorisoiden visuaalisuus, asussa liikkumista ja urheilemista tukevien ominaisuuksien sijaan.

KUVA 171. Asu 6.

Kuvan 171 asuun kuuluu pieni laukku, säärystimet, päähine, paita, shortsit ja takki. Paljastavuus on yhdistetty peittävyYTEEN ja lämmittävyYTEEN. Paita on tehty Gore-tex takin vuorikankaasta, jonka tekstuuri on mielenkiintoinen. Takin suuri volyymi on juhlavaatteesta inspiroitunut. Takin muhkeus jatkuu säärystimissä.

Kuvassa 172 näkyy jäljelle jääneet materiaalit. Jatkan uusien tuotteiden tekemistä Luhdalle. Uskon voivani hyödyntää uusissa tuotteissa yli jääneitä vetoketjuja ja merkkejä.

KUVA 172. Jäljelle jääneet materiaalit.

LÄHTEET

Ala-Mettälä, H. 2012. Ulkoiluvaatteiden ominaisuudet tehdään kemikaaleilla. Yle. Viitattu 5.10.2023. Saatavissa <https://yle.fi/a/3-6381019>

Collins Online Dictionary. Leisurewear. Viitattu 19.3.2024. Saatavissa <https://www.collinsdictionary.com/us/dictionary/english/leisurewear#:~:text=uncountable%20noun,on%20weekends%20or%20on%20vacation>.

Eurokangas a. SEEPRA - merinovilla musta. Eurokangas. Verkkokauppa. Viitattu 1.4.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/seep-ra-merinovilla-musta-musta-5618241m100>

Eurokangas b. TÄPLIKÄS -softshell sininen. Eurokangas. Verkkokauppa. Viitattu 1.4.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/taplikas-softs-hell-sininen-s100-5617519s100>

Eurokangas c. POLARFLEECE 3 ruskea. Eurokangas. Verkkokauppa. Viitattu 1.4.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/polarflee-ce-3-ruskea-5518180r100>

Eurokangas d. COLLEGETRIKOO LUOMU tummanvihreä. Eurokangas. Verkkokauppa. Viitattu 1.4.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/collegetrikoo-luomu-tummanvihrea-5614744v300>

Eurokangas e. ICE FUN 6 musta Eurokangas. Verkkokauppa. Viitattu 1.4.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/ice-fun-6-musta-m100-5609821m100>

Eurokangas f. Muut juhlakankaat. Eurokangas. Verkkokauppa. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/vaatetus/juhlakankaat/muut-juhlakankaat>

Eurokangas g. Sifonkikankaat. Eurokangas. Verkkokauppa. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/vaatetus/juhlakan-kaat/sifonkikankaat>

Eurokangas h. SIFONKI 5 yksivärinen musta. Sifonkikankaat. Eurokangas. Verkkokauppa. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/sifonki-5-yksivarinen-musta-m100-5608968m100>

Eurokangas i. Silkkikankaat. Eurokangas. Verkkokauppa. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/vaatetus/juhlakan-kaat/silkkikankaat>

Eurokangas j. SILKKI STRETCH roosa. Eurokangas. Verkkokauppa. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/silkki-stretch-roo-sa-5615218p600>

Eurokangas k. Pitsikankaat. Eurokangas. Verkkokauppa. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/vaatetus/juhlakankaat/pitsikankaat>

Eurokangas l. IRENE musta. Eurokangas. Verkkokauppa. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/irene-musta-m100-5607203m100>

Eurokangas m. Satiinikankaat. Eurokangas. Verkkokauppa. 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/vaatetus/juhlakankaat/satii-nikankaat>

Eurokangas n. SATINE STRETCH luonnonvalkoinen Eurokangas. Verkkokauppa. 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/satine-stret-ch-luonnonvalkoinen-luonnonvalk-5618420a200>

Eurokangas o. Jacquard-kankaat vaatetukseen. Eurokangas. Verkkokauppa. 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/vaatetus/juhlakankaat/jacquardit>

Eurokangas p. ROYAL 1 musta. Eurokangas. Verkkokauppa. 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/royal-1-musta-m100-5608101m100>

Eurokangas q. Paljettikankaat. Eurokangas. Verkkokauppa. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/vaatetus/juhlakan-kaat/paljettikankaat>

Eurokangas r. Tyllikankaat. Eurokangas. Verkkokauppa. 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/vaatetus/juhlakankaat/tylliit>

Eurokangas s. ROYAL TYLLI musta. Eurokangas. Verkkokauppa. 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/royal-tylli-musta-m100-5606309m100>

Eurokangas t. Taftit. Eurokangas. Verkkokauppa. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/vaatetus/juhlakankaat/taftit>

Eurokangas u. CLAUDIE musta. Eurokangas. Verkkokauppa. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/claudie-mus-ta-musta-5618176m100>

Eurokangas v. POLLINA punainen. Eurokangas. Verkkokauppa. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/pollina-punai-nen-p100-5615710p100>

Euroopan parlamentti. 2020. Tekstiilituotannon ja -jätteen vaikutus ympäristöön. Euroopan parlamentti. Viitattu 23.3.2024. Saatavissa <https://www.europarl.europa.eu/topics/fi/article/20201208STO93327/tekstiilituotannon-ja-jatteen-vaikutus-ymparistoon>

Fearon, A. 2023. Activewear vs athleisure: What is the difference?. Castore. Blogi. Viitattu 19.3.2024. Saatavissa <https://castore.com/blogs/guides/activewear-vs-athleisure-whats-the-difference#>

Inven. 25 Quality Performance Activewear Companies to Know. Viitattu 19.3.2024. Saatavissa <https://www.inven.ai/company-lists/top-25-performance-activewear-companies>

Kenworthy, D. 2015. How sportswear became high fashion. MMGY Origin. Blogi. Viitattu: 17.4.2024. <https://www.originoutside.com/insights/how-sportswear-became-high-fashion>

Kielitoimiston sanakirja. Urheilu. Viitattu 19.3.2024. Saatavissa <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/urheilu?source=suggestion&-searchMode=all>

Lakeuden Etappi. Jätehuolto osana arjen kiertotaloutta. Lakeuden Etappi. Vittattu 23.4.2024. Saatavissa <https://www.etappi.com/jateneuvonta/jatehierarkia-ohjaa-toimintaa/>

L-Fashion Group. Mikä on Luhta ReUse?. Viitattu 17.4.2024. Saatavissa https://luhta.com/fi/fi/b/luhta-reuse?_gl=1%2aqr3ehd%2a__up%2aMQ..%2a__ga%2aOTg0NTEzNDMyLjE3MTMzOTAxODQ.%2a__ga_LGX7WTFWGV%2aMTcxMzM5MDE4My4xLjEuMTcxMzM5MDE4N-C4wLjAuMA..&gclid=EAlaIqobChMlplTm6JvKhQMV_RmiAx3O8gsaEAAYASAAEGKx3vD_BwE

Malleus, P. 2022. Upcycling: Vaatteiden toinen elämä. Basam Books Oy.

Marttila-Vesalainen, R., Ristikko, T. 2006. Vaatteet ja haasteet. 1. painos. Werner Söderstöm Osakeyhtiö.

My Clothing Archive. Total Sport, Arena Magazine. Vol. 35 (120). Viitattu 15.10.2023. Saatavissa <https://www.archivepdf.net/arena-magazine-to-tal-sport-featuring-issey-miyake-1992>

Niinimäki, K. 2018. Sustainable fashion in circular economy. Espoo: Aalto University, School of Arts, Design and Architecture. 171—191.

Otsamo, M. 2022. Muotisuunnittelija. Haastattelu 6.12.2022.

Refshauge, A. ATHLEISURE – TRENDIKKÄÄT URHEILUVAATTEET. Volt Magasin. Viitattu 19.3.2024. Saatavissa <https://voltfashion.com/fi/lehti/elamantapa/athleisure/>

RR Sportswear. 2022. Athleisure Wear Vs. Casual Wear- Everything That You Should Know About!. Blogi. Viitattu 19.3.2024. Saatavissa <https://www.rrsportswear.com/blog/athleisure-wear-vs-casual-wear-everything-that-you-should-know-about>

Ryder-Caddy, R. 2022. SPORTSWEAR AS A SPECIALISM. Luento, Coventry University. 16.3.2022.

SHADXW. WHAT IS TECHWEAR?. Blogi. Viitattu 19.3.2024. Saatavissa <https://techwear-outfits.com/blogs/techwear-blog/what-is-techwear>

Solival, T. Functional Wear: More Than Meets The Eye. Technical Textile. Viitattu 19.3.2024. Saatavissa <https://www.technicaltextile.net/articles/functional-wear-more-than-meets-the-eye-9768#:~:text=The%20major%20functional%20clothing%20types,while%20catering%20to%20specific%20requirements>.

Suomen Tekstiili & Muoti ry. Kiertotalouden termit tutuiksi. Viitattu 17.5.2024. Saatavissa <https://www.stjm.fi/palvelut-ja-tietoa-yrityksille/tekstiili-en-kiertotalous/kiertotalouden-termit-tutuiksi/>

Talkpal, Inc. Muoti- ja tyylitermit suomeksi. Viitattu 19.5.2024. Saatavissa <https://talkpal.ai/fi/vocabulary/muoti-ja-tyyli-termiit-suomeksi/>

Toor, A. 2010. 100 Dresses. 1. painos. New York: Metropolitan Museum of Art ; Yale University Press.

KUVALÄHTEET

KUVA 1. Liisa Hietanen. 2023. Kansikuva. Lookbook kuvaukset.

KUVA 2. Kuvakaappaus. 2024. Maraton takki. Viitattu 17.4.2024 Saatavissa <https://www.adidas.fi/marathon-jacket/IB8951.html>

KUVA 3. Kuvakaappaus. 2024. ADIDAS BY STELLA MCCARTNEY TRUEPACE WOVEN treenitakki - Plus koko. Viitattu 17.4.2024. Saatavissa <https://www.adidas.fi/adidas-by-stella-mccartney-truepace-woven-training-jacket--plus-size/HK0484.html>

KUVA 4. Kuvakaappaus. 2023. Adidas by Stella McCartney, kevät 2019 READY-TO-WEAR. 2019. Viitattu 5.10.2023 Saatavissa <https://www.vogue.com/fashion-shows/spring-2019-ready-to-wear/adidas-by-stella-mccartney>

KUVA 5. Kuvakaappaus. 2024. ARC’TERYX VEILANCE DEPLOY takki. Viitattu 18.4.2024. Saatavissa <https://www.endclothing.com/eu/arc-teryx-veilance-deploy-jacket-26969-bk.html>

KUVA 6. Kuvakaappaus 2023. ACRNM Tilak EVOLUTION. Pinterest. Viitattu 5.12.2023. Saatavissa <https://fi.pinterest.com/pin/1011832241270751179/>

KUVA 7. Kuvakaappaus. 2023. Pinterest. Viitattu 5.12.2023. Saatavissa <https://fi.pinterest.com/pin/1011832241270751163/>

KUVA 8. Kuvakaappaus. 2023. Pinterest. Viitattu 5.12.2023. Saatavissa <https://fi.pinterest.com/pin/1011832241270749081/>

KUVA 9. Kuvakaappaus. 2024. Boston Marathon 2024 Celebration takki. Viitattu: 17.4.2024. Saatavissa <https://www.adidas.com/us/boston-marathon-2024-celebration-jacket/IT1450.html>

KUVA 10. Kuvakaappaus. 2023. Pinterest. Viitattu 5.12.2023. Saatavissa <https://fi.pinterest.com/pin/1011832241270749069/>

KUVA 11. Kuvakaappaus. 2023. Pinterest. Viitattu 5.12.2023. Saatavissa <https://fi.pinterest.com/pin/1011832241270750649/>

KUVA 12. Kuvakaappaus. 2024. Boston Marathon 2024 Celebration takki. Viitattu: 17.4.2024. Saatavissa <https://www.adidas.com/us/boston-marathon-2024-celebration-jacket/IT1450.html>

KUVA 13. Kuvakaappaus. 2024. 02 Finger Hole. Viitattu 18.4.2024. Saatavissa <https://shopstylereview.com/product/winter-running-top/>

KUVA 14. Kuvakaappaus. 2024. SEEPRA – merinovilla musta. Viitattu 1.4.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/seepra-merinovilla-musta-musta-5618241m100>

KUVA 15. Kuvakaappaus. 2024. TÄPLIKÄS -softshell sininen. Viitattu 1.4.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/taplikas-softshell-sininen-s100-5617519s100>

KUVA 16. Kuvakaappaus. 2024. POLARFLEECE 3 ruskea. Viitattu 1.4.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/polarfleece-3-ruskea-5518180r100>

KUVA 17. Kuvakaappaus. 2024. CORDURA 500 KPU musta. Viitattu 1.4.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/cordura-500-kpu-musta-m100-5604918m100>

KUVA 18. Kuvakaappaus. 2024. COLLEGETRIKOO LUOMU tummanvihreä. Viitattu 1.4.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/collegetrikoo-luomu-tummanvihrea-5614744v300>

KUVA 19. Kuvakaappaus. 2024. ICE FUN 6 musta. Viitattu 1.4.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/ice-fun-6-musta-m100-5609821m100>

KUVA 20. Kuvakaappaus. 2024. Mikä on GORE-TEX?. Viitattu 18.4.2024. Saatavissa <https://www.salomon.com/en-fi/what-gore-tex>

KUVA 21. Kuvakaappaus. 2024. lululemon Define panelled performance takki. Viitattu 5.4.2024. Saatavissa <https://www.matchesfashion.com/us/products/lululemon-Define-panelled-performance-jacket-1404034>

KUVA 22. Kuvakaappaus. 2022. When tracksuits became leisure suits (thanks in part to Bruce Lee). Viitattu 5.12.2022. Saatavissa <https://www.originoutside.com/insights/how-sportswear-became-high-fashion>

KUVA 23. Joshua Bright. 2022. BALENCIAGA / ADIDAS Kevät 2023 mallisto. Viitattu 5.9.2023. Saatavissa <https://www.designscene.net/2022/11/balenciaga-adidas-spring-2023.html>

Kuva 24. Kuvakaappaus. 2024. Asics. Viitattu 8.5.2024. Saatavissa <https://www.asics.com/gb/en-gb/>

KUVA 25. Kuvakaappaus. 2024. HAGLÖFS BETULA GTX naisten takki. Viitattu 3.4.2024. Saatavissa <https://scandinavianoutdoor.fi/haglofs/vaatteet/takit/vedenpitavat-kuoritakit/betula-w-gtx-jkt/>

KUVA 26. Kuvakaappaus. 2024. Cordura® Reflex. Viitattu 3.4.2024. Saatavissa <https://www.husqvarna.com/fi-fi/opi-uutta/husqvarna-suojavaatteet-huolellisesti-valitut-suojaavat-ja-joustavat-materiaalit/>

KUVA 27. Kuvakaappaus. 2024. Women’s Crew Hooded Sailing takki 2.0. Viitattu 3.4.2024. Saatavissa https://www.hellyhansen.com/en_fi/w-crew-hooded-jacket-20-34448?color=291445

KUVA 28. Kuvakaappaus. 2024. Manchester United adidas Home paita 2023-24. Viitattu 3.4.2024. Saatavissa https://store.manutd.com/en/manchester-united-adidas-home-shirt-2023-24/p-2314925393097585+z-962-149154197?_ref=p-DLP:m-GRID:i-r0c0:po-0

KUVA 29. Kuvakaappaus. 2023. Total Sport, Arena Magazine. Viitattu 15.10.2023. Saatavissa <https://www.archivepdf.net/arena-magazine-total-sport-featuring-issey-miyake-1992>

KUVA 30. Kuvakaappaus. 2024. Sabre miesten housut. Viitattu 23.4.2024 Saatavissa <https://arcteryx.com/us/en/shop/mens/sabre-pant>

KUVA 31. Kuvakaappaus. 2024. Peak Performance W Big Logo Hood -naisten huppari. Viitattu 3.4.2024. Saatavissa <https://www.intersport.fi/fi/tuote/peak-performance-w-big-logo-hood-huppari-56589156/?color=KMUST>

KUVA 32. Kuvakaappaus 2024. Nike Pro Women’s Dri-FIT Cropped Pitkähihainen yläosa. Viitattu 3.4.2024. Saatavissa <https://www.nike.com/fi/t/pro-365-dri-fit-cropped-long-sleeve-top-Pl6Ljr/FV5484-010>

KUVA 33. Kuvakaappaus. 2022. Prada Shiny Nylon untuvatakki. Viitattu 15.12.2022. Saatavissa https://www.prada.com/fi/en/p/shiny-nylon-down-jacket/291974_1ZAH_F0002_S_212

KUVA 34. Kuvakaappaus. 2024. adidas by Stella McCartney TrueNature Short Padded talvitakki. Viitattu 15.2.2024. Saatavissa https://www.boozt.com/lt/lt/adidas-by-stella-mccartney/asmc-short-puf_32048358

KUVA 35. Kuvakaappaus. 2022. Arc’teryx Men’s Thorium Hoody. Viitattu 15.12.2022. Saatavissa <https://arcteryx.com/us/en/shop/mens/thorium-hoody#search=1>

KUVA 36. Alessandro Lucioni. 2021. Alexandre Vauthier, kevät 2022 couture. Viitattu 15.3.2023. Saatavissa <https://www.vogue.com/article/couture-takes-a-step-into-the-2020s>

KUVA 37. Alessandro Lucioni. 2021. Valentino, kevät 2022 couture. Viitattu 15.3.2023. Saatavissa <https://www.vogue.com/article/couture-takes-a-step-into-the-2020s>

KUVA 38. Alessandro Lucioni. 2021. Alexandre Vauthier, kevät 2022 couture. Viitattu 15.3.2023. Saatavissa <https://www.vogue.com/article/couture-takes-a-step-into-the-2020s>

KUVA 39. Filippo Fior. 2021. Elie Saab, kevät 2022 couture. Viitattu 15.3.2023. Saatavissa <https://www.vogue.com/article/couture-takes-a-step-into-the-2020s>

KUVA 40. Filippo Fior. 2021. Fendi, kevät 2022 couture. Viitattu 15.3.2023. Saatavissa <https://www.vogue.com/article/couture-takes-a-step-into-the-2020s>

KUVA 41. The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio: Hääkokoelma 1880 Amerikkalainen. 2010. New York. Atif Toor. 2010. 100 Dresses. New Haven: Yale University Press. 39.

KUVA 42. The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio: Iltakokoelma 1945 Gilbert Adrian. 2010. New York. Atif Toor. 2010. 100 Dresses. New Haven: Yale University Press. 105.

Kuva 43. The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio: Iltakokoelma noin. 1936 Maisons Agnès-Drecoll. 2010. New York. Atif Toor. 2010. 100 Dresses. New Haven: Yale University Press. 87.

KUVA 44. The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio: Iltapuku Kevät/Kesä 1947 Jacques Fath. 2010. New York. Atif Toor. 2010. 100 Dresses. New Haven: Yale University Press. 111.

KUVA 45. The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio: Iltapuku Syksy/Talvi 1954-55 Madame Grés. 2010. New York. Atif Toor. 2010. 100 Dresses. New Haven: Yale University Press. 125.

KUVA 46. The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio: "Eventail" Cocktailmekko Syksy/Talvi 1956-57 Christian Dior. 2010. New York. Atif Toor. 2010. 100 Dresses. New Haven: Yale University. 129.

KUVA 47. The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio: Iltamekko Syksy/Talvi 1965-66 Cristóbal Balenciaga. 2010. New York. Atif Toor. 2010. 100 Dresses. New Haven: Yale University Press. 149.

KUVA 48. The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio: Kokoelma n. 1855 Amerikkalainen tai Eurooppalainen. 2010. New York. Atif Toor. 2010. 100 Dresses. New Haven: Yale University Press. 27.

KUVA 49. The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio: “Propaganda” mekko Syksy/Talvi 2005-06 Vivienne Westwood. 2010. New York. Atif Toor. 2010. 100 Dresses. New Haven: Yale University Press. 214.

KUVA 50. The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio: Iltapuku noin. 1974 Halston. 2010. New York. Atif Toor. 2010. 100 Dresses. New Haven: Yale University Press. 159.

KUVA 51. The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio: Mekko Kevät/Kesä 2003 Tom Ford. 2010. New York. Atif Toor. 2010. 100 Dresses. New Haven: Yale University Press. 208.

KUVA 52. The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio: Iltapuku Kevät/Kesä 1999 Donatella Versace. 2010. New York. Atif Toor. 2010. 100 Dresses. New Haven: Yale University Press. 201.

KUVA 53. The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio: Iltapuku Kevät/Kesä 2000 John Galliano. 2010. New York. Atif Toor. 2010. 100 Dresses. New Haven: Yale University Press. 203.

KUVA 54. The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio: Iltakokolma 1996-97 Gucci. 2010. New York. Atif Toor. 2010. 100 Dresses. New Haven: Yale Univer- sity Press. 195.

KUVA 55. The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio: Iltapuku noin. 1968 Hubert de Givenchy. 2010. New York. Atif Toor. 2010. 100 Dresses. New Haven: Yale University Press. 157.

KUVA 56. The Metropolitan Museum of Art Photograph Studio: Iltapuku noin. 1960-65 Cristobal Balenciaga. 2010. New York. Atif Toor. 2010. 100 Dresses. New Haven: Yale University Press.136.

KUVA 57. Kuvakaappaus. 2024. SIFONKI 5 yksivärinen musta. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/sifonki-5-yksivarinen-mus- ta-m100-5608968m100>

KUVA 58. Kuvakaappaus. 2024. SILKKI STRETCH roosa. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/silkki-stretch-roosa-5615218p600>

KUVA 59. Kuvakaappaus. 2024. IRENE musta. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/irene-musta-m100-5607203m100>

KUVA 60. Kuvakaappaus. 2024. SATINE STRETCH luonnonvalkoinen. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/satine-stretch-luonnonvalkoi- nen-luonnonvalk-5618420a200>

KUVA 61. Kuvakaappaus. 2024. ROYAL 1 musta. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/royal-1-musta-m100-5608101m100>

KUVA 62. Kuvakaappaus. 2024. BERIT -paljetti hopea. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/berit-paljetti-hopea-5617186u103>

KUVA 63. Kuvakaappaus. 2024. ROYAL TYLLI musta. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/royal-tylli-musta-m100-5606309m100>

KUVA 64. Kuvakaappaus. 2024. Tafti beige. Viitattu 18.4.2024. Saatavissa <https://www.villisilkki.fi/Taft-beige>

KUVA 65. Kuvakaappaus. 2024. CLAUDIE musta. Viitattu 10.3.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/claudie-musta-musta-5618176m100>

KUVA 66. Kuvakaappaus. 2024. POLLINA punainen. Viitattu 10.3.2024. <https://www.eurokangas.fi/pollina-punainen-p100-5615710p100>

KUVA 67. Kuvakaappaus. 2024. Etro. Viitattu 17.4.2024. Saatavissa <https://hypebeast.com/2023/6/etro-spring-summer-2024-etroallegories-marco-de-vin- cenzo-milan-fashion-week-runway>

KUVA 68. Daniel Shea. 2023. Gucci x The North Face: the first images of the collaboration are here. Viitattu 3.4.2024. Saatavissa <https://www.vogue.fr/vogue-hom- mes-en/article/gucci-x-the-north-face-the-first-images-of-the-collaboration-are-here>

KUVA 69. Kuvakaappaus. 2024. alexander-wang-2015-spring-summer-runway-show07. Viitattu 18.4.2024. Saatavissa <https://www.fashiongonerogue. com/alexander-wang-spring-summer-2015/#jp-carousel-207556>

KUVA 70. Kuvakaappaus. 2024. Women’s Ski Wear and Technical Gear. Viitattu 18.4.2024. Saatavissa <https://www.prada.com/ww/en/pradasphere/special-proje- cts/2021/prada-linea-rossa-fw-21-ski.html>

KUVA 71. Kuvakaappaus. 2024. alexander-wang-2015-spring-summer-runway-show12. Viitattu 18.4.2024. Saatavissa <https://www.fashiongonerogue. com/alexander-wang-spring-summer-2015/#jp-carousel-207561>

KUVA 72. Kuvakaappaus. 2024. Y-3. Viitattu 3.4.2024. Saatavissa <https://hypebeast.com/2019/2/y-3-gore-tex-long-coat-utility-hoodie-jacket-pack>

KUVA 73. Kuvakaappaus. 2024. Moncler. Viitattu 3.4.2024. Saatavissa <https://www.harpersbazaar.com/fashion/designers/g26472185/moncler-valenti- no-puffer-coat-gowns/>

KUVA 74. Kuvakaappaus. 2023. Patagonia. Viitattu 7.9.2023. Saatavilla <https://www.fastcompany.com/90592541/patagonia-has-had-enormous-success-with-upcy- cled-clothing-could-other-brands-follow>

KUVA 75. Kuvakaappaus. 2024. Topographic Paper Landscapes by Noriko Ambe. Pinterest. Viitattu 1.2.2024. Saatavissa <https://fi.pinterest.com/ pin/32440059786228569/>

KUVA 76. Kuvakaappaus. 2023. Pinterest. Viitattu 5.12.2023. Saatavissa <https://fi.pinterest.com/pin/1011832241270750625/>

KUVA 77. Kuvakaappaus. 2023. Pinterest. Viitattu 5.12.2023. Saatavissa <https://fi.pinterest.com/pin/300544975147737434/>

KUVA 78. Kuvakaappaus. 2023. Nasir Mazhar's Kevät /Kesä 2015. Viitattu 10.1.2023. Saatavissa <https://pausemag.co.uk/2016/11/pause-highlights-skeptas-best- looks/>

KUVA 79. Marcio Madeira. 2010. Alberta Ferretti, Syksy 2010 Ready-to-wear Look 38. Viitattu 15.1.2024. Saatavissa <https://www.vogue.com/fashion-sho- ws/fall-2010-ready-to-wear/alberta-ferretti/slideshow/collection#38>

KUVA 80. Kuvakaappaus. 2024. SILKKI STRETCH luonnonvalkoinen. Viitattu 15.1.2024. Saatavissa <https://www.eurokangas.fi/silkki-stretch-luonnonvalkoi- nen-5615218a200>

KUVA 81. Kuvakaappaus. 2024. Pinterest. Viitattu 1.4.2024. Saatavissa <https://fi.pinterest.com/pin/1011832241272062139/>

Kuva 108. Valtteri Juho. 2023. Editorial kuvaukset.

Kuva 114. Valtteri Juho. 2023. Editorial kuvaukset.

Kuva 145. Liisa Hietanen. 2023. Lookbook kuvaukset.

Kuva 146. Valtteri Nevalainen. 2023. Runway kuva.

Kuva 147. Valtteri Nevalainen 2023. Runway kuva.

Kuva 148. Valtteri Nevalainen. 2023. Runway kuva.

Kuva 149. Valtteri Nevalainen. 2023. Runway kuva.

Kuva 150. Valtteri Nevalainen. 2023. Runway kuva.

Kuva 151. Valtteri Nevalainen. 2023. Runway kuva.

Kuva 151. Valtteri Nevalainen. 2023. Runway kuva.

Kuva 152. Valtteri Juho. 2023. Editorial kuvaukset.

Kuva 153. Valtteri Juho. 2023. Editorial kuvaukset.

Kuva 154. Valtteri Juho. 2023. Editorial kuvaukset.

Kuva 155. Valtteri Juho. 2023. Editorial kuvaukset.

Kuva 156. Valtteri Juho. 2023. Editorial kuvaukset.

Kuva 157. Valtteri Juho. 2023. Editorial kuvaukset.

Kuva 158. Valtteri Juho. 2023. Editorial kuvaukset.

Kuva 159. Valtteri Juho. 2023. Editorial kuvaukset.

Kuva 160. Valtteri Juho. 2023. Editorial kuvaukset.

Kuva 161. Valtteri Juho. 2023. Editorial kuvaukset.

Kuva 162. Valtteri Juho. 2023. Editorial kuvaukset.

Kuva 163. Valtteri Juho. 2023. Editorial kuvaukset.

Kuva 173. Liisa Hietanen. 2023. Kansikuva. Lookbook kuvaukset.

Kiitos

Luhta

Monosen säätiö

Mert Otsamo

Valtteri Juho

Viivi Juusola

Minja's Beauty

Minna Cheung

Susanna Björklund

Heikki Saros

Yat Cheung

Tuuli Pursiainen

Katariina Mäenpää

Perhe ja ystävät